דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

היום בדבר

- דו"ח מבקר המדינה – עמ' 9
- בינתיים – חדגי
- טאבו גרעיני – יאיר צבן
- פיטורים, שוברים מוסכמות – חיים ביאור
- מה יכול להשפיע על האוסטרים – שלמה שפיר
- בורסה וכלכלה, כוכבים ולילות

מזג האויר

מעונן חלקית. יתכן גשם מקומי, בעיקר בצפון ובמרכז הארץ.
תשקיף ליום שלישי: ירד מדי פעם גשם בצפון ובמרכז הארץ.
הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 6־17, רמת־הגולן: 7־18, צפת: 6־17, טבריה: 12־25, נצרת: 10־19, עפולה: 9־23, שומרון: 9־19, תל־אביב: 12־22, לוד: 11־21, יריחו: 12־27, עזה: 13־21, באר־שבע: 8־24, אילת: 15־28.

יום שני, ג' באייר תשמ"ו, 12 במאי 1986 • גליון 18807

היום 12 עמודים • המחיר 73 אג', באילת 63 אג'

לא הושגה פריצת דרך להקטנת התקציב – קובע דו"ח המבקר על התכנית הכלכלית

מאת שלמה קימר
סופרו הכלכלי של „דבר"

דו"ח מבקר־המדינה ה־36 של עו"ד סוניק, עומד בסימן התכנית לייצוב המשק. המבקר מציין במבוא לדו"ח, שהתכנית לייצוב המשק היא שלב ביניים בלבד וכי מתחייב שינוי מבני במשק שצעד ראשון לקראתו הוא הקטנת התקציב.

בעניין הקטנת התקציב לא נעשתה שום פריצת־דרך והדו"ח מציג באופן שיטתי את החריגות מהתקציב כתוצאה מאי־ביצוע החלטות הקיצוץ ומסיבות אחרות, ביניהן בעיות תקצוב ועדכון תקציבים. הדו"ח ה־36 מחדש בכך שהוא מלווה את התכנית לייצוב המשק במהלכה ולא מבצע ביקורת בדיעבד בלבד.

המבקר מציין, כי להצלחת התכנית תרמו הזולת מחירי הנפט בעולם, השינויים בשערי החליפין של הדולר וכן הסיוע האמריקאי, ואין להיתפס לאשלייה שהעיקר מאחרינו. בהסבירו את החריגות בתקציב, עמד המבקר על הקשיים בביצוע צמצומים הפוגעים בחלקי אוכלוסיה שונים. חלק מהחריגות או מהקשיים בביצוע הצמצומים נובע מהתחייבויות עבר של הממשלה ושל גופים נתמכים, והמבקר מביא את עניין מניות הבנקים כדוגמה להתחייבויות שהמדינה נאלצה לשאת על עצמה. בקשר לכך מציע המבקר כי הממונים הישירים על החברות הממשלתיות והדירקטורים חייבים לקחת אחריות אישית למצבם של הארגונים שבראשם הם עומדים, וכי עליהם לדעת שכושר הסיוע של הממשלה מוגבל.

הביקורת על התכנית הכלכלית ועל משרד האוצר, כוללת בין היתר הערות על אי־ביצוע החלטות ממשלה לצמצום תקציבה, חריגות משרדים מתקציבים מאושרים, איחור בהגשת תקציב המדינה בניגוד לחוק התקציב, חריגות בהעסקת עובדים, כלי־פיקוח בלתי־יעילים על משרדים בתחום של העסקת כוח־אדם, בעיות בתהליכי התיקצוב והעדכון של הוצאות, הבעיות ביצוע קיצוץ ללא בדיקה מוקדמת של אפשרות „יסוכם", „גילגול" הקיצוץ אל גופים נתמכים ללא תיאום הסכבה.

להלן נושאי הביקורת העיקריים בדו"ח (ראה בעמוד 9).

משרד המשטרה:
- עונשים קלים מדי לשוטרים שנמצאו אשמים בהכאת אזרחים.
- אזרחים רבים שהתלוננו על פגיעה בהם ע"י אנשי משטרה ביטלו את תלונתם לאחר שנואשו מן החקירה בעניינם.
- מתנדבים רבים במשמר האזרחי לא עברו אימוני ירי כנדרש.
- דיווח לא־אמין על פעילות המשמר האזרחי.
- צפיפות־יתר בבתי־הסוהר, אבטלה סמויה וחוסר תעסוקה לאסירים.

משרד הבריאות:
- אין פיקוח, ראוי לשמו על מפעלים המאחסנים חומרים רעילים.
- סדרי כיבוי אש לקויים בבתי־החולים.

משרד הפנים:
- מירשם האוכלוסין לא מעודכן: חשש לגניבת מידע מהמחשב.
- שירות לקוי ולא מעודכן לציבור.

רשות השידור:
- אי סדרים באישור נסיעות לחו"ל.

משרד התחבורה:
- ליקויים בסידורי פיקוח בסיחות הטיסה ושירות גרוע בנתב"ג.

משרד העבודה והרווחה:
- שערוריה בספית בנציגות בניו־יורק
- היעדר פיקוח על עובדים זרים.

משרד התיירות:
- אין מעקב על אירוח מחו"ל.

משרד התעשיה והמסחר:
- ליקויים ביבוא בשר.
- אי־סדרים בענף המספנות.

עלות הייצור של קילווט חשמל מתחנה גרעינית 2,000 ד'; מתחנת פחם – 830 ד'

מסקנת המבקר: מבחינה כלכלית אין הגיון בבדיקות נוספות להפעלת כורים גרעיניים

מאת משה גבע

לולא שינוי במדיניותה של ארה"ב בתקופת הנשיא ג'ימי קארטר, אשר החליט לא למכור טכנולוגיה גרעינית או כורים למדינות כמו ישראל, שאינן חתומות על האמנה לאי־הפצתו של הנשק הגרעיני, היתה מוקמת כבר לפני שלוש שנים תחנת כח גרעינית באזור ניצנים – כך עולה מדו"ח מבקר המדינה על פעולות משרד האנרגיה באשר לרכישת כור גרעיני להפקת חשמל.

עוד עולה מן הדו"ח כי בדיקה ראשונית שנערכה בחברת החשמל הראתה שעלותו של קילוואט חשמל בתחנת כח גרעינית היא יותר מ־2000 דולר ואילו עלותו של קילוואט בתחנת כוח מופעלת בפחם היא כ־830 דולר. לפיכך קובע המבקר כי מבחינה כלכלית אין כל הגיון בבדיקות נוספות לקראת הפעלת כורים גרעיניים בארץ על עוד אין שינוי בנתונים הבסיסיים.

בהמשך הדו"ח מצטט המבקר ממסמך פנימי שחיבר המדען הראשי לשעבר של משרד האנרגיה בדצמבר 1984. לפיו קיימות „סכנות אקולוגיות הנובעות מאי קיום פתרון סביר לבעיית סילוק הפסולת" וכמו כן מוזכרת „בעיית המיגון של הכור והגבלתו של תכנון אזורי".

בתגובה לכך מעיר שר האנרגיה כי לדעת משרדו, „אין סכנות אקולוגיות הנובעות בסילוק פסולת גרעינית מאחר וקיימים פתרונות ידועים, מקובלים ומיושמים הלכה למעשה במדינות רבות". גם באשר לנושא המיגון של הכור האטומי קובע השר כי הוא „נבדק במסגרת חברת החשמל, רפא"ל והועדה לאנרגיה אטומית ונמצאו פתרונות מתאימים". אין הכור יוצר הגבלה על תכנון אזורי יותר מכל מתקן אחר, סבור השר.

עוד קובע המבקר כי תקלה חמורה בתחנת הכוח הגרעינית תחייב הוצאת סכומים גדולים לבידודה ולסילוק החומרים הרדיואקטיביים. על כך מעיר השר כי ההסתברות לכך היא קטנה וכי „יש לשים אותה בקטגוריה אחת עם תקלות גדולות אחרות כגון: היפגעות אוכלוסיה ממטוסים נופלים, שרפות גדולות, הרעלה המונית ופגעי טבע."

יפת התפטר מבל"ל בלית ברירה

היו"ר החדש אלי הורביץ נפגש הבוקר עם ההנהלה

אלי הורביץ

ארנסט יפת

מאת דרור שרביט

ארנסט יפת הודיע אתמול למועצת־המנהלים של בנק לאומי על התפטרותו מתפקידיו כיו"ר מועצת־המנהלים והמנהל הכללי של הבנק. כיו"ר החדש של הבנק נבחר אלי הורביץ, המתחיל כבר הבוקר בפגישות עם הנהלת הבנק כדי לקבל על עצמו את התפקיד. מרדכי איינהורן מונה למנהל כללי ראשי של הבנק.

הודעת יפת על התפטרותו נמסרה אתמול בערב בתחילתה של ישיבת מועצת־המנהלים המיוחדת של הבנק, שכונסה לדון בדו"ח בייסקי. יפת הודיע כי התפטרותו נובעת מתוך רצון שלא לפגוע בהמשך הניהול התקין של המערכת שבראשה עמד, לאור הנסיבות שנוצרו בעקבות פרסום דו"ח בייסקי.

על אף התפטרותו הודיע יפת, כי מסקנות המלצות הועדה אינן מקובלות עליו „במיוחד בשל היעדר התייחסות של ממש בדו"ח לתנאים הכלכליים ומצב שוק ההון והשלכותיהם על הדיסות".

הורביץ ויפת מתחילים הבוקר תקופת חפיפה להעברת התפקיד – מועד סיום כהונתו של יפת בבנק טרם נקבע. מועצת־המנהלים של הבנק ביקשה מיפת, והוא הסכים לכך, כי לאחר שיסיים את העברת תפקידיו, ישמש בתפקיד כלשהו במערך פעילות קבוצת בל"ל בחו"ל.

ישיבת מועצת־המנהלים של בל"ל אתמול נמשכה כשעתיים וחצי, החל מהשעה 8 בערב. מהתבטאות חברים במועצת־המנהלים של הבנק לאחר הישיבה מתברר, כי צפויות התפטרויות נוספות של כמה מחברי מועצת־המנהלים של הבנק בעקבות דו"ח בייסקי והתפטרות יפת. כמו כן התברר, כי היו"ר החדש אלי הורביץ לא נבחר פה־אחד, אם כי היה מועמד יחיד לכהונת היו"ר.

התפטרות – בלית־ברירה

בהודעה לעתונות שפורסמה בתום הישיבה נאמר על־ידי מועצת־המנהלים של הבנק, כי „בהיעדר

(סוף בעמוד 2)

דמשק מפקפקת בהרגעה הישראלית; פרס ורבין מתמקדים בטרור הסורי

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

סוריה הטילה אתמול ספק בדברי ההרגעה שהשמיע שלשום ראש הממשלה פרס, לפיהם אין כוונתה של ישראל לתקוף את סוריה. העתון הסורי „תשרין", המבטא את השקפות קובעי המדיניות בדמשק, טען כי לסוריה ישנם „סימנים והוכחות" כי ישראל וארה"ב עומדות לתקוף אותה.

בקשר לכך טענו הסורים, כי צה"ל ריכז כוחות מוגברים לאורך קו המגע עם הצבא הסורי. עתון סורי אחר, „אל־תורה" קרא לערבים לתקוף יעדים אמריקאיים במזה"ת ולא לשבת בחיבוק ידיים „נוכח הקנוניה הישראלית־אמריקאית הנרקמת נגד סוריה". ההסברה הסורית נתנה להבין, כי סוריה אינה מעוניינת בעיתוי הנוכחי בעימות עם ישראל, אך אם ייכפה עליה עימות כזה היא תגיב בהתאם.

בינתיים המשיכו גם דוברי אש"ף ללבות את אווירת „ערב המלחמה" בין סוריה לישראל. אבו־איאד אמר לעתון „אלביאן", היוצא לאור במפרץ הפרסי, כי ברשות אש"ף „מידע מדויק" בדבר הכוונות שעושה צה"ל לתקוף את סוריה. הוא טען שמקורות „המידע" הם באותו גורם שהודיע בשעתו בכבר המתכננים על כוונת ישראל לפלוש ללבנון בקיץ 1981.

בינתיים הורתה אתמול סוריה לשלושה דיפלומטים בריטיים לצאת מתחומיה בתוך שבוע ימים, בתגובה על החלטת ממשלת בריטניה לגרש מלונדון שלושה דיפלומטים סוריים החשודים במעורבות בנסיון הפיגוע נגד מטוס „אל על" בלונדון בחודש שעבר. השלושה הם: הנספח הצבאי דיוויד סיטרון והנמצא עתה בבריטניה, המזכיר הראשון בשגרירות דיוויד סיילוד והמזכיר השלישי וסגן הקונסול, אנדרו בלפור.

סופרת „דבר" בבריטניה, דליה שרון מוסיפה כי אתמול עזב במפתיע את לונדון ג'ורג' שיעה, דיפלומט סורי רביעי, אשר את יציאתו לא ביקשה ממשלת בריטניה. הדיפלומט, נספח בשגרירות סוריה בלונדון, שימש, ככל הנראה, בתפקיד האחראי למודיעין הצבאי בשגרירות. הוא סירב לענות לשאלות עתונאים באשר לסיבת יציאתו, ואילו משרד החוץ בלונדון טען, כי לזה אין כל קשר עם גירוש שלושת הדיפלומטים האחרים.

סוריה מאיימת לתקוף בטילים אס.אס־21

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

סוריה מאיימת להפעיל טילים אסטרטגיים נגד יעדים בעומק שיטחה של ישראל אם זו תתקוף אותה, אמר מקור סורי לפני כמה ימים לכתב העתון הכוויתי „אלקבס" בדמשק.

בשיחה עם הכתב אמר המקור הסורי, שלדרג הצבאי בסוריה ניתנה הנחיה על־ידי הנשיא אסד להגיב על פעולה התקפית ישראלית נגד סוריה – אפילו ברמה הטקטית – בכל עוצמת הנשק העומדת לרשות הצבא הסורי, לרבות בטילים האסטרטגיים מסוג „אס אס 21". המסוגלים לפגוע במטרות בעומק שטח ישראל.

בשיחה טען המקור הצבאי הסורי, שצבא סוריה קלט לאחרונה דגם משופר של טילי קרקע־קרקע „אס.אס. 21". שנועדו לפגוע במטרות חיוניות בישראל כגון בכור הגרעיני בדימונה ובאתרים שבהם מפתחת ישראל, בשיתוף פעולה עם ארה"ב במסגרת פרויקט „מלחמת הכוכבים" מערכות לחימה מתוחכמות לשיבוש פעולתם של הטילים הסוריים האסטרטגיים.

טילים חדשים אלה מופעלים, לדברי המקור הסורי, על־ידי אנשי צבא סובייטים, המתמחים בעיבוד הכניות לשיבוש פרויקט „מלחמת הכוכבים", שבאו לאחרונה במיוחד לצורך זאת לסוריה.

מאת סופרי „דבר" יוסי מלמן ושמעון וייס העתיים

ראש הממשלה שמעון פרס מציע לשרים „להוריד" פרופיל ולמתן את התבטאויותיהם כלפי סוריה. לדבריו מוטב שארה"ב והנשיא רונלד רייגן – ולא ישראל – יתקפו את סוריה ויבקרו אותה בגלל מעורבותה בטירור הבינלאומי.

פרס אף הדגיש, שמוטב לציין את חלקה של דמשק בטיפוח הטרור כאשר את הנושאים הקשורים להיערכותה הצבאית. ראש הממשלה העלה הצעות אלה שנתפרשו על ידי כמה שרים כ„הנחיות למדיניות הסברה". בישיבתה השבועית של הממשלה אתמול שב פרס והדגיש כי ישראל תעשה כל שתוכל לבנוע מלחמה עם סוריה. „אך על העולם לעשות כל הדרוש כדי להפסיק את הטרור הבינלאומי ואת מעורבותה של סוריה בטרור זה".

ראש הממשלה ציין כי נגד הטרור ניתן לאחוז באמצעים „כלכליים ודיפלומטיים. „לפני הרועות מלחמה" וכי ישראל תשתתף במאמץ הבינלאומי להכשית את נתיבי האויר ולבלום את הטרור.

(סוף בעמוד 2)

ברחבת הכותל ייפתחו מחר בערב טקסי הזיכרון לחללים

מאת סופרי „דבר" העתיים

צפירה בת דקה אחת תפתח מחר ב־8 בערב את יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל. ברחבת הכותל המערבי יחל באותה שעה טקס פתיחת יום הזיכרון במעמד הנשיא חיים הרצוג ויודלק נר הזיכרון. פקודת יום של הרמטכ"ל רב־אלוף משה לוי תיקרא במסדרי יום הזכרון ויום־העצמאות בכל יחידות צה"ל.

ביום ג' בשעה 11 לפנה"צ תושמע ברחבי הארץ צפירה בת שתי דקות ויחלו טקסי זיכרון בכ־40 בתי־קברות צבאיים וחלקות צבאיות ברחבי הארץ, בהשתתפות ראש־הממשלה, ממלא־מקומו, סגנים, שרים וחברי־כנסת. באותה שעה ייערכו טקסי זיכרון גם ליד אנדרטאות הזיכרון הפזורות ברחבי הארץ.

ביום ג' ב־6.45 יחל בהר הרצל בירושלים טקס הדלקת המשואות לסיום יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ופתיחת הגיגות יום העצמאות, בהשתתפות יו"ר הכנסת שלמה הלל. 12 מדליקי המשואות השנה יבטאו בדבריהם את הנושא המרכזי של יום העצמאות שהוא: הדמוקרטיה בישראל. במהלך הטקס יעברו דגלי המדינה וצה"ל מחיל האוויר למפקדת חילות השדה. הטקס יסתיים בידי דיקוק דינוד.

שודדי היהלומים שוב הלמו – בפעם ה־11 תוך פחות משנה

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

בלשכת יהלומים „כופו את ג'אזוב" ברחוב נוה־שאנן 16 בתל־אביב נשדדה אמש כ־8.30 השודדים נטלו אתם יהלומים בערך של 100.000 דולר ו־5000 דולר במזומן.

שלושה פועלים במלטשה סגרו את הדלתות שבקומה החמישית והחלו לרדת מהקומה לכיוון הקומה הרביעית. כמו בפעמים הקודמות, נתקלו בשלושה שודדים רעולי פנים שארבו להם בחדר המדרגות. השודדים איימו עליהם באקדחים והורו להם לפתוח את הכלבסה ואת הכספת. לאחר שנטלו את היהלומים ואת המזומנים נמלטו מהמקום בשני כלי רכב. זמן מה לאחר מכן הסדו הפועלים את החבלים שקשרו אותם והזעיקו משטרה.

סופר „דבר" מציין, כי תוך פחות משנה נשדדו באזור תל־אביב והסביבה עשר מלטשות יהלומים. הערך הכולל של היהלומים שנשדדו מגיע לכ־2.5 מיליון דולרים. מחלק הבילוש הנושאי ביחידה המרכזית של משטרת מחוז תל־אביב ביצע מספר מעצרים אך עד כה לא הצליח לפענח אף אחד מן המקרים. השוד הגדול ביותר ב־17 באפריל השנה, ברחוב תובל ברמת גן, שם נשדדו יהלומים בשווי 750 אלף דולר.

הוגש כתב אישום נגד בלס; התביעה תבקש המשך מעצרו

(עז). – איש־העסקים דוד בלאס ובנהל החברה שבשליטתו צבי אהרוני, מואשמים בבית־המשפט המחוזי בת"א בקבלת דבר במירמה בנסיבות מחמירות לגבי עסקים שעשו עם חברה שבבעלות התנועה הקיבוצית.

בכתב־אישום שהוגש אתמול לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב, מפרטת התביעה את מסכת העסקים שהתנהלו בין דוד בלאס וחברתו „איזבל השקעות", שהתמחתה בקבלת ומתן הלוואות ב„שוק האפור", לבין חברת „אס"ת כספים" שבבעלות התק"ם וקרן השומר הצעיר.

התובעת עו"ד פ ה גוריין מפרקליטות מחוז ת"א מספרת בכתב־האישום, כי מתחילה 1984 עד ינואר 1985 הילוותה חברת „אס"ת כספים" לחברת „איזבל השקעות" סך של כ־29 מיליון דולר. ואילו הנאשמים מסרו תמורתם תעודות פקדון ללא כיסוי כספי בבנק.

התובעת מגדירה את מעשי הנאשמים כ„מירמה בנסיבות מחמירות", בגלל סכומי הכסף האדירים שהוצאו במירמה, בשיטה המתוחכמת של שימוש בתעודות־פקדון של בנק מוסמך, שהתיימרו לשמש כבטחון, וניצול האמון שרוחש מנהל „אס"ת־כספים" לנאשמים.

אתמול הגישה התובעת גם בקשה לעצור את בלאס ואהרוני עד תום משפטם, בגלל חומרת העבירה. הבקשה תתברר היום בבית־המשפט המחוזי, לשם יובאו בלאס ואהרוני. השוהים בעצר לשבוע ימים שהוטל עליהם בשבוע שעבר בבית־משפט השלום.

קמחי בווינה – בלי מלה על ואלדהיים

מאת חנה זמר

וינה (מיוחד ל„דבר"). – מנכ"ל משרד החוץ דוד קמחי הגיע אתמול לכאן ונמנע מכל הכרזה והתבטאות בענייני ואלדהיים ומערכת הבחירות. קמחי אמר כי כך הוא מתכוון לנהוג גם בהמשך שהותו כאן. קמחי הגיע לוינה לפי הזמנת מכון העתונות הבין־לאומי כדי להשתתף בסימפוזיון על „בטחון לאומי, אינטרס לאומי וחשיפה בפרסום" שייערך ביום שלישי במסגרת העצרה השנתית של המכון.

לועידה הגיעו 400 עורכים מעשרות מדינות שבהן קיים חופש עתונות, והרשויות האוסטריות מכבדות את העורכים האורחים בקבלות־פנים בדרג הרם ביותר, כולל הנשיא רודולף קירכשלגר וראש־הממשלה פרד סינובאץ.

דאגה מכוונת מודעי לצמצם הסמכויות של היועץ המשפטי

מאת טובה צימוקי סופרת „דבר" בירושלים

חוגים מדיניים הביעו אתמול דאגה מפני צימצום בסמכויות היועץ המשפטי שלקראתו חותר שר המשפטים יצחק מודעי. הדבר בא לידי ביטוי בשני נושאים: הפסקת השתתפות היועץ המשפטי בישיבות הממשלה והגבלת משך כהונתו ל־4 שנים.

נודע כי במגעים שקיים מודעי מאז כניסתו לתפקיד הוא הביע רצון, שלפני כניסת היועץ החדש לתפקידו, יש לשוב ולעיין בהיקף סמכויותיו. בעיקר נדרש מודעי לשני הנושאים האמורים. הפסקת השתתפות היועץ המשפטי בישיבות הממשלה באופן קבוע תחזק את מעמדו של שר־המשפטים בכל הקשור לחוות־דעת מיידיות לממשלה.

סופרת דבר מציינת כי אין להניח ששינויים אלה המוצעים ע"י שר המשפטים, יתקבלו על דעת שרים־משפטנים, והם יפעלו לסכל החלטה בכוון זה. דאגת המקורות המדיניים נתונה למהות תפקיד היועץ המשפטי לממשלה ולאו דווקא לשאלה מי יהיה היועץ.

שמיר יבקר כנראה בספרד – בקיץ

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

שר החוץ יצחק שמיר יבקר, ככל נראה, בקיץ בספרד לביקור רשמי ראשון מסוגו לאחר ששתי המדינות כוננו לאחרונה קשרים דיפלומטיים ביניהן.

מגעים על אפשרות זו מתנהלים זה זמן מה בין ירושלים למדריד והשר שמיר שוחח על אפשרות זו עם עמיתו הספרדי, בשיחה קצרה ביותר במהלך טקס השבעתו של נשיאה החדש של קוסטה־ריקה. כמו כן הם דנו בהידוק היחסים בין ישראל לספרד.

מרכז ההסברה
הועדה לאירועי יום העצמאות

יום העצמאות התשמ"ו - ל"ח למדינת ישראל

טקסים ואירועים מרכזיים

ערב יום העצמאות, יום שלישי, ד' באייר התשמ"ו (13.5.86)

12.00	ירושלים, משכן הכנסת, **קבלת פנים לי"ב מדליקי המשואות**, ע"י יו"ר הכנסת **שלמה הלל** והענקת **מטבע יום העצמאות התשמ"ו** לי"ב מדליקי המשואות.
18.45	ירושלים, הר הרצל, **טקס הדלקת המשואות לסיום יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ופתיחת חגיגות יום העצמאות**, בהשתתפות יו"ר הכנסת **שלמה הלל.**
19.30 - 24.00	אילת, **פתיחת בסיס חיל הים** לציבור הרחב.
20.00	**דבר נשיא המדינה חיים הרצוג** ליום העצמאות - ישודר ברדיו ובטלוויזיה.
21.30	**דבר ראש הממשלה שמעון פרס** ליום העצמאות - ישודר ובטלוויזיה.
20.30	**פתיחת חגיגות ליל העצמאות** ברחבי הארץ.
21.00	חורשת טל, **ערב חגיגי לבאי הקונצרטבע בחרמון.**

יום העצמאות, יום רביעי, ה' באייר התשמ"ו (14.5.86)

08.00	**תפילות חגיגיות** בבתי הכנסת ברחבי הארץ.
08.00	**פתיחת ה"שירותרום"** בגלי צה"ל.
08.00 - 24.00	**חגיגות ואירועים ברשויות המקומיות:** מצעדי מחולות, פינות זמר והרקדה, מופעי דרמה, תערוכות, בימות בידור, פסטיבלים, תחרויות ספורט, חידונים ועוד.
09.00 - 13.00	**הכנסת פותחת שעריה לכבוד יום העצמאות בסימן "הדמוקרטיה בישראל".** במשכן תוצג מגילת העצמאות המקורית, תצלום ענק של טקס מעמד החתימה, תצלומי כל חותמי המגילה ויושמע קולו של דוד בן גוריון, המכריז על הקמת המדינה.
09.00 - 14.00	**פתיחת מפעלי הבטחון, מחנות צה"ל, חניוני צה"ל והמוסיאונים של צה"ל** ברחבי הארץ (פרטים בעתוני הערב ביום שלישי, 13.5.86).
09.00 - 17.00	**פתיחת תערוכת רפא"ל** (רשות לפיתוח אמצעי לחימה), בצפת (פרטים בעתוני הערב ביום שלישי, 13.5.86)
09.00	**פתיחת מפעלי תעשיה אזרחיים, מוזיאונים, תחילת הסיורים באתרי ראשית ההתישבות, פעילויות הספורט העממי ברשויות המקומיות, פתיחת הפארקים, החניונים, הגנים הלאומיים, שמורות הטבע, אתרי החברה להגנת הטבע וקק"ל ברחבי הארץ.** (פרטים בעתוני הערב ביום שלישי 13.5.86)
10.00 - 16.00	גבעת רם, ירושלים. **האוניברסיטה העברית פותחת שעריה לקהל הרחב**
11.00	ירושלים, משכן הנשיא, **קבלת פנים לחיילים מצטיינים.**
12.00	ירושלים, תיאטרון ירושלים, **חידון התנ"ך העולמי לנוער יהודי**, בהשתתפות ראש הממשלה **שמעון פרס**, יו"ר הכנסת **שלמה הלל** וסגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות **יצחק נבון.**
14.00	בקעת מן, החרמון, **קונצרטבע בחרמון**, בביצוע התזמורת הפילהרמונית הצעירה ונגנים מהתזמורת הפילהרמונית הישראלית והתזמורת הקאמרית הישראלית (פרטים בעתוני הערב ביום שלישי, 13.5.86).
16.30	ירושלים, בית הכנסת המרכזי "ישורון" **קונצרט חזנות לכבוד יום העצמאות** בהשתתפות חזנים מהארץ ומארה"ב. הכניסה חופשית.
17.00	ירושלים, משכן הנשיא, **קבלת פנים לסגל הדיפלומטי.**
20.00	ירושלים, תיאטרון ירושלים, **טקס חלוקת פרסי ישראל**, במעמד נשיא המדינה **חיים הרצוג** ובהשתתפות ראש הממשלה **שמעון פרס**, יו"ר הכנסת **שלמה הלל** וסגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות **יצחק נבון.**

מרכז ההסברה מאחל לכל אזרחי ישראל חג עצמאות שמח ובילוי נעים

هكذا عن الأصل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

היעד: 4 ילדים לכל משפחה יהודית במקום 2.8 כיום

בדיון הדמוגרפי של הממשלה: בעשור האחרון נולדו יותר ילדים ערבים מיהודים

מאת יוסי מלמן סופרו המדיני של „דבר"

„חשוב שלכל משפחה יהודית בישראל יהיו ארבעה ילדים" קבע בסיומו של הדיון ראש הממשלה שמעון פרס. שר העבודה והרווחה משה קצב התערב: „שרים שלא עמדו כמוני במיכסה צריכים להסיק מסקנות". סגן ראש הממשלה דוד לוי, אב למשפחה מרובת ילדים, העיר: „אני מאמן את כולם".

הממשלה קיימה אתמול דיון מקיף על הבעיות הדמוגרפיות של העם היהודי ומדינת ישראל. לשם כך היא שמעה סקירה מפורטת של הפרופסור לסטטיסטיקה רוברט בקי, הפועל גם במסגרת המרכז הדמוגרפי של משרד העבודה והרווחה.

מהנתונים שהציג הפרופסור בקי עולה כי –

- העם היהודי בתפוצות מונה כ־9.5 מיליון אך שיעור נישואי התערובת בין יהודים ללא יהודים מגיע לעד 40%;
- ממוצע הילדים לכל משפחה יהודית בישראל הוא 2.8;
- בעשור השנים האחרונות נולדו יותר ילדים ערביים (כשישים אלף) מיהודים (חמישים אלף בלבד) חרף העובדה, ששיעור התמותה אצל האוכלוסיה היהודית נמוך מזו הערבית;
- בעשור האחרון תרם הריבוי הטבעי ל־84% בגידול האוכלוסיה והעליה עצמה (עליה נטו, לאחר קיזוז היורדים) רק ל־16%;
- יש עליה מתכונת במספר הרווקים והרווקות אצל האוכלוסיה היהודית. אין גם שום נתונים באשר להשפעת תמריצים כלכליים על נישואין והולדת ילדים אצל הצעירים.

לאחר סקירתו התפתח דיון שבו הביע כל אחד מהשרים מה שהיה צפוי כי ישמיע, בהתאם לתפקידו, השקפת עולמו והשתייכותו המפלגתית.

שר־הדתות יוסף בורג: בשנים האחרונות חלה עליה תלולה במספר ההפלות, המסתכמות בעשרים אלף בשנה. מספר זה הוא המבדיל בין מספר הלידות אצל יהודים לערבים. יש לחוקק חוק שישים קץ להפלות.

שר־הפנים יצחק פרץ: פעילות המסיון, המורדפים והמפגשים בין יהודים לערבים מגבירים את התבוללות.

שר־התקשורת אמנון רובינשטיין: הנתונים הדמוגרפיים שהוצגו לפנינו הם ההוכחה הניצחת שאם אנו רוצים לשמור על ייחודנו כמדינה יהודית ודמוקרטית, צריך לחתור לפשרה טריטוריאלית רחבה ואין להעלות אפשרות של סיפוח. בכל מקרה אסור לפגוע בזכויות האזרח של הערבים.

השר עזר וייצמן: ישראל אינה מדינה אטרקטיבית ליהודים. העובדה שאיננו מצליחים למשוך אותם אלינו. בגלל הנתונים הדמוגרפיים חובה עלינו להגיע להסדרים פוליטיים עם מדינות ערב.

שר הכלכלה גד יעקובי: בשנת 2000 יגיע מספר היהודים בישראל ל־4.1 מיליון. מספר הלא יהודים בגבולות הקו הירוק יהיה 1.2 מיליון, אך יחד עם 1.9 מיליון ערבים בשטחים יסתכם מספרם בכ־43% מכלל האוכלוסיה שבין הירדן לים. המסקנה הפוליטית היא ברורה: סכנה קיומית למדינת ישראל כמדינה יהודית דמוקרטית.

משה קצב: האם נחזיר את יהודה ושומרון, כלום תיפתר הבעיה?

גד יעקובי: כן.

השר לקליטת עליה יעקב צור: הסוכנות היהודית והמגבית פוגעים בעליה. הסוכנות אינה מטפלת כנדרש בעליה.

שר־האוצר משה ניסים: אני מודאג מריבוי נישואי התערובת.

יוסף שפירא: אם כספי הסוכנות היהודית אינם מנוצלים לעליה משום שאין עולים, אולי כדאי להשתמש בהם לעידוד הילודה.

(טובה צימוקי). – שר־המשפטים האמריקאי אדווין מיז יעביר הבוקר לידי „יד ושם" מסמכים מהמחלקה לחקירות מיוחדות של משרד הפנים האמריקאי בנושא של פושעים נאצים. משרד המשפטים האמריקאי ימשיך ויעזור לישראל בכל הקשור למידע על פושעים נאצים הנמצאים בארה"ב. כך סוכם אתמול בפגישת עבודה שנערכה בין שר המשפטים האמריקאי אדווין מיז לבין שר המשפטים הישראלי יצחק מודעי (בתמונה).

אזהרה מפגיעה במוסד הביקורת

מאת שלמה קרמר

בדו"ח מבקר המדינה מספר 36, שהניח אתמול על שולחן הכנסת נרשמו 2700 ליקויים בפעולות הממשלה על כל משרדיה והגופים הנתמכים על ידה. בדו"ח הנושא חתימת ידו של עו"ד יצחק טוניק, מתריע ומזהיר מפני הנסיון לפגיעה במוסד הביקורת, הכלי המרכזי שבידי הכנסת לבקר בעזרת אינפורמציה אמינה – את הרשות המבצעת. במסיבת עיתונאים אתמול התייחס מבקר המדינה לתכנית לייצוב המשק והתריע על הגברת תלותם של גופים נתמכים ושאינם נתמכים במדינה והזכיר לענין זה את משבר מניות הבנקים וההתחייבות שלקחה על עצמה הממשלה בענין זה.

בדו"ח טרח עו"ד טוניק להציג את קשיי הממשלה בבואה לצמצם פעולותיה, אם בפגיעה באוכלוסיות ואם בניתוק התלות של סקטורים שלמים בתקציב המדינה. חלק גדול מהוצאות הממשלה נובע מהתחייבויות עבר של הממשלה לגופים נתמכים שונים. וכאשר מנסים לנתקם חוזרים הם לממשלה עם עובדות מוגמרות וכך הופכת הממשלה ערבה לכל התחייבויותיהם.

להגביל האחריות האישית של ממונים

בהתייחסותו לבעיות ניהול אמר המבקר, שיש להגדיל את עוצמת האחריות האישית של ממונים ולהביא לידי כך שגורלם יהיה כרוך בגורל הארגון בראשו הם עומדים.

המבקר מציין מיעוט השליטה של מערכת הבטחון ובגופים סמוכים ומיעוט המעורבות של האוצר בקביעת תקציב הבטחון – דבר אשר לגביו ניתנו בעבר התרעות אשר התקבלו עקרונית על ידי הממשלה, אך לא נעשה דבר לשינוי.

עו"ד טוניק העלה את חרדתו נוכח האפשרות לפגיעה בזכויות האדם במדינה וסיכון הדמוקרטיה – בהתייחסו למעצרים ואלימות שוטרים. היו מסקנות חמורות וניתנו המלצות מצוינות אך לא בוצעו. המשטרה לא יכולה לפקוד את עצמה, טען עו"ד טוניק.

לבצע המלצות דו"ח בייסקי

המבקר התייחס גם לדו"ח השופט בייסקי לענין מניות הבנקים והיה נחרץ בדעתו שאת ההמלצות יש לבצע והזכיר כי הוועדה לביקורת־המדינה אימצה את המסקנות האישיות כלפי האחראים לוויסות ולמשבר המניות.

נשיא ביה"מ העליון קורא לכונן חוקה למדינת ישראל

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

נשיא בית־המשפט העליון מאיר שמגר קרא אתמול לכונן חוקה בישראל. בנאום שנשא אתמול בטקס חנוכת בית לשכת עורכי הדין בירושלים אמר שמגר: „ראוי שנוסיף עתה עוד נדבך ונחזק, אף נעשיר את אפיה הדמוקרטי של חברתנו ע"י השלמת מלאכת היצירה של חוקה המחכה לסיום הכנסת כבר זמן רב מדי. זו התקוה אותה אני מביע ביום זה של חנוכת המרכז המשפטי בירושלים".

שמגר סקר בפני המוזמנים הרבים, ביניהם נשיא המדינה, ראש הממשלה, שר המשפטים, שר המשפטים של ארה"ב אדווין מ'ז ואנשי משפט רבים, את השתלשלות האירועים מיום קבלת ההחלטה בכנסת לפני 36 שנה על קבלתה המידית של חוקה כתובה. „והשקני מאז הלכו ונחלשו במידה רבה הקולות התומכים בקבלתה לאלתר של חוקה כתובה לישראל". שמגר מציין בנאומו, כי חוק יסוד, שהוא יסודי על פי שמו בלבד ואשר רוב רגיל של הכנסת יכול לשנות עיקריו, איננו ממלא יעודית המשפטים המדיניים של חוקה.

נשיא המדינה חיים הרצוג שבירך אף הוא את המשתתפים בפתיחת היכל לשכת עורכי הדין, אמר כי הליקויים בשלטון החוק בישראל מחייבים מעשה ופעולה נמרצת בתחומים רבים אולם בראש ובראשונה מחייב הדבר לרומם ולגדל את קרן המשפט בישראל.

שר המשפטים האמריקאי אדווין מיז אמר בחיוך שבישראל עותרים עליו שבחים, אבל אין נביא בעירו, ובארצו רבים המבקרים אותו. ראש הממשלה שמעון פרס שבירך ציין שהיכל לשכת עורכי הדין הוא המוסד הצבורי היחיד בארץ שהוקם ללא כספי הממשלה.

תשואות בקאן לסרט „אסתר" של עמוס גתאי

מאת גדעון קיץ, סופר „דבר" בצרפת

קאן (מיוחד ל„דבר"). – „אסתר", סרטו של הבימאי הישראלי עמוס גתאי, הוקרן אתמול לעתונות בארמון הפסטיבלים של קאן במסגרת שבוע הביקורת וזכה לתשואות. הסרט מציג את סיפור מגילת אסתר על רקע ואדי סאליב היום, המסר הפוליטי־חברתי המקופל בו עורר ענין רב בצופים. את שני התפקידים הראשיים, זה של המן וזה של מרדכי, משחקים ערבים.

הנער גד דישי חתן התנ"ך לתפוצות

מאת יצחק מרידור, סופר „דבר"

בחידון העולמי לנוער יהודי בתפוצות, שנערך אמש בהיכל התרבות בעפולה, זכה בתואר חתן התנ"ך של התפוצות הנער גד דישי מארה"ב שצבר 85 נקודות מתוך 100 הנקודות האפשריות.

כסגן ראשון (73 נקודות) נבחר אליעזר יעקב פישר מקנדה; כסגן שני לחתן התנ"ך לתפוצות נבחר גיל אורבך מארה"ב.

עובדי סו"ב עדיין לא קיבלו השלמת משכורת

מאת חיים באנד, סופר „דבר"

גם היום לא יקבלו עובדי „סולל בונה" את ההשלמה למשכורת החלקית ששולמה להם ביום שישי האחרון.

במשך יום אתמול ניסתה צמרת חברת העובדים לגייס את הסכומים הדרושים להשלמת משכורות חודש אפריל לעובדי הקונצרן, אך לשווא.

אחד המקורות לכך הוא פדיון המניות הבנקאיות שבידי חברת העובדים, בסך כ־40 מיליון דולר. אך תביעת חברת העובדים מהממשלה לאפשר לה לפדותם – טרם נענתה.

„ועדת גת" ההסתדרותית עומדת לפסוק היום פיצויי פרישה בשיעור של 100 אחוז כבסיס לעובדי סולל בונה. בנוסף לכך, יקבל עובד שהועסק בחברה עד חמש שנים פיצוי בשיעור של 4 אחוזים עבור כל שנת עבודה; עובד שהועסק בחברה במשך חמש עד עשר שנים יקבל פיצוי של 5 אחוזים; בעוד שעובד שהועסק מעל עשר שנים יקבל 6 אחוזי פיצויים.

ביקורת עקיפה של שולץ על החריגה הצפויה מהתקציב

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

ארה"ב מותחת ביקורת על היבטים מסוימים הקשורים לביצוע מדיניותה הכלכלית של ישראל ותובעת ממנה כי תקצץ בתקציב כדי למנוע את החריגה שחרגו כמה משרדי הממשלה. כך מתברר מעיון יסודי באיגרת מיוחדת ששלח בסוף השבוע שעבר שר־החוץ של ארה"ב ג'ורג' שולץ לראש־הממשלה שמעון פרס.

פרס מסר אתמול לממשלה על איגרת שולץ, אשר בה לצד ההודעה על העברת חלקו הראשון של המענק המיוחד, בסכום 375 מיליון דולר לישראל יש גם „הבעת הערכה להישגי המדיניות בשנת התקציב שעברה וציפיה להמשך מדיניות זו". ואולם נודע, כי מעבר להודעה שפורסמה גם על ידי מזכיר הממשלה, יש גם חלקים אחרים באיגרת שולץ שמהם משתמעת ביקורת עקיפה. באיגרתו קובע שר החוץ של ארה"ב כי הוא מצפה שישראל תתקן את החריגה הצפויה בסך 200־300 מיליון דולר בתקציב המדינה.

לדבריו, תיקון החריגה בהוצאות הממשלה היא „חיונית להמשך הישגי המדיניות הכלכלית".

עם קבלת המענק מסתכם הסיוע המיוחד, שקיבלה עד כה ישראל מארה"ב, ב־1,125,000,000 דולר ועד אוקטובר היא תקבל עוד 375 מיליון דולר שישלימו את הסכום למיליארד וחצי.

<u>הבן יוסי אחימאיר בעקבות הצפיה</u>

עושי הסרט דבקו בסטיגמה שהודבקה לאבא אחימאיר

מאת יעל אדמוני, סופרת „דבר" בירושלים

„יש לי הרגשה ש„פנקסו של פשיסט" הינה פראפרזה על כתביו של המשורר הרוסי יסנין „יומנו של חוליגן". הפרובוקטיביות היתה ממהות התבטאותו הפוליטית של אבי. הוא לא אהב את האמירה המלוטשת, המתחמקת. הוא היה בוטה באמירותיו אך היה בו משהו מן הדגם של „יומנו של חוליגן" – כך אמרה אתמול זאבה אחימאיר, בתו של אבא אחימאיר, בעקבות הצפיה בסרטו של יהודה קווה „לאחר האהבה לאחר השנאה".

זאבה אחימאיר אמרה אמש כי הפנתה את במאי הסרט למכתב שכתב פרופסור דב סדן לשלמה גרודזינסקי ובו מספר סדן כי ראה את אבא אחימאיר בליל רצח ארלוזורוב בירושלים. „סדן לא העיד במשפט, למרות שעדותו יכלה לפתור דברים רבים. „היתה שתיקה של אנשי רוח סביב הנושא" אמרה זאבה אחימאיר.

יוסי אחימאיר בנו הצעיר של אבא אחימאיר אמר בתגובה על הסרט כי מדברי יצחק בן־אהרון שהובאו בו, ניתן לראות דוגמה להעללת עלילה. „הוא התחמק בצורה מביכה משאלת המראיין מדוע לא נענה לפניית אחימאיר לפיוס. התשובה היא שבן־אהרון הוא מראשי המעלילים והוא דבק בעלילה עד היום" – אמר יוסי אחימאיר. „היה רושם שמי שעשה את הסרט, עשה אותו מתוך הסטיגמה שהודבקה לאבא אחימאיר, סטיגמה המקובלת בשמאל, אשר אנשי הסרט חששו לסטות ממנה יותר על המידה".

אמבולנס של מד"א התהפך מחולשת הנהג שובת הרעב

עשרות עובדים נשרו מהעבודה בגלל חולשה • הנהלת מד"א פנתה לבית־הדין לעבודה

מאת רבקה הדיק, סופרת „דבר"

שביתת הרעב של עובדי מגן דוד־אדום נכנסת היום ליומה הרביעי והקיפה את כל הסניפים בארץ. העובדים ממשיכים במתן שירותים לפי יכולתם, אך עשרות מהם כבר נשרו מעבודתם בגלל חולשה גופנית. אתמול, בצומת אשדוד, התהפך אמבולנס מד"א כשנהג בו שובת רעב, ושני מתנדבים שנסעו איתו נפצעו קל.

במשך כל שעות היום נערכו אתמול בבנין מד"א ביד־אליהו בת"א דיונים רצופים במגמה למצוא פתרון לבעיה ולהחזיר את העובדים מיד לעבודה סדירה תקינה – זאת נוכח יום הזיכרון שחל מחר, בו קיים על־פי נסיון שנים צורך מוגבר בשירותי מד"א.

העובדים דחו את הצעת הנהלת מד"א להעביר את תביעותיהם למוסד לבוררות מוסכמת ועם מסירת הידיעה נודע, כי הנהלת מד"א פנתה לבית־דין לעבודה בבקשה להוציא צו שיחייב את העובדים לחזור לעבודה סדירה ותקינה, בהסתמך על הסכם עבודה בו נאמר שעל העובד למלא את תפקידו ככל יכולתו ובמלוא כושר עבודתו.

נמסר, כי הנהלת מד"א מודעת למצוקת העובדים ושחיקת שכרם, אבל אין היא רשאית לפעול בניגוד להוראות הממשלה והחוק.

בעת מסירת הידיעה התאספו בחצר מרכז מד"א ביד־אליהו כ־30 אמבולנסים עם עובדי מד"א, שהתכוננו להישאר למשמרת לילה במקום לאות מחאה על מצבם הקשה. הבוקר אמורים להצטרף אליהם גם בני המשפחות.

נודע, כי ח"כ שמאי עומד להיפגש הבוקר עם שר־האוצר במגמה למצוא פתרון שיחזיר את העובדים לאלתר לעבודה סדירה ותקינה.

פרס ורבין מתמקדים

(המשך מעמוד 1)

פרס שיבח את התנהגותה של ממשלת בריטניה שגירשה שלושה דיפלומטים סוריים המעורבים בניסיון הפיגוע ואת ארה"ב על התבטאויותיה האחרונות נגד הטרור הסורי.

על דברי שר־הבטחון יצחק רבין בארה"ב אמר כי אי־אפשר להגדירה כ„הצהרה מלחמתית". לדברי ראש־הממשלה אמר רבין כי אילו נפגע מטוס „אל־על" בטיסתו, היתה ישראל חייבת להגיב.

שתי זירות טרור סוריות

רבין, שחזר אמש מביקורו בארה"ב, אמר כי ההחלטה לבצע פיגוע במטוס אל על בלונדון נתקבלה בסוריה לא בדרג נמוך, אלא נוהלה ובוצעה באחריות גוף סורי מוסמך, דבר המחייב את ישראל לבחון את המתרחש בזירה זו.

סוריה – הוסיף – מקיימת היום שתי זירות טרור נגד ישראל. האחת באיזור הבטחון בלבנון, שם היא פועלת באמצעות משרתים כמו ארגוני „אמל", „חיזבאללה" והפלשתינים. זירה שניה היא באירופה, לשם הרחיבה סוריה באחרונה את פעילות הטרור שלה. השר הבהיר, כי אין בהכרח קשר בין רצוננו להילחם בטרור, המעודד על ידי סוריה בלבנון ובאירופה, לבין סכנה של התלקחות עימות צבאי בינינו לבין סוריה ברמת הגולן. אין לישראל ענין בעימות צבאי ונראה שגם סוריה לא ששה עתה למלחמה. אך במקביל צריך להמשיך לפעול נגד הטרור בלבנון ונגד הטרור הסורי באירופה.

רבין סיפר כי בביקורו בארה"ב נפגש עם ארבעה טייסים אמריקנים, עם מפקד טייסת וסגנו שהשתתפו בעימות הראשון עם הלובים וכן עם מפקד טייסת מטוסי איי־6 וסגנו, שהשתתפו בתקיפה האווירית נגד לוב. כן ביקר בבסיס הצי האמריקני שבו מופעלת מבצעית טייסת של מטוסי „כפיר" מתוצרת ישראל. (עת"ים)

הרמטכ"ל: ללכת בדרכנו להיות מוכנים מול התקפת פתע

הרמטכ"ל רב אלוף משה לוי שלל גם הוא אתמול את ריבוי הדיבורים על הזוית הסורית באומרו ש„כל אחד כבר יודע בדיוק מה סוריה עושה ומה היא תעשה, אבל אסור לנו להיסחף באוירה זו".

במהלך סיור ברמת הגולן ובגבול הצפון נפגש הרמטכ"ל עם חיילים והשיק אתם כוסיות לקראת יום העצמאות. עם זאת אמר, כי אסור לנו להניח שבגלל אוירה ורעש כבראה לא יהיה שום דבר. „אנחנו צריכים ללכת בדרכנו, יש לנו משימה וכוחות שמופקדים על ביצועה וצריך להגן, להיות מוכן בפני התקפת פתע ואת כל הדברים הללו – על פי הנסיבות והנתונים כפי שאנחנו רואים אותם ומתוך הנחה שכל פעם יכול משהו לקרות – צריך לעשות אבחנה ברורה בין מה שמתרחש לבין מה שיכול לקרות בשטח", אמר.

אוירה טובה בגבול לבנון

בהתייחסו לגבול הצפון עם לבנון אמר הרמטכ"ל כי לעולם לא נוכל להיות שבעי רצון ולומר זהו הגענו למנוחה ולבטלה כי ברגע שאומרים זאת ופועלים כך – מתחילים לאבד גובה. הרמטכ"ל הוסיף כי האוירה ששוררת כיום בגבול הצפון היא טובה משום שאנו מצליחים להשיג את מטרתנו. „אבל צריך להיזהר משחצנות או שאננות", הזהיר הרמטכ"ל.

אלי הורביץ יו"ר בל"ל

(המשך מעמוד 1)

[illegible] המלצות ועדת חקירה בישראל, קיבלה מועצת־המנהלים את ההתפטרות בלית־ברירה, בצער אך בהבנה, ומביעה את הוקרתה העמוקה לארנסט יפת על שירותו ותרומתו רבת־השנים לשגשוגה של הקבוצה.

יפת, המכהן כיו"ר מועצת־המנהלים של בנק לאומי מאז 1977, קיבל את החלטתו להתפטר ביום הולדתו ה־65 שחל ביום ה' בשבוע שעבר. הדרך שבה נקט, ההנמקות להתפטרות ותגובת מועצת־המנהלים שלו, תואמים בדיוק את הסצנריו שתיאר פרקליטו של יפת עו"ד אורי סלונים במאמר שפורסם ב„דבר" ביום ה' האחרון. סלונים השתתף אתמול בישיבת מועצת־המנהלים של הבנק שבה הודיע יפת על התפטרותו.

יפת, שיצא אחרון מישיבת דירקטוריון הבנק, אמר בבואו מבנין הנהלת בל"ל בתל־אביב, כי זה די עצוב שהוא נאלץ לסיים את תפקידו בבנק [illegible] הוסיף, כי נושא הבנקאות תמיד ריתק אותו, אך את „התפקיד הנוכחי גמרתי". בשלב זה נמנע יפת מהתייחסות כללית יותר למסקנות דו"ח בייסקי.

היו"ר החדש, אלי הורביץ אמר עם צאתו מישיבת הדירקטוריון, כי יש לו „הרגשה קשה", מאחר ובנסיבות שנוצרו זה „לא דבר קל לקבל תפקיד כזה". ממקורביו של הורביץ ניתן היה להבין שכבר ביממה שקדמה להתפטרות יפת ולמינויו לתפקיד עסק בנושאים שונים הכרוכים בקבלת התפקיד החדש.

הורביץ הודיע, כי הוא מתכוון להתמסר במלוא זמנו לתפקיד החדש, כלומר להתפטר מתפקידו כיו"ר נשיאות התאחדות התעשיינים, אך להמשיך בתפקידו כמנכ"ל חברת „טבע".

בעפולה חולקו פרסי „העובד המצטיין"

מאת יצחק מרידור, סופר „דבר"

פרסי „העובד המצטיין 1986" חולקו אמש ל־36 עובדים בטקס מיוחד ורב־משתתפים שנערך בבית התרבות „מופתרון" שליד מועצת פועלי עפולה.

הפרסים חולקו בידי יעקב אבימור, מזכיר מועצת פועלי עפולה, וחבר הועדה המרכזת גרשון בן־ישראל, יו"ר המחלקה לארגון ולמועצות־פועלים בוועד הפועל, הביא את ברכת ההסתדרות לעובדים המצטיינים, ביניהם צעירה עולה מאתיופיה וארבעה בני מיעוטים מכפרי הסביבה.

יקירנו, בעלי, אבינו, סבנו

עמנואל גולן

נפטר אחרי מחלה קשה
ביום ראשון, ב' באייר תשמ"ו 11 במאי 1986.

אשתו: ברוריה
בתו: שרי זיו
בנו: עודי
כלתו: תמר גולן
כלתו: נורית
נכדיו: אביהו, יורם, אמירה, נעמי, אורי, צפרה
וכל המשפחה

על מועד ההלוויה נא להתקשר לטלפון: 662258־04.

אבלים על מותה של
חנה קופרשטיין
למועד ההלויה טלפנים 32429 – 052 84140־052
יחזקאל קופרשטיין ומשפחתו
ד"ר גדי כפיר ומשפחתו

עם דוד מימון, גאולה אלברטון
ובני המשפחות
באבלכם על מות
האם
בית עין חרוד מאוחד

אנו מודיעים בצער רב
על פטירתו של הפנסיונר
ברלינר אריך ז"ל
ומביעים את תנחומינו למשפחה
בתי זקוק לנפט חיפה בע"מ
ההנהלה וצוות העובדים

יחד עם המשפחה אנו אבלים על מותו של חברנו
יצחק קלפטש ז"ל
עובד הבנק בגימלאות
בנק הפועלים בע"מ
סניף חולון – וייצמן
ההנהלה, העובדים והגימלאים

אנו משתתפים בצערו של חברנו לעבודה
פניאס פרדי
במות אביו
בנימין ז"ל
ומביעים את תנחומינו למשפחה
בתי זיקוק לנפט חיפה בע"מ
ההנהלה וצוות העובדים

קבוץ בית העמק

ביום הזכרון לחללי מערכות ישראל
נתייחד עם זכר בנינו וחברינו היקרים

ניסים עמיחי (דרי) ז"ל
איתן להב (לינדמן) ז"ל
יונתן גולקר (יוני) ז"ל
מאיר שוורצמן ז"ל
ראובן שריג (רוטנברג) ז"ל
ברי קופר ז"ל

האזכרה ביום שני ג' אייר תשמ"ו 12.5.86 בשעה 15.30 בבית העמק.

למשפחות אררט, ביטמן
וכל בית יפעת – הקבוץ האומן

משתתפים באסונכם הכבד

בית קבוץ רביד

מחר, יום שלישי ד' באייר תשמ"ו 13.5.86 נתייחד עם
זכר לוחמינו
שנפלו במערכות ישראל
היציאה מרחבת „יד־למגינים",
לבית העלמין בקבוץ רמת־הכובש
בשעה 13.30
המשפחות
ובית רמת־הכובש

לקבוץ יפעת
ולמשפחות השכולות

אתכם באסונכם הכבד

קבוץ שריד

אנו משתתפים באבלו הכבד של חברנו לעבודה
יונה יצחק
במות אחיו
יוסף ז"ל
תנחומינו למשפחה האבלה
תנובה סניף מחוזי ת"א
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו הפנסיונר
נתן טיגרשטרום ז"ל
ומשתתפים באבלה הכבד של המשפחה
ועד עובדי חברת החשמל לישראל מחוז הדרום
החברים הפנסיונרים בחברת החשמל

עיריית חיפה

מכרז מס' 20/76

1. עיריית חיפה מכריזה בזה על קבלת הצעות מקבלנים לביצוע – עבודות חשמל ותאורה במדרחוב נורדוי.
2. במכרז זה רשאים להשתתף רק קבלנים רשומים כחוק לעבודות נשוא המכרז, (חוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט־1969), ועל המציע לצרף להצעתו עותק תעודת־רישום כחוק וכן אישור מפקיד השומה או מיועץ מיסים או מרואה־חשבון שהוא מנהל ספרים כחוק, והעוסק מורשה לעניני מס ערך מוסף.
3. המציע ישליש בידי גזבר העיר בעת הגשת הצעה ערבות בנקאית מידי בנק מוכר בסכום של –.5,000 ש"ח.
4. המסמכים להגשת הצעות אפשר לקבל במחלקה לבניה, ברחוב ביאליק 3 ו/או בקופה הראשית בהיכל העיריה, בשעות העבודה הרגילות תמורת סכום של 71.90 ש"ח אשר לא יוחזר.
5. פרטים והסברים ינתנו לכל הדורש במחלקת הבניה, רחוב ביאליק 3, חיפה.
6. מגישי הצעות יכניסו את הצעותיהם, שהוכנו על־גבי הטפסים שהומצאו להם, לתיבת ההצעות שבחדר מספר 104, בהיכל העיריה, כשהן סגורות במעטפה הרשמית, עליה תירשם הכתובת: עבודות חשמל ותאורה במדרחוב נורדוי. לא יאוחר משעה 12.00 ביום ג' 27.5.86
   הצעות יוגשו בהתאם לתנאי המכרז וכל שינוי עלול לפסול אותן לדיון.
7. העיריה שומרת לעצמה את הזכות לקבל את ההצעה כולה או חלק ממנה.
8. אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה כלשהי.

אריה גוראל
ראש העיר

רשות הנמלים בישראל
נמל חיפה

הזמנה לקבלת הצעות למתן שרותי נקיון
בבניני המשרדים והמבנים במסוף המזרחי בנמל חיפה

1. רשות הנמלים מעוניינת להתקשר עם קבלן למתן שרות נקיון בבניני המשרדים והמבנים במסוף המזרחי בנמל חיפה לשנה.
2. פרטים נוספים וכן קבלת נוסח החוזה ומכתב ההשתתפות, ניתן לקבל אצל מר דוד עמר בטלפון 518283 או במשרד בבנין מחר כספים, חדר מס' 9, בין השעות 08.00–13.00.
3. את ההצעות על גבי מכתב ההשתתפות בצירוף נוסח החוזה (בתוך מעטפה חתומה, שעליה יש לציין „מ"מ – שירותי נקיון במסוף המזרחי") יש להכניס לארגז המכרזים במשרד ראש מחלקת כספים עד ליום 23.5.86 בשעה 13.00.
4. רשות הנמלים אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה אחרת כלשהי.
5. הרשות תנהל מו"מ בנפרד עם כל המציעים או עם המציע / המציעים שייראו לה ו/או בכל דרך אחרת, שתבחר.

חנוך בן־אליהו
מנהל הנמל

מועצה אזורית לב השרון
מועצה מקומית תל־מונד

עצרת זכרון לחללי מערכות ישראל תשמ"ו

תתקיים ביום שלישי, ד' אייר תשמ"ו – 13.5.86, בשעה 15.30, בבית העלמין האזורי בתל־מונד.
– הציבור מוזמן לכבד את הארוע בנוכחותו –

דבר
دافار DAVAR
מאוחד עם לשרוב

העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פדהצור
מנהל כללי: אהרן קראוס

המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מ. 65233
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים 298032, 281860.
סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים, המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאזיה קומה ג' טל. 222451, 222353, 241306/7
המינהלה: רח' הלל 16, טל. 231251
חיפה, רח' הנביאים 27 טלפונים 3־642111־2, מ. 33104

תוספת מאמץ

עובדי לשכת שר התעשייה והמסחר אריאל שרון (בתמונה) נדרשים להיות עמו גם בביתו בחוות השיקמים. כך עולה מהערכת שרון לבקורת מבקר המדינה לפיה עובדי לשכתו משתמשים ברכב ממשלתי בנוסף לאחזקת רכב המשולמת להם. עוזריו חייבים להשתמש ברכב הממשלתי מאחר שהשר דורש מהם להיות עמו בכל מקום המצאו, כולל בחוות השיקמים. עובדה זו לטענת השר דורשת מהם ניידות ומאמץ לא רגיל.

שלמה קדמי

ושוב קקטוס

הממשלה שוב לא הצליחה לקיים דיון בעניין מעמדו של צבי ברזל שפוטר מתפקיד המנהל הכללי של רשות הגנים הלאומית. ראש הממשלה אמנם ביקש לדון בסוגיה, אך נענה לבקשתו של שר התחבורה, חיים קורפו, לדחות את הדיון עד לשובו לישראל של מ"מ ראש הממשלה, יצחק שמיר. עם זאת טרח שמעון פרס להבהיר כי המכונית שמקבל ברזל מהממשלה תילקח ממנו. כפי שפורסם לראשונה במדור זה לפני שלושה שבועות, אוחזים שניים – ברזל ותא"ל (במיל') מרדכי בקיפורות – בתפקיד ונהנים ממשכורות וכלי רכב מטעם הממשלה. לפני כשנה הביא שר החקלאות לממשלה הצעה להחליף את ברזל בבקיפורות. הצעתו התקבלה והצביעו בעדה גם שרי הליכוד. רק לאחר מכן התברר להם שבעצם נתנו ידם לפיטוריו של איש אצ"ל בכיר שמונה לתפקיד על־ידי מנחם בגין והמוכר להם בכינוי „קקטוס". הם מיהרו לערער על ההחלטה ומאז נדחה הדיון בנושא פעם אחר פעם

יוסי מלמן

מינימום

ראש הממשלה שמעון פרס (בתמונה) מציע כי לכל משפחה בישראל יהיו לפחות ארבעה ילדים כדי להגדיל האוכלוסיה היהודית במדינה. לפרס עצמו יש שלושה ילדים. אך מתגברים על הפער בין המעשה להצעה ליושב הראש החדש של תא הכתבים המדיניים רפי מן יש פתרון: בישיבת התדרוך השבועית אצל מזכיר הממשלה, יוסי ביילין, הציע למנות בחשבון ילדיו של ראש הממשלה גם את עוזריו הרבים, שזכו לכינוי התקשורתי „נער פרס".

הנצחה

שמה של אתי פלאחו, עובדת שגרירות ישראל במצרים, שנרצחה לפני כחודש וחצי בהתקפת מחבלים בקאהיר, יונצח במכללה להכשרת עובדי הוראה על־שם קיי בבאר־שבע. אתי למדה במכללה לפני כשנתיים ותלמידות המחזור שלה, המסיימות את לימודיהן השנה החליטו, ביוזמה משותפת עם מנהלת המכללה רבקה בן־יעקב, לקרוא על שמה את מרכז הלמידה בחשבון שייפתח בשבוע הבא.

אמיר רוזנבליט

סיבוב שני

„בית־ליסין" מבקש לחזור על ההצלחה המסחררת של הצגת „כולם היו בני חוץ מנעמי או חופי שוויצריה" המוצגת כבר למעלה מ־300 פעם. אתמול הוחלט כי גם ההצגה החדשה של תלמידי „בית צבי" בבימויו של מיקי גורביץ' – „שחור היה הלילה" – תועלה ב„בית ליסין", לפחות ארבע פעמים בחודש יולי. הקהל הוא שיקבע את אורך חייה של ההצגה מעבר לכך. עם המעבר ל„בית ליסין" ייתכנו שינויים וקיצורים בהצגה. אגב, גם ההצגה „מלך ישראל" של תיאטרון חיפה תועלה ב„בית ליסין" מספר פעמים בחודש יולי.

חגיגה צנועה

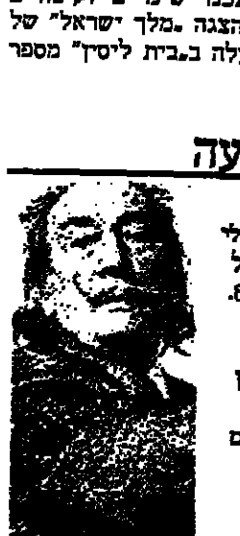

הצייר הסוריאליסטי הספרדי סלוודור דאלי (בתמונה) חגג אתמול את יום הולדתו ה־82. מזכירתו האישית, מריה־תרזה ברוגס, סיפרה כי הצייר ציין את האירוע בחברת מספר ידידים קרובים ושלוש האחיות המטפלות בו. מאות מברקי ברכה הגיעו מכל קצווי העולם. מזכירתו סיפרה עוד כי דאלי מגלה התעניינות בנעשה בעולם וכי היא קוראת לו בכל יום מן העיתונים (איי־פי)

סימולטני

קבוצת ישראלים העושה בימים אלה בפאריס כדי להתראיין בטלוויזיה הירדנית, הציעה כי שמעון פרס ויאסר ערפאת יתראיינו סימולטנית בטלוויזיה. הקבוצה הישראלית, הכוללת את ויקי שירן, עתונאית לשעבר, דוברת תמ"י, העתונאי בן־דרור ימיני, עו"ד אבי ברדוגו, כוכבי שמש נפגשה עם עתונאים וסופרים פלשתינאים וקיימה מגעים בלתי־רשמיים ובאמצעות מתווכים עם אישים בהנהגת אש"ף. במגעים אלה הוחלפו דעות כיצד אפשר לפתוח בהידברות אינטנסיבית ורחבה יותר של כוחות השלום משני הצדדים. הישראלים הציעו לקיים את הראיון הטלוויזיוני הסימולטני נוסח בגין־סאדאת, והתרשמו שקיימת נכונות בצד הפלשתיני לקיים ראיון כזה.

יעל פישביין

מפגש כפול

מפגש מפקדי צה"ל ממלחמת העצמאות, ביום העצמאות, בבית הנשיא הוא כבר עניין של מסורת. השנה, יתוספו אליהם גם מפקדי מלחמת קדש, לציון מלאת שלושים שנה למבצע. בסך הכל יגיעו לבית נשיא המדינה בירושלים כ־140 מפקדים החל מדרגת מפקד חטיבה, ומספרים כי אחדים מהם יגיעו לאירוע במיוחד מחו"ל. אגב, חיים הרצוג עצמו היה מפקד בצה"ל בשתי המלחמות: במלחמת העצמאות שירת כראש אגף מודיעין ובדרגת סגן אלוף ובמלחמת קדש היה אלוף משנה ומפקד חטיבת ירושלים.

אם...

מפקדי ולוחמי חטיבת הנגב התכנסו אתמול באולם מועצת עיריית באר־שבע לכבוד הוצאתו לאור של בול המוקדש לאנדרטת החטיבה, הנמצאת סמוך לעיר. בין המשתתפים במפגש היו רב־אלוף (מיל') חיים בר־לב, מפקד גדוד של פלמ"ח, האלופים אברהם („ברן") אדן (מפקד פלוגה בגדוד 8) ועוזי נרקיס (מפקד גדוד 7), סא"ל (מיל.) נחום שריג (מפקד חטיבת הנגב) ואלוף משנה (מיל.) ד"ר מאיר פעיל, (סמג"ד בחטיבה). במהלך המפגש ציינה רעייתו של ד"ר פעיל, הסיירת, כי למעשה הם היו הזוג הראשון שהתחתן בבאר־שבע, לאחר שיחרורה של העיר. „את צריכה להדגיש כי הזיווג הזה מחזיק מעמד עד היום..." ציין חיים בר־לב בשלוה. ראש עיריית באר־שבע, אליהו נאוי (בתמונה), לא נשאר חייב ואמר: „אם אז הייתי שופט, לבטח הייתי מכניס את פעיל לכלא על בעילת קטינה..." בתום המפגש, בו הוקראה מאקאמה שנכתבה על־ידי עמיקם גורביץ' במיוחד לרגל הוצאת הבול, עלו הלוחמים לשעבר אל האנדרטה המשקיפה על באר־שבע וסיירו במקום בהדרכתו של דני קרוואן, האמן שעיצב את האנדרטה.

אמיר רוזנבליט

נציגים

שגריר ישראל בצרפת וראש עיריית חיפה, ייצגו היום במרסיי את מדינת ישראל בהלוויה הממלכתית שתערוך ממשלת צרפת לגאסטון דפר (בתמונה), ראש עיריית מרסיי ומי שהיה שר המדינה שנפטר בשבוע שעבר. אריה גוראל נושא עימו מכתב ניחומים מראש הממשלה, לאלמנה הסופרת שרל רודפר. נילווה אל ראש העיר, גם מנהל האגף ליחסי ציבור ולקשרי חוץ בעיריית חיפה.

אריאלה ראובני

תחילתה של מסורת

היום תתקיים ב„הבימה" הצגה חגיגית של „המלך מתיא הראשון" לטובת ילדי מצוקה. השחקנית יעל דרויאנוב, היא שהגתה את הרעיון והיא שגייסה את כל משתתפי ההצגה – שחקנים, רקדנים, פועלי במה ואנשי הצוות הטכני – לטובת העניין. ויותר מכך: לא תהיה זו הצגה חד־פעמית, אלא פתיחתה של מסורת, כך מבטיחים ב„הבימה": אחת לחודש תוצג הצגה לטובת ילדי מצוקה. משרד העבודה והרווחה יהיה המזמין וההצגה היום, שבה יצפו תלמידי בתי ספר מפתן מתל־אביב וסביבתה, תיערך בחסות השר, משה קצב – וקופרטיב „אגד" אף הוא התגייס למבצע ויסיע את הילדים במחירים מיוחדים.

טקס רטוב

להיות ראש לשכתו של אלוף בצה"ל זה אולי מעניין אבל לפעמים גם עסק רטוב. בכך נוכחה בסוף השבוע ראש לשכתו של אלוף פיקוד הצפון, אילנה ריסלר, ממושב רמות נפתלי. עובדי הלשכה לא הניחו לטקס לעבור ב„יבש" ושפכו עליה בלשכתו של האלוף אורי אור ובהסכמתו, ליטרים של מים שהרטיבוה עד לשד עצמותיה. אחרי טקס ההרטבה המסורתי התפנו הכל לנקות את הלשכה ולהמשיך בעבודה השוטפת.

שמעון וייס

השירותים האיטלקיים שיחררו ב־73 לובים שהתכוונו לפוצץ מטוס אל־על

המטוס שהוביל חזרה ללוב התפוצץ – לדברי ראש השירות החשאי האיטלקי – בפעולה ישראלית ● גנרל ויויאני חושף הסכם החיסיון שהיה בין המימשל האיטלקי לערפאת

מילאנו (ע"ר).– השירות החשאי האיטלקי סייע למנהיג לוב מועמאר קדאפי להישאר בשלטון בשנות ה־70, בספקו לו נשק ובסכלו נסיון קשר נגדו. כך מסר אתמול הגנרל אמברוז'יו ויויאני, ראש השירות החשאי לשעבר של איטליה, „סיד", בראיון שהעניק לשבועון „פנורמה". לדבריו נהגה כך איטליה משום שרצתה להגן על אינטרסי הנפט שלה בלוב.

הוא סיפר כי במקרה אחד הודה קדאפי על עזרה זו, כהעניקו תכשיטים לנשותיהם של ראשי השירות החשאי. ויויאני אמר, כי השירות החשאי הצטווה להבטיח, כי חברת האנרגיה הממשלתית „אני" לא תיאלץ לסגור את מפעליה בלוב. „היה עלינו להוכיח לקדאפי, כי אנו ידידיו הנאמנים ביותר" הוא אמר, „סיפקנו לו כלי נשק רבים, אירגנו את שרותיו החשאיים וסיפקנו לו מומחים כדי לסייע במודרניזציה של הצבא הלובי".

עוד גילה ויויאני, כי ממשלת איטליה הגיעה להסכם עם מנהיג אש"ף יאסר ערפאת, לפיו לא תשמש איטליה יעד לפיגועי טרור בין־לאומיים תמורת „חסדים מסויימים". אחד החסדים הללו הוענק ב־1973, כאשר דאג לכך ש־5 לובים, שנעצרו בנמל התעופה של רומא כשברשותם שני טילי קרקע־אוויר, הוחזרו לארצם. קבוצה זו התכוונה לדברי ויויאני לשגר את הטילים לעבר מטוס „אל על".

המטוס שהוביל את המחבלים חזרה ללוב התפוצץ בצורה מיסתורית, ושני הטייסים נהרגו, מסר ויויאני והוסיף, כי השירות החשאי הישראלי הוא שהיה אחראי לפיצוץ זה. „היתה זו דרך עקיפה מצדם להזהיר אותנו לשים קץ לקשרינו עם קדאפי ועם הטירור הערבי־הפלשתיני".

ויויאני גילה כי לוב ביקשה מאיטליה נשק באמצעות הצינורות הדיפלומטיים וכי משרד־החוץ האיטלקי הורה לשירות החשאי לספק לקדאפי תותחי „הוביצר", מקלעים, פצצות, רובים וכלי־נשק רבים אחרים. איטליה גם שיגרה לטריפולי 50 מומחים צבאיים, כדי ללמד את הלובים להשתמש בכלי נשק אלה.

כמו־כן גילה ויויאני, כי השירות הזהיר את קדאפי מפני נסיון קשר בהנהגת עבדללה בן עביד. עביד ותומכיו נלכדו אז בידי כוחות לוביים, כאשר עשו את דרכם לטריפולי. שנה לאחר מכן סיכל השירות החשאי האיטלקי נסיון קשר נוסף נגד קדאפי, כאשר עצר קבוצה של לובים ושכירי חרב על סיפון אוניה בנמל טריאסט. לדברי ויויאני הביע קדאפי את תודתו בשולחו תכשיטים לנשות כל הקצינים שהיו מעורבים במבצע.

נאמן ערפאת נרצח במחנה עין־חילווה

ביירות (ע"צ). – קצין של „פתח" מנאמני ערפאת, כמאל מוחמד שאיב, נהרג אתמול בצהריים ביריות של אדם בלתי מזוהה, בכניסה הצפונית של מחנה הפליטים עין חילווה, ממזרח לצידון, מסרו כתבים מקומיים.

במחנה שולטים מתנגדי ערפאת, אנשי „חזית ההצלה הלאומית הפלשתינית", הפרו־סורית.

דובר של חזית ההצלה אמר, כי כמאל שאיב האשם בכך שניסה לעורר תסיסה במחנה. „אתמול ירה יריות באוויר" סיפר, „והטיל רימון יד, שהתפוצץ בלי לפגוע באיש".

נאמניו של ערפאת שימשו בשנה שעברה מטרות לפיגועים מצד גורמים פרו־סוריים, ו„פתח" העדיף להשאיר את השמירה על הסדר בעין חילווה לארגון הפרו־סורי, אולם, אנשי „פתח" מהווים את הרוב במחנות בלבנון, וביחוד בעין־חילווה.

65% מהבנות ו־86% מהבנים יתנדבו לשרת בצה"ל גם אם לא יהיה חובה

מאת הסופרת הצבאית של „דבר"

בנות לפני גיוס מעדיפות עבודות פקידות, הוראה, הדרכה ופיקוד במהלך שירותן הצבאי, ורובן – 52.3% – רוצות לשרת קרוב לבית. סקר של מכון המחקר „דחף" שהציג אתמול ארגון „נעמת", בחן את עמדותיהן של תלמידות תיכון יהודיות ביחס לגיוסן לצה"ל. מן הסקר עולה כי הנכונות להתנדב לשירות, גם אם לא היה חובה, פוחתת במידת־מה ככל שקרב מועד הגיוס. כך יוצא כי רק 65% מהנשאלות תלמידות י"ב נכונות לשירות גם בהתנדבות בעוד 89% בקרב תלמידות כיתה ט' השיבו בחיוב. ל־57% מהבנות אין התנגדות לשרת ביחידות קרביות אך רק 22% מעדיפות זאת. רק 6% מהבנות רוצות להשתתף בקרבות ו־12% אינן מוכנות לכך כלל.

הסקר נערך בקרב מידגם מייצג של 599 בני נוער יהודיים בני 15 עד 18 שנה. הוא מתפרסם במלואו בירחון „נעמת" החודש. בסקר עולה בין השאר כי 78% מהבנים מוכנים לשרת ביחידה קרבית ו־86% מהבנים יתנדבו לשירות גם אם לא יהיה בחזקת חובה.

מזכ"ל נעמ"ת מאשה לובלסקי הגיבה אתמול במכתב לרמטכ"ל על השמועה בדבר כוונה להאריך את שירות החיילות לשלוש שנים. „למיטב ידיעתי אין צה"ל זקוק לכך, ואילו שוויון מלא בין החיילים לחיילות איננו מציאותי משום שהחיילות אינן נמצאות בשדה הקרב ומשרתות מספר שנים קטן במילואים", כותבת לובלסקי.

סדרי התנועה ביום הזכרון 13.5.86

(באישור המפקחים על התעבורה)

יום הזכרון 13.5.86

כל קוי אגד יפעלו עד שעות הצהריים במתכונת של ימי שישי וערבי חג. אחרי הצהריים ימשיכו הקוים לפעול במתכונת יום חול.

שרותים מיוחדים לבתי העלמין הצבאיים:

מתחנה מרכזית תל-אביב
לראש פינה מרציף א' בשעה 6.45
לכפר ורבורג מחצר התחנה בשעה 8.30
לנגבה מחצר התחנה בשעה 8.30
לקרית ענבים מרציף ג' בשעה 8.30

מתחנה מרכזית חיפה
לראש פינה בשעה 8.15 מרציף נסיעות מיוחדות מס' 1

כל הנוסעים בשרות הבינעירוני המיוחד בקוים הנ"ל יזכו בהנחה של 50%.

בכל הנסיעות לשאר היעדים ניתנת הנחה של 50% לכל המחזיקים בתעודות של משרד הבטחון - אגף השיקום.
כל תעודה מזכה בהנחה 2 נוסעים.

עפולה
מתחנת "אגד" בשעות 9.00, 9.30, 10.00

נהריה
מתחנת "אגד" בשעות 9.30, 10.00, 10.30

עכו
מתחנת "אגד" לבית העלמין הצבאי בנהריה בשעה 09.00.

כמו-כן יתוגברו יתר הקוים לבתי העלמין באזורים הבאים:

תל-אביב
מתחנה מרכזית - רח' יסוד המעלה קו 531 לבית העלמין הצבאי בקרית שאול וחזרה.

חיפה
משעה 9.30-10.30 מהדר - רח' שפירא, דרך התחנה המרכזית בחיפה לבית העלמין הצבאי בקוים 44, 45 וחזרה להדר.
מחוף הכרמל לתל-אביב קוים 901, 921 בשעה 11.00.

ירושלים
להר הרצל בקוים 17, 18, 20, 27, 39, 40
קרית ענבים 085, 086.

סדרי התנועה ביום העצמאות 14.5.86

(באישור המפקחים על התעבורה)

ערב יום העצמאות 13.5.86

בערב יום העצמאות 13.5.86 החל מהשעה 19.00 ועד גמר השרות, יחולו שינויים במסלולי הקוים העירוניים בשל במות הבידור בערים השונות.
פרטים בלשכות המודיעין של אגד -
תל-אביב 03-432777
ירושלים 02-523456, 528231/2
חיפה 04-549121

יום העצמאות 14.5.86

השרות בקוים העירוניים יתחיל לפעול בין השעות 7.00 ל-8.00 בבוקר.
השרות בקוים הבינעירוניים יתחיל לפעול בין השעות 7.00 ל-7.30 בבוקר.
גמר מתן השרות כבימי חול.
לוחות זמנים מפורטים בלשכות המודיעין של אגד.

להלן רשימת מספרי הקוים שלא יפעלו ביום העצמאות:

1. קוים בינעירוניים מבוטלים
אזור תל-אביב והמרכז
112, 144, 155, 156, 161, 162, 165, 167, 169, 178, 202, 203, 204, 205, 211, 213, 226, 238, 239, 244, 245, 246, 247, 256, 264, 267, 274, 452, 453, 455, 460, 465, 466, 467, 472, 476, 478, 479, 502, 504, 507, 508, 532, 552, 562, 563, 565, 566, 568, 569, 571, 572, 573, 574, 575, 600, 602, 605, 621, 627, 642, 692, 703, 705, 708, 711, 721, 758, 815, 816, 818, 819, 827, 828, 829, 831, 832, 833, 834, 840, 845, 867, 873, 874, 876, 877, 879, 922, 971, 981.

קוים עירוניים מבוטלים
חולון, בת-ים
קוים: 73, 74, 75, 082, 89, 97, 98.

לוד
קוים: 2, 15, 23, 32, 069.

רמלה
קוים: 1, 3, 5, 9, 15, 016, 017, 21.

ראשון לציון
קוים: 1, א3, 4, 6, 10, 17, 020, 021.

רחובות
קוים: 1, 2, 3, 7, 24, 25, 31, 32, 033, 37, 39, 49.

נס ציונה
קוים: 2, 5.

גדרה
קוים: 1, 6.

כפר סבא
קוים: 2, 12, 13, 27, 28.

הרצליה
קוים: 10, 11, 12, 14, 17.

רעננה
קוים: 6, 37.

נתניה
קוים: 4, 10, 11, 12, 24, 26, א029, 30, 36, 49.

2. קוים בין עירוניים מבוטלים
אזור ירושלים והדרום
214, 300, 310, 315, 316, 320, 333, 354, 364, 370, 372, 373, 374, 375, 376, 378, 379, 384, 386, 389, 391, 395, 399, 402, 406, 410, 416, 417, 418, 423, 425, 427, 428, 429, 434, 435, 440, 441, 443, 447, 471, 473, 948, 949, 952, 953, 955, 962, 964, 966, 991, 992, 995.

קוים עירוניים מבוטלים
ירושלים
קוים: 1א, 4א, 5, 8, 16, 17א, 1/18, 2/18, 24, 25א, 26, 28, 28א, 29, 33, 35א, 36א, 38, 41, 53, 056, 062, 65, 66, 66א, 67, 68, 69, 072, 73, 73א, 74, 99

אילת
קוים: 3, 5, 22.

באר שבע
קוים: 2 רהט, 032, 038, 41, 042, 46, 048, 051, 52, 053, 55.

אשקלון
קוים: 2, 7, 8, 016, 019, 20, 30, 35, 036.

קרית גת
קוים: 1, 011, 012.

קרית מלאכי
קו 1

אשדוד
קוים: 3, 012, 20, 33, 038.

3. קוים בין עירוניים מבוטלים
אזור חיפה והצפון
125, 160, 162, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 183, 222, 223, 248, 249, 254, 255, 258, 263, 264, 270, 281, 293, 296, 298, 325, 326, 336, 341, 343, 351, 365, 375, 401, 402, 403, 405, 406, 409, 411, 420, 432, 433, 437, 439, 442, 461, 500, 503, 505, 511, 522, 533, 541, 542.

קוים עירוניים מבוטלים
חיפה
קוים: 2, 3, 3א, 4, 5, 6, 10, 10א, 12, 13, 17, 22, 24, 25א, 26, 30, 31, 32, 36, 42א, 43, 46, 47, 48, 49, 054, 55, 66, 76, 77, 78, 84, 87, 88, 92, 093

עכו
קוים: [illegible]

נהריה
קוים: 19, 024, 032, 040, 042, 043, 045, 47, 48, 50, 70.

עפולה
קוים: 4, 5, 20, 23, 024, 26, 31, 32, 47, 52, 55, 59.

טבריה
קוים: 2, 3, 6, 016, 017, 018, 022, 40, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59.

צפת
קוים: 40, 42.

קרית שמונה
קוים: 2, 051, 055.

חדרה
קוים: 2, 4, 40, 056, 57, 61, 66, 70, 77, 78, 79.

פרדס חנה
קוים: 24, 31, 42.

זכרון יעקב
קוים: 11, 12, 207.

בנימינה
קו 21.

עכשיו הזמן לתכנן עם "אגד תיור" את החופשה השנתית ולהנות מחבילות נופש במחירים מיוחדים.
פרטים בכל משרדי אגד תיור

פרסום טל ושות'

אגד מברכת את כל בית ישראל בחג עצמאות שמח.

صكرا عن الأصل

מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים

מגמת העליות במניות

מאת חיים בר

יום המסחר הראשון של השבוע עבר על שוק המניות במגמה [illegible] לעליות שערים.

[illegible]

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

א.ה.ה. ש	17800	12.0			-12.0
המספנות 0.1	1149	1199	+19	+1.7	+642
המספנות א 0.5	769	2254			+3964
המספנות אפ 2	810	3802	-10	-1.2	-2868
כללי לא בהסדר	27980	84.0	-120	-.4	-39.0
בנק צפ' אמריק 1.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמריק 5.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמ' אפ1	— הפסקת מסחר —				
דנות א 1.0	— הפסקת מסחר —				
דנות 5.0	— הפסקת מסחר —				
הבינלאומי 5.0	3485	1920	+60	+1.8	+2866
פ.י.ב.י. 0.5	3775	6440	-15	-.4	-2813

כלולים בהסדר הצמדה

אידיבי רג 100.0	80900	217	-700	-.9	-234
אידיבי ב 100.0	81500		-500	-.6	-5.0
איגוד 0.1כח	494000	1.0	-2000	-.4	-1.0
איגוד 0.1	60900	33.0	-40	-.1	-31.0
דיסקונט ב	104600	9.0	-500	-.5	-10.0
דיסקונט א	104500	127	+200	+.2	+292
דיסקונט שה ב	12300	21.0			-21.0
המזרחי ש	33560	381			+105
המזרחי מ	33500	12.0			+186
המזרחי שה 9	15250	25.0	-50	-.3	-78.0
הפועלים מבב	117000	2.1	+1849	+1.6	+1.7
הפועלים ש	54814	1402	-276	-.5	-3654
הפועלים ב	54827	83.0	-400	-.7	-173
כללי א 1.0	141750	4.0	+100	+.1	+48.0
כללי אפ 9	136500				+1.0
כללי שה 5	106750	8.0	-50	-.1	-8.0
כללי שה 7	6850	7.0	+109	+1.6	+27.0
בלל 100.0	34990	725			+74.0
בלל שה 9	47800	36.0	-100	-.2	-36.0
בלל שה 11	13230	156	-100	-.8	-126
ביכון וסחר 1.0	47200				
ביכון וסחר 5.0	24390	24.0			+24.0

בנקים למשכנתאות

ארפים 0.1	קו 14007		+667	+5.0	+253
לאומי משכנתא' ש	4697	589			-145
לאומי משכנתא' מ	4780	141	+120	+2.6	+165
ברבל ל	4200	60.0			+5.0
ברבל שה 1	2842	50.0			-9.0
בנין ב' 5.0	6000	20.0	+10	+.2	+17.9
פת כסב ש	תב 1242	2980	+62	+5.3	+6313
משכן ב ש	2100	607	+99	+5.0	+1459
עצמאות 0.1	6050	119	+150	+2.5	+179
טפחות מכב ש	11800	21.0	-500	-4.1	-41.0
טפחות רג ש	11689	39.0			-18.0
טפחות שה 1	7400	11.0	-160	-2.1	-11.0
טפחות שה 2	3751	7.0	-49	-1.3	-16.0
יעסור 1.0	1360	398	+61	+4.6	+577
יעסור 5.0	600	2908	-21	-3.4	-1635
בירב 1.0	4250	469	+90	+2.2	+738

מוסדות מימון

שלמון א ש	359	9317	+10	+2.9	+8929
החקלאות מבכ א	קו 45681		+2175	+5.0	+112
החקלאות מבכ ג	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	תב 5004	533	+260	+5.5	+1157
פתוח תעשיה מבב	— לא נסחר —				
פת תעש בב ג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג1	— לא נסחר —				
פת תעש בב ד	— לא נסחר —				
פת תעש בב דד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	תב 27a	1640	+34	+5.7	+1967
תיירות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג א0.1	8230	165			-34.0
כלל ליסינג ב0.5	תב 5489	150	+499	+10.0	+243
כלל לסינג אג"חו	10710	18.0			+2.0

ביטוח

ארדם 0.1	960	1275	+20	+2.1	+1884
ארדם א 0.5	485	2694	-22	-4.3	-4112
בטוח מסנה 0.1	980	80.0	-35	-3.5	-400
בטוח מסנה 0.5	355	2809	+5	+1.4	+2744
הדר 1.0	2350	1080	+110	+4.9	+1116
הדר 5.0	1330	1830	+30	+2.3	+1704
הסנה ש	500	21503	+5	+1.0	+38071
הפניקס 0.1	1520	1051	-20	-1.3	-581
הפניקס 0.5	776	623	-7	-.9	-140
הססנר-הראל 1.0	6500	40.0	-60	-.9	-35.0
הססנר-הראל 5.0	3030	156	-120	-3.8	-266
ירדניה 0.1	— הפסקת מסחר —				
ירדניה 0.5	— הפסקת מסחר —				
מנורה 1.0	תב 8500	118	+500	+6.3	+116
מנורה 5.0	תב 3550	149	-300	-7.8	-183
סהר ג 1.0	4090	355			-62.0
סקורים 0.1	2400	551	+40	+1.7	+335
צור ש	תב 2038	1623	-227	-10.0	-3233
ציון החזקות 1.0	17000	29.0	+720	+4.4	+11.0
ציון החזקות 5.0	4650	89.0	+150	+3.3	+105

מסחר ושרותים

מסחר

אינטרטאבא 1.0	4080	60.0	+190	+4.9	+130
אינטרטאבא 5.0	תב 1317	688	+110	+9.1	+2018
אינטרטאבא אפ 1	849	1008			-608
כאור עזרא 1.0	4080	52.0	-120	-2.9	-137
כאור עזרא אפ 1	3810	1.0			-1.0
כתה 1.0	— הפסקת מסחר —				
כתה 5.0	— הפסקת מסחר —				
כלל סחר 1.0	5020	563			-463
קריסטל 1.0	4405	130			-125
רפק 0.1	31900				

קרנות נאמנות

אב	3854.17	3799.41
אבוקה	28690.50	28408.01
אגוז	195.94	192.10
אדיר	1302.45	1276.45
אודם	1650.63	1619.69
אופיר	1517.49	1487.55
אור	413.32	404.64
אורין	160.51	157.27
אורלי	20596.28	20146.85
אורן	588.78	577.45
אייל	—	—
אילות	3795.23	3711.93
אירים	3975.21	3887.26
איתן	565.93	554.14
אלון	501.04	490.64
אלמוג	582.60	571.23
ארז	643.05	630.95
אש	115.31	112.77
אשל	164.50	161.22
אתגר	189.95	188.12
בדולח	1686.28	1654.17
ברוש	373.94	366.64
ברק	381.26	373.68
ברקת	—	—
בריש	1133.56	1111.42
גבע	833.53	821.01
גורן	571.01	559.83
גיא	7593.34	7480.63
גיל	2200.00	2158.57
גלית	505.20	499.01
דוכרן	278.20	276.81
דוכיפת	534.72	524.25
דולב	195.91	191.81
דורון	1220.83	1197.67
דותן	217.61	213.39
דליה	387.64	382.84
דרור	3231.96	3171.50
דקל	270.65	265.39
הדס	—	—
הוד	395.10	387.32
הגבית	—	—
זהר	15672.02	15440.07
זיו	14918.77	14689.78
זמיר	647.64	635.20
חדות	132.89	129.96
חליפה	109.52	109.05
חלמיש	—	—
חן	108.45	108.02
טמון	1188.15	1160.94
טל	4030.58	3981.85
יובל	634.10	621.88
יהלום	1592.15	1562.12
יסודות	—	—
יעדה	546.95	534.84
מכב	742.58	728.33
כול	121.52	119.15
כלנית	430.76	422.28
כנפית	—	—
כרמל	117.73	115.33
כתר	—	—
להב	3402.49	3338.02
הכסקיע	95233.01	93426.45
לפיד	9866.87	9677.20
לקט	1457.23	1427.66
לשם	—	—
מבחר	953.19	934.31
מבטח	2725.60	2699.9
מגד	199.25	196.38
מגן	2573.90	2550.5
מגל	606.36	594.53
מור	1158.90	1142.20
מורן	626.32	620.37
מטח	24056.04	23422.00
מיטב	734.36	720.14
מעוז	3010.30	2951.90
מעין	653.66	641.36
מקסה	—	—
מרגלית	991.25	972.09
מרום	935.47	917.39
נוגה	20470.20	20168.21
נכסי	—	—
נטע	374.31	366.90
נייל	3869.50	3812.03
סביון	425.65	417.27
סגולה	119.24	116.88
סלע	—	—
סנונית	558.60	547.64
סער	603.21	591.78
ספיר	—	—
עדיר	636.30	624.31
עידן	—	—
ענבר	5718.83	5635.67
ענת	1191.45	1164.88
עפרוני	—	—
ערמון	537.19	525.34
פאר	150.24	147.33
פלא	1222.37	1198.74
צבר	538.83	528.17
צופית	519.35	509.12
צמיד	835.01	817.02
צמיחה	6234.08	6143.38
צפורת	1504.60	1475.32
קלע	1690.82	1682.37
רוגיה	—	—
רקפת	501.05	491.19
רשף	654.51	640.60
שבים	626.37	614.12
שחם	—	—
שידה	31184.35	30578.19
שפיר	67715.49	66388.88
שנהב	536.19	528.58
שסק	549.78	536.30
שקד	163.81	160.56
תאנה	169.79	168.20
תבור	742.82	732.71
תדהר	364.33	362.51
תהילה	95.64	93.51
תירוש	402.53	397.61
תמר	180.17	176.68
תמוז	175.53	174.24
תרשיש	1266.28	1241.71
תשרי	377.21	371.79

רפק 0.5	8480	112			-38.0
שופרסל א 2.0	4700	900	+20	+.4	+829
שופרסל ב 10.0	3025	1121	+20	+.7	+1412

שרותים

רלק ג ש	5210	2532	-20	-.4	-1870
הראל 1.0	2957	172	+140	+5.0	+139
• ביצוע חלקי 75.10%		326	+61	+5.0	+108
ספנות הספקה 0.1	10000	80.0			-35.0
ספנות הכס' א0.5	3995	88.0			-33.0
קרור 0.1	קו 2041		+97	+5.0	+1025
קרור 1.0	390	9478			-1312
חברת החשמל 0.1	— הפסקת מסחר —				
כתפני קרוגה 0.1	תב 5216	606	-580	-10.0	-568
כתפני קרוגה 0.5	תב 1580	1779	-90	-5.4	-597
קונסורציום 0.1	תב 1645	456	+145	+9.7	+1422
קונסורציום 0.5	תב 995	1328	+90	+9.9	+5274
קופל 1.0	— הפסקת מסחר —				
קופל אפ 1	— הפסקת מסחר —				

מלונות ושרותי תיירות

גלי זוהר 1.0	9700	2.1	-100	-1.0	-2.1
גלי זוהר 5.0	3000	130			+5.7
מלונות דן 1.0	תב 4015	287	+365	+10.0	+525
מלונות דן 5.0	2830	150	+40	+1.4	+278
חוף האלמוג 0.1	4650	478	+150	+3.3	+176
כנב 1.0	2499	75.0	+79	+3.3	+17.3
מלונות ירדן 1.0	3034	306	+144	+5.0	+132
מלונות יהלום 1	— הפסקת מסחר —				

מחשבים ושרותי מחשב

דטה מיכון 1.0	4200	159			-1.0
ת.י.ל.ק. 1.0	תב 11292	16.0	-706	-5.9	-34.0
יעבא 1.0	3870	194	+15	+.4	+194
יעבא אפ 1	תב 3699	140	+188	+5.4	+140
כלל מחשבים 1.0	6430	42.0	+122	+1.9	+14.0
מ.ה.ד. 1.0	8550	107	+50	+.6	+2.0
מ.ה.ד. 5.0	תב 4060	269	-340	-7.7	-554
מערך מחשבים 1.0	תב 2629	151	+140	+5.6	+497
ניקוב מחשבים 1.	— הפסקת מסחר —				
ניקוב מחשבים 5.	— הפסקת מסחר —				
תים מחשבים 1.0	1890	293	+10	+.5	+76.0
תים מחשב אפ 1	18100				

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

אבנרום בינוי 1.0	תב 438	4281	-109	-19.9	-12239
אבנרום בינוי 5.0	תב 305	2196	-40	-11.6	-5059
ארזי מבנים 1.0	730	1600			+99.0
ארזי מבנים 5.0	370	1331	+1	+.3	+1287
אזורים 1.0	— הפסקת מסחר —				
אילון 1.0	399	7285	+9	+2.3	+6340
אילון אפ 1	תב 1436	140	+85	+6.3	+150
אל-רוב 1.0	3604	514			+231
אל-רוב 5.0	3579	500			+338
אבגנים 1.0	2049	169	-1	-.1	-2.0
אבגנים אפ 1	1699	76.0	+99	+6.2	+133
אפריקה 0.1כח	35750	173	+250	+.7	+219
אפריקה 1כח	25630	317	+280	+1.1	+329
אפריקה אפ 5	22395	102	+1775	+6.6	+167
• ביצוע חלקי 91.20%					
ארזים 1.0	1755	375	-35	-2.0	-629
ארזים 1.0כח	2149	726	+99	+4.8	+969
ארזים 5.0כח	1260	1276	+10	+.8	+590
בן-יקר גת 1.0	3090	229			-224
ברובון 1.0	תב 3333	103	+180	+5.7	+653
ברובון 5.0	2250	65.0	-30	-1.3	-63.0
דנקנר 1.0	4190	791	+190	+4.8	+1094
דרוקר 1.0	479	683	+8	+1.7	+562
דרוקר 5.0	355	47.0			-627
דרוקר אפ 1	269	1628	-19	-6.6	-2726
הדער 0.1	5450	89.0	-160	-2.9	-89.0
הדער 0.5	2940	185	-60	-2.0	-164
ח.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ח.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
נכסים ובנין 1.0	2750	3613	+50	+1.9	+5962
גב-ים 0.1	4841	568			-47.0
גב-ים 0.5	2735	1552	+50	+1.9	+1305
הכשרת הישוב 1.0	50400	239			+361
ישפרו 0.1	2585	648			+548
ישראלום 1.0	12960	25.0	-100	-.8	-82.0
ישרס 10.0	13650	148			-91.0
כנן פתוח 1.0	תב 7000	168	-630	-8.3	-80.0
כלל בנין 0.1	342	9911			-7764
לוביר 1.0	3280	118	-120	-3.5	-48.0
לוביר 5.0	1386	369	+14	+1.0	[illegible]
[illegible]	2936	855	+120	+4.3	-731
מגורי בניה 1.0	488	3314			+674
מגורי בניה אפ1	160	2759			-1482
פישגאל 5.0	294	4103			-22.0
מבנים 5.0	666	2426	+2	+.3	+448
מר-לון 1.0	510	3120	+20	+4.1	+4146
לידינסקי 1.0	452	577	-24	-5.0	-995
לידינסקי 5.0	130.0	13059	+2.0	+1.6	+16526
ליפסקר 1.0	תב 1713	1856	+145	+9.3	+2429
ליפסקר 5.0	252	1274			-765
נאות אביב 0.5	תב 31000	91.0	+2500	+8.8	+95.0
נכסי אחרים 1.0	717	2406			-1557
סהר החזקות 1.0	10900	58.0	+200	+1.9	+58.0
סהר החזקות 5.0	6510	61.0	-120	-1.8	-32.0
סולל-בונה מבב א	— הפסקת מסחר —				
סוף 1.0	3712	103	+176	+5.0	+210
סוף 5.0	2274	124	+108	+5.0	+241
• ביצוע חלקי 63.60%					
עמר וסולע 1.0	720	777			+1451
קוסריה 0.1	1620	728			-216
קוסריה 0.5	775	345	+17	+2.2	+1770
רוגבין 1.0	3010	645	+60	+2.0	+722
רוגבין 5.0	2109	1025			-29.0
רסקו מבכל	קו 6615		+315	+5.0	+2075
רסקו רג	קו 6940		+330	+5.0	+1276

חקלאות

כביר הדר 0.1	2600	175			-74.0
מכ'ר הדר 0.5	1610	577	-50	-3.0	-1004
מהדרין 0.1	5850	196			+156
נכסי הדרים 1.0	1080	1602	+3	+.1	+584
פרי אור 0.5	2525	494			-93.0
פג-הר 5.0	17600	193			+116

תעשייה

מזון וטבק

אסאס 1.0	1449	499	+49	+3.5	+182
אסלנביק 1.0	— הפסקת מסחר —				
גולדפרוסט 1.0	1420	374			-65.0
גולדפרוסט 5.0	690	1029			-686
גולדפרוסט אפ 1	קח 731		+35	+5.0	+386
דובק מב ש	3370	642	+50	+1.5	+396
דובק מב ב	3390	605	+50	+1.5	+595
זגלבל 1.0	1130	316	+40	+3.7	+517
זגלבל 5.0	660	720	+20	+3.1	+1400
פרי-הה 1.0	2390	889	+80	+3.5	+2084
פרי-הה 5.0	1780	778	+18	+1.0	+779
שמש בירה 1.0	13500	566			-3.0
שמש בירה 5.0	תב 8150	566	-850	-9.4	-800
יכוד 1.0	— הפסקת מסחר —				
יכוד א 5.0	— הפסקת מסחר —				
כן 1.0	9815	48.0	+101	+1.0	+2.0
כן 5.0	תב 4580	61.0	+261	+6.0	+173
מכפרוסט 1.0	7850	350	+200	+2.6	+161
עלית 0.1	תב 15850	621	+1200	+8.2	+922
עסיס ב 0.5	37200	23.0			-19.0
שלמה אבגל 1.0	1977	242			-80.0
שמן מבכל ש	תב 6160	318	+560	+10.0	+1962

טקסטיל והלבשה

אגדר 1.0	תב 890	3087	+52	+6.2	+4467
אופים 1.0	1900	127	+50	+2.7	+84.0
אופנת כרוך 1.0	2345	332	-40	-1.7	-244
אופנת כרוך 5.0	1480	295			-65.0
אפתן 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפתן אפ 1	— הפסקת מסחר —				
ארגמן רג ש	12700	346			-19.0
דלתא-גליל 1.0	4540	81.0			-72.0
דלתא-גליל א 5.0	3380	677	+10	+.3	+523
כפרות מאחד 1.	1510	77.5	-11	-.7	-37.4
כפרות מאחד 5.	720	263	-10	-1.4	-113
מסורית אפ 1	תב 530	120	+29	+5.8	+470
ויסלנו 1.0	4020	357	+120	+3.1	+776
ויסלנו 5.0	2860	188	+10	+.4	+267
והדיינו 1.0	4580	543	+150	+3.4	+276
דיקית 1.0	7440	79.0			-28.0
דיקית 5.0	6000	172	+135	+2.3	+284
ט"ב-טוב 1.0	— הפסקת מסחר —				
ט"ב-טוב אפ 1	— הפסקת מסחר —				
לודזיה 0.1	1950	462	+81	+4.3	+500
לודזיה 0.4	930	2549	-40	-4.1	-3829
ליגת 1.0	1264	1011	-30	-2.3	-1435
מיס גליק 1.0	קו 865		-46	-5.1	-3225
מקס 0.1	30000	43.0	-1500	-4.8	-27.0
מקס 0.5	קו 13347		-703	-5.0	-292
עיט 1.0	11050	223	+100	+.9	+115
עיט 5.0	5340	179	+140	+2.7	+211
עמק 1.0	2101	386			+156
פולגת א 0.1	9370	336			+156
פולגת ב 0.4	6405	1443			+708
פולימן א 0.5	7010	164	+115	+1.7	+362
פרגוד 1.0	1902	793			+20.0
גיבור סבריניה	13390	135	+150	+1.1	+2.0
תעש רוגוזין 1.0	3255	649	+104	+3.3	+638

מתכת ומוצריה

אוקטגון 5.0	2010	1313	+80	+4.2	+1432
אורדן 10.0	11050	173			-174
אורדן 50.0	8830	152			+180
כבלים ש	12100	17.0	+550	+4.8	+42.0
התכוף 1.0	11500	33.0			-3.0
התכוף 5.0	7000	181			-156
קפמבאות פח 1.0	1080	3115			-146
קפמבאות פח 5.0	844	1962	-25	-2.9	-2409
מודגן 1.0	קו 719		+34	+5.0	+4806
מודגן אפ א	קו 514		+34	+7.1	+1208
מתכת כרום 1.0	קו 2473		+118	+5.0	+8247
כבלי ציון 1.0	2160	785	+89	+4.3	+1074
כבלי ציון 5.0	848	2213	+35	+4.3	+4893
כבלי ציון אפ 3	705	933	+15	+2.2	+311
קרמני 1.0	865	980			-239
קרמני 5.0	459	1504	+10	+2.2	+1912
נחושתן 0.1	18250	60.0			+45.0
נחושתן 0.5	7585	29.0	-20	-.3	-28.0
עדר 3.0	תב 1710	983	+111	+6.9	+1425
פיק פלדה 1.0	תב 7900	1212	+660	+9.1	+1438
קינג 1.0	1170	445			-317
קינג 5.0	620	1845	+2	+.3	+2790
קליל 1.0	2950	92.0	+100	+3.5	+86.0
קליל 5.0	1570				
שלהת 5.0	2020	254	-30	-1.5	-529
תעשיות לכרים 1.0	1050	721	+15	+1.5	+882
תעשיות לכרים 5.0	530	255			-50.0

חשמל, אלקטרוניקה ואפטיקה

אלביט 3.0	436700	9.0	+1700	+.4	+18.0
אלקו 0.1	תב 5500	178	+350	+6.8	+155
אלקו 0.25 ש	3300	1006	+45	+1.4	+624
אלקו 0.25 ב	תב 3410	305	+310	+10.0	+525
אלקטרה 0.1	12950	118	+300	+2.4	+108
אלקטרה א 0.5	6130	427	+160	+2.7	+785
אלרון 3.0	387000	9.0	+8000	+2.1	+15.0
ארית 0.02כח	13200	130	+800	+2.5	+156
כלל תעש' אלקטר	2750	4676	-25	-.9	-4409
ספקטרוניקס 1.0	קו 2237		+107	+5.0	+26306
ספקטרוניקס 5.0	קו 1519		+72	+5.0	+29858
טרינסבנר 1.0	קו 1932		+92	+5.0	+5954
טרינסבנר 5.0	תב 956	4552	+54	+6.0	+7046
ציקלון 1.0כח	3000	501	-99	-3.2	-631
ציקלון 5.0כח	1360	1062	-60	-4.2	-1610
קונטרין אורלד 1.	3550	304	+152	+4.5	+206
קונטרין אורלד 5.	2600	220	+100	+4.0	+88.0
ת.א.ת. 1.0	3470	203			-59.0
ת.א.ת. 5.0	1475	3392	+53	+3.7	+3521
ת.א.ת. אפ 1	12400	57.0	+590	+5.0	+64.0
תדאה 1.0	6200	58.0			-18.0

מוצרי בניה

א.ת.בלל בנין 1	— הפסקת מסחר —				
אלקול 5.0	9495	125			-44.0
אקרסטון 1.0	תב 1512	719	+100	+7.1	+1633
אקרסטון 5.0	1135	925	-40	-3.4	-825
בטון תדיר 1.0	13350	15.2	+50	+.4	+19.5
בטון תדיר 5.0	— הפסקת מסחר —				
בר-שן 1.0	4160	49.0	+40	+1.0	+45.0
• ביצוע חלקי 65.30%					
בר-שן 5.0	תב 1415	441	+110	+8.4	+138
המסלול 1.0	— הפסקת מסחר —				
המסלול 5.0	— הפסקת מסחר —				
חרושאסבסט 1.0	תב 7318	10.2	+665	+10.0	+96.0
חרושאסבסט 5.0	קו 2425		+115	+5.0	+840
מ.ל.ב. 1.0	1121	372			-138
מ.ל.ב. 5.0	609	179			-121
מוזיל השק בהעמ	תב 4050	2024	+374	+10.2	+3182
מחאיקה ולפכן 1	— לא נסחר —				
מחאיקה ולפכן 5	תב 11099	10.0	+599	+5.7	+7.1

כימיה, גומי ופלסטיק

אגן 5.0	תב 18350	326	-1200	-6.1	-406
אליאנס ב 200.0	תב 1425	368	-76	-5.1	-811
גל תעשיות 1.0	11900	115	+200	+1.7	+21.0
גל תעשיות 5.0	תב 5530	1892	+400	+7.8	+2731
דיקסמר 1.0	3287	71.0	+157	+5.0	+82.0
• ביצוע חלקי 93.40%					
דשנים 0.1	5365	79.0	+130	+2.5	+7.0
דשנים 0.5	1540	3488	-35	-2.2	-3407
חיפה כימיקל 10.0	848	4299	-2	-.2	-729
טבע ש	53030	89.0	-100	-.2	-48.0
טבע אפ 4	48000	7.0	+200	+.4	+15.0
ליפסקר 1.0	1241	462			-158
ים המלח 0.1	15090	716			+110
פטרוכימיים 10.0	485	19156			-11659
פיקסינה 1.0	תב 7975	99.0	+725	+10.0	+92.0
פיקסינה 5.0	2820	260	+70	+2.6	+336
ניקה כימיקל 1.0	3600	100	-80	-2.2	-52.0
[illegible] 1.0	9180	92.0	+429	+4.9	+89.0
[illegible] 5.0	5500	230			
ים ביגריר 1.0	5770	31.0			-1.0
ת.ג.ל. 1.0	2880	130	-120	-4.0	-218
ת.ג.ל. 5.0	תב 1760	180	-120	-6.3	-443
תא 5.0	תב 4993	114	+454	+10.0	+143
פרדאגרום 10.0	10050	83.0	-400	-3.8	-88.0
תרז א 5.0	תב 5610	1446	+510	+10.0	+1176

עץ ומוצרי נייר ודפוס

דפרון 1.0	4250	30.0			-21.0
דפרון 5.0	2303				
ח.ב.ג. 1.0	2995	387	+125	+4.4	+423
יאה 1.0	5730	60.0	-270	-4.5	-76.0
לבידי אקליון 1.	519	3495	+10	+2.0	+4584
לבידאסליון אפ1	828	548	+10	+1.2	+886
מולט ב 0.5	24000	73.0	+500	+2.1	+5.0
נפעלי ניר 10.0	177000	100	+500	+.3	+161
סיאנדיה 1.0	תב 1491	1107	+900	+34.7	+10453
רים 0.1	3970	40.0	+20	+.5	+27.0
רים 0.4	2320	249			-57.0
העל ב 0.2	14901	469	+600	+4.2	+636

תעשיות שונות

אלוביות 1.0	קו 4447		+212	+5.0	+3127
אלוביות 5.0	תב 3310	760	+220	+7.1	+703

אגרין 1.0	4541	504	-239	-5.0	-241
אגרין 5.0	2717	1240			-4.0
הכישה יוד 1.0	8199	66.0			-11.0
דיקה 1.0	5000	50.6	-250	-4.8	-59.4
דיקה 5.0	2330	203	+5	+.2	+15.2
פולק 1.0כח	8001	415	+1		+145
פולק 5.0כח	4899	426	-244	-4.7	-493

השקעות תעשיה

מרכזית כ 0.1	5920	179			+121
כור בכ' 1.0	5750000	1.2	+40000	+6.5	+2.6
כלל תעשיות 1.0	1333	5251			+4792
מאגרי מכבולנדיה	522	2125	+16	+3.2	+2744
מאגרי־סכב אפ 1	400	1151			+518

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

אמניס ש	4800	409			+442
אירדבי פתוח 2.0	3690	5392	-60	-1.6	-8908
אינקובה 0.1	קו 1764		+84	+5.0	+2699
אינקובה 0.5	תב 980	2559	+80	+8.9	+2378
אלגר ש	6860	320	+80	+1.2	+209
אלגר ב	6900	74.0			+37.0
אלרן ש	2510	1425	-40	-1.6	-1846
אלרן ב	2556	120	-25	-1.0	-2.0
אמבאר בכ' 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 5.0	— הפסקת מסחר —				
גחלת 1.0	1330	200	+60	+4.7	+223
חברה לישראל 1.0	6050	299	+155	+2.6	+730
חברה לישראל 5.0	3260	294	+100	+3.2	+338
וולפסון 0.1	92150	10.3	+1650	+1.8	+3.7
וולפסון 1.0 ש	25400	130	-1000	-3.8	-188
אמפא א 0.5	13000	63.0	+579	+4.7	+98.0
פועלים השק ש	4500	1046			+441
לאומי השק 0.1	תב 4874	520	+401	+9.0	+2084
דיסקונט השק ש	2252	3766			+301
מזרחי השק ש	16700	148	+452	+2.8	+206
מאי השק אגח 124	9880	30.0			-10.0
חירון 1.0	1910	68.0	+10	+.5	+55.0
חירון 5.0	675	659	-30	-4.3	-1070
יבזא ש	10500	131	+499	+5.0	+277
ירדן א 0.1	3680	989	+29	+.8	+596
כלל ישראל 10.0	2270	2923			+1519
כלל ישראל 50.0	1765	351			-301
לנרקו 0.1	8973	32.0	+400	+4.7	+21.0
לנרקו 0.5	תב 2741	804	+240	+9.6	+1344
מגור 0.1	510	2342			-770
מגור א 0.5	360	656	+11	+3.2	+1942
עוז השק ב 0.1	קו 2730		+130	+5.0	+961
עוז השק ג 0.5	1160	587			-371
פז השק ש	20550	118	+450	+2.2	+59.0
פמה א 0.1	8548	35.0	-450	-5.0	-72.0
• ביצוע חלקי 81.40%					
פמה 0.5	תב 4000	349	-290	-6.8	-472
פריזן ב 2.5	2580	734			-122
שחל (אריה) 1.0	— הפסקת מסחר —				
שחל (אריה)אפ ב	— הפסקת מסחר —				
שחל (אריה) שה 1	— הפסקת מסחר —				

מחקר ופיתוח

אמצעים מתוחכמים	— הפסקת מסחר —				
גליל טכנולוגיות	500	1580	+10	+2.0	+892

דלק ונפט

דלק חיפושינפט1.0	2745	130	+14	+.5	+95.0
דלק חיפושינפט5.0	1420	1000			+118
דלק נפט אפ 2	774	911			-1202
פז חיפושי נפט	12800	85.0			-1.0
מראויל 1.0	— הפסקת מסחר —				
מראויל 5.0	— הפסקת מסחר —				
י.ב.ג.ב. 5.0	1420	2755			-1314
מ.נ.ג.ב. 1.0	2140	412			-25.0
מ.נ.ג.ב. 5.0	1040	1600	+40	+4.8	+3873
סיסמיקה 1.0	— הפסקת מסחר —				
סיסמיקה 5.0	— הפסקת מסחר —				
פראויל ב 0.3	תב 3008	58.0	-170	-5.4	-40.0
צפון אמר נפט 1.	— הפסקת מסחר —				
צפון אמר נפט 5.	— הפסקת מסחר —				
צפון אמר נפט אפ2	— הפסקת מסחר —				
נפטא ש	1289990	2.0	-10	-7.2	-2.0

נסחרות במט"ח

גוית ם	227	298	+2	+.9	+697

שערי מטבע חוץ ביום 11.5.86

[illegible]

דולר יציג: 1.4723

דולר נוסעים: 1.75

דולר שחור: 1.61–1.62

שערי אגרות חוב

הסידרה	השער	השינוי בנקי
ק-208 תשואה 2.65%		
3623ש	7279.0	+72.0
3624ש	6854.0	+68.0
ק-209 תשואה 2.68%		
3625ש	6378.0	+70.0
3626ש	5900.0	+67.0
3627ש	5471.0	+62.0
ק-210 תשואה 2.74%		
3628ש	5019.0	-21.0
3629ש	4702.0	-20.0
3630ש	4445.0	-20.0
ק-211 תשואה 2.82%		
3631ש	4064.0	-26.0
3632ש	3827.0	-26.0
3633ש	3614.0	-26.0
ק-212 תשואה 2.80%		
3634	3188.0	+6.0
3635ש	3014.0	+5.0
3636ש	2902.0	+4.0
ק-213 תשואה 2.83%		
3637ש	2776.0	+22.0
3638ש	2585.0	+22.0
3639ש	2366.0	+20.0
ק-214 תשואה 2.89%		
3640ש	1941.0	-19.0
3641ש	1682.0	-16.0
ק-215 תשואה 2.87%		
3642	1506.0	-7.0
3643ש	1306.0	-7.0
ק-216 תשואה 2.79%		
3644	1171.0	-32.0
3645	1056.0	-29.0
4.25% מלווה מדינה (גליל)		
ק-341 תשואה 4.13%		
3826	93.5	+.4
3827	91.7	+.4
ק-251 תשואה 3.75%		
3701	867.5	-23.0
ק-252 תשואה 3.25%		
3702	708.2	+15.9
ק-253 תשואה 3.62%		
3703	611.4	+12.9
3704	523.7	+11.2
ק-261 תשואה 4.04%		
3751	268.0	+.5
ק-262 תשואה 4.13%		
3752	107.3	+.2
3753	102.7	+.1
ק-263 תשואה 4.20%		
3754	92.8	+.2
3755	89.3	+.2
ק-271 תשואה 4.09%		
3901	99.7	-1.0
3902	94.9	-1.0
4% מלווה (100% הצמדה)		
4001ש	546173.0	
4002ש	504741.0ק	+14701
4003ש	509232.0	
4004ש	568043.0ק	+16545
4.25% מלווה מדינה		
ק-301 תשואה 3.70%		
4101	285.6	+1.5
ק-302 תשואה 3.45%		
4102	116.0	
4103	111.4	
4104	107.8	-1.0
ק-311 תשואה 4.10%		
4201	97.5	+.1
4202	95.7	+.2
4203	93.9	+.2
ק-321 תשואה 3.59%		
4301	107.2	+.7
4302	102.1	+.7
4303	101.4	+.7
4304	99.8	+.7
3% מלווה מדינה (גליל)		
ק-201א תשואה 2.08%		
3601ש	32605.0	+156.0
ק-201ב תשואה 2.20%		
3602ש	29912.0	+167.0
ק-202א תשואה 2.05%		
3603ש	28002.0	-91.0
ק-202ב תשואה 2.09%		
3604	25117.0	+247.0
ק-203א תשואה 2.20%		
3605ש	22830.0	+133.0
ק-203 תשואה 2.42%		
3606ש	21313.0	+35.0
3607ש	19811.0	+33.0
3608ש	18749.0	+31.0
ק-204 תשואה 2.35%		
3609ש	17915.0	+30.0
3610ש	16159.0	+27.0
3611ש	15611.0	+25.0
3612ש	15159.0	+22.0
ק-205 תשואה 2.33%		
3613	14563.0	+93.0
3614ש	13981.0	+90.0
3615ש	12910.0	+84.0
3616ש	11820.0	+78.0
ק-206 תשואה 2.49%		
3617ש	11060.0	+19.0
3618ש	10496.0	+18.0
3619ש	9659.0	+16.0
ק-207 תשואה 2.60%		
3620ש	9076.0	+15.0
3621ש	8622.0	+15.0
3622ש	7774.0	+13.0

הסידרה	השער	השינוי בנקי
3903	94.2	-1.0
3904	92.7	-.9
4% מלווה פיתוח (90% הצמדה)		
3107ש	251900.0	
3108ש	244000.0	+800.0
3109ש	235000.0	
3110ש	235500.0	-500.0
3111ש	229300.0	+100.0
3112ש	225500.0	
3113ש	228200.0	+200.0
3114ש	221100.0	+100.0
3115ש	219200.0	+1500.0
3116ש	212200.0	+2500.0
3117ש	219500.0	
3118ש	214000.0	+2500.0
7%-6%-4% מלווה פיתוח ומדינה (80% הצמדה)		
3201ש	185500.0	+2800.0
3202ש	188490.0	
3203ש	183100.0	
3204ש	177300.0	-1700.0
3205ש	173800.0	-700.0
3206ש	174000.0	
3210ש	169400.0	-1000.0
3211ש	165500.0	-1300.0
3212ש	167000.0	
3213ש	159700.0	
3214ש	153500.0	-200.0
6%		
3501ש	151300.0	+1000.0
3502ש	148500.0	
3503ש	136000.0	
3504ש	134200.0	
3505ש	129314.0	
7%		
ק-701 תשואה 2.05%		
3521ש	128018.0	+756.0
3524ש	116181.0	+737.0
ק-702 תשואה 2.15%		
3522ש	122726.0	+200.0
3523ש	116039.0	+189.0
ק-703 תשואה 2.22%		
3525ש	113584.0	+936.0
3526ש	113502.0	+941.0
3527ש	111242.0	+924.0
3528ש	113111.0	+965.0
ק-704 תשואה 2.53%		
3529ש	112252.0	+462.0
3530ש	109632.0	+452.0
3531ש	109407.0	+461.0
3532ש	106306.0	+448.0
3533ש	106105.0	+458.0
3534ש	100067.0	+453.0
ק-705 תשואה 2.37%		
3535ש	100611.0	+349.0
3539ש	94829.0	+335.0
ק-706 תשואה 2.36%		
3536ש	100526.0	+351.0
3537ש	100416.0	+350.0
3538ש	94518.0	+330.0
3540ש	94389.0	+335.0
3541ש	91202.0	+323.0
3542ש	91127.0	+329.0
3543ש	86687.0	+313.0
ק-707 תשואה 2.42%		
3544ש	86720.0	+754.0
3546ש	84627.0	+754.0
3547ש	84443.0	+755.0
3548ש	84351.0	+755.0
3550ש	79980.0	+729.0
3551ש	79675.0	+730.0
ק-708 תשואה 2.90%		
3545ש	83357.0	+141.0
3549ש	78752.0	+134.0
3552ש	72292.0	+123.0
3554ש	72163.0	+122.0
3555ש	72163.0	+132.0
ק-709 תשואה 2.97%		
3553ש	71753.0	+102.0
3571ש	64949.0	+92.0
ק-710 תשואה 2.90%		
3556ש	68767.0	+421.0
3558ש	68682.0	+412.0
3559ש	66253.0	+398.0
3560ש	65442.0	+404.0
3561ש	65260.0	+405.0
ק-711 תשואה 2.85%		
3557ש	69318.0	+101.0
3572ש	65785.0	+111.0
ק-712 תשואה 2.81%		
3573ש	65496.0	+110.0
3574ש	60394.0	+102.0
3577ש	60357.0	+102.0
3578ש	55760.0	+94.0
ק-713 תשואה 2.91%		
3575ש	60018.0	-250.0
3576ש	59851.0	-250.0
3579ש	55254.0	-240.0
ק-714 תשואה 2.77%		
3580ש	51661.0	+606.0
3581ש	46996.0	+563.0
3582ש	43353.0	+532.0
3583ש	40301.0	+505.0
ק-715 תשואה 2.92%		
3584ש	38146.0	+52.0
3585ש	36172.0	+49.0
3586ש	32762.0	+44.0
3588ש	32721.0	+44.0
ק-716 תשואה 3.00%		
3587ש	32755.0	+56.0
3591ש	29850.0	+43.0
3592ש	29817.0	+44.0
3593ש	29767.0	+44.0
ק-717 תשואה 2.84%		
3589ש	29962.0	+40.0
3594ש	28571.0	+31.0
3596ש	28479.0	+37.0
3597ש	28384.0	+37.0
ק-718 תשואה 2.28%		
3590ש	30463.0	+938.0
3595ש	29046.0	+906.0
5% מלווה פיתוח ומדינה (בריבית צמודה)		
ק-101 תשואה 2.36%		
2001ש	124274.0	+1459.0

הסידרה	השער	השינוי בנקי
2002ש	123936.0	+1464.0
ק-102 תשואה 2.70%		
2003ש	118637.0	+199.0
ק-103 תשואה 2.40%		
2004ש	119934.0	+199.0
ק-104 תשואה 2.75%		
2005ש	112018.0	+188.0
2006ש	111893.0	+188.0
2007ש	109741.0	+185.0
ק-105 תשואה 2.86%		
2008ש	108723.0	-51.0
2012ש	109860.0	-29.0
2015ש	107047.0	-37.0
ק-106 תשואה 2.76%		
2009ש	110144.0	+160.0
ק-107 תשואה 2.73%		
2010ש	109600.0	-229.0
2011ש	107474.0	-226.0
2013ש	110873.0	-211.0
2014ש	108045.0	-209.0
ק-108 תשואה 2.55%		
2016ש	109164.0	+957.0
2018ש	106395.0	+963.0
2021ש	103012.0	+964.0
ק-109 תשואה 2.90%		
2017ש	104976.0	-41.0
2019ש	104730.0	-49.0
2020ש	101664.0	-48.0
ק-110 תשואה 1.60%		
2022ש	98608.0	+156.0
ק-111 תשואה 2.81%		
2023ש	96641.0	-971.0
ק-112 תשואה 2.71%		
2024ש	90467.0	+130.0
2027ש	87269.0	+125.0
2031ש	80816.0	+115.0
ק-113 תשואה 2.40%		
2025ש	91690.0	+1016.0
2026ש	91391.0	+1018.0
ק-114 תשואה 1.53%		
2028ש	90338.0	+2687.0
2030ש	86017.0	+2637.0
ק-115 תשואה 2.20%		
2029ש	83985.0	+1179.0
2033ש	77400.0	+1146.0
2035ש	71092.0	+1082.0
ק-116 תשואה 0.90%		
2032ש	85276.0	+131.0
2034ש	80686.0	+124.0
2036ש	74191.0	+114.0
ק-117 תשואה 0.34%		
2037ש	71352.0 ב	-1885.0
2052ש	62073.0 ב	-1739.0
ק-118 תשואה 2.02%		
2038ש	68520.0	+1263.0
2040ש	68101.0	+1268.0
2051	64472.0	+1229.0
ק-119 תשואה 2.60%		
2039ש	64478.0	-1248.0
2041ש	62997.0	-1204.0
ק-120 תשואה 1.93%		
2053ש	59549.0	+96.0
ק-121 תשואה 2.38%		
2054ש	53921.0	-1390.0
2056ש	49913.0	-1324.0
2058ש	45421.0	-1237.0
2060ש	41913.0	-1173.0
ק-122 תשואה 1.70%		
2055ש	55446.0	+88.0
2057ש	51354.0	+82.0
2059ש	46732.0	+74.0
ק-123א תשואה 0.70%		
2061ש	33918.0	+51.0
ק-123ב תשואה -0.55%		
2062ש	32536.0	+48.0
ק-123ג תשואה 0.00%		
2063ש	31348.0	+46.0
ב 17	104.0	+.9
ב 18	102.0	
ב 19	101.0	
ב 20	101.2	+1.2
ב 21	103.3	
ב 22	103.5	+.4
ב 23	97.1	+.2
ש24	92.6	-.4
ש25	93.6	-2.7
ש26	95.1	08 05
ש27	93.1	-2.9
ש28	93.2	-.8
ש29	96.5	+.5
ש30	99.0	08 05
ש31	100.5	+.5
תית 15	90.5	03 04
32	91.6	-2.3
33	97.0	06 05
2	92.7	07 05
34 כר"ג	104.6	+1.6
אגרות חוב צמודות לדולר (100% הצמדה)		
ק-601 תשואה 4.50%		
סר' 2501	153.0	
סר' 2502	150.4	
סר' 2503	145.6	-.8
ק-602 תשואה 4.46%		
סר' 2504	145.0	
סר' 2505	139.5	
ק-603 תשואה 4.54%		
סר' 2506	134.7	-.9
סר' 2507	136.4	-.8
ק-604 תשואה 2.47%		
סר' 2508	104.6	+1.0
"ירבוני"-צמוד דולר ריבית קבועה		
ק-901 תשואה 7.11%		
7001	241.3	+.2
7002	233.9	+.3
ק-902 תשואה 7.15%		
7003	223.5	+.3
7004	206.2	+.2
ק-903 תשואה 6.83%		
7005	194.7	+.8
ק-904 תשואה 7.10%		
7006	182.0	+.5
ק-905 תשואה 7.31%		
7007	168.6	-.7
7008	160.2	-.7
ק-906 תשואה 7.30%		
7009	155.2	-.1
ק-907 תשואה 7.31%		
7010	146.6	-.3
ק-908 תשואה 7.28%		
7011	138.7	-.8
7012	133.9	-.7
ק-909 תשואה 7.30%		
7013	126.4	-.6
ק-910 תשואה 7.29%		
7014	113.5	-.6
ק-911 תשואה 7.42%		
7015	94.1	-.3
7016	93.6	-.2
7017	95.8	-.2
7018	95.6	-.2
7019	96.0	-.2
7020	95.8	-.2
7021	94.9	-.2
7022	94.6	-.2
ק-951 תשואה 7.53%		
7201	93.7	-.6
7202	92.2	-.7
7203	92.1	-.7
7204	92.5	-.7
7205	92.6	-.7
"גלבוע" צמוד דולר ריבית משתנה		
ק-801 תשואה 1.80%		
6101ש	12492.0	-12.0
ק-802 תשואה 2.32%		
6102ש	7399.0	+67.0
ק-803 תשואה 2.35%		
6103ש	6632.0	-29.0
ק-804 תשואה 2.34%		
6104ש	6115.0	-4.0
6105ש	5852.0	-5.0
ק-805 תשואה 2.35%		
6106ש	5672.0	-64.0
6107ש	5463.0	-62.0
ק-806 תשואה 2.40%		
6108ש	3944.0	-4.0
6109ש	3754.0	-4.0
6110ש	3692.0	-3.0
ק-807 תשואה 2.45%		
6111ש	3051.0	-2.8
6112ש	2958.0	-2.0
ק-808 תשואה 2.50%		
6113ש	2018.0	-2.0
ק-821 תשואה 3.17%		
6151ש	790.1	+1.1
6152ש	756.3	+1.0
ק-822 תשואה 3.33%		
6153ש	649.7	-13.2
6154ש	638.0	-12.9
ק-823 תשואה 2.86%		
6155ש	432.7	+12.0
ק-824 תשואה 3.25%		
6156ש	339.2	-3.0
ק-825 תשואה 3.24%		
6157ש	252.2	-.2
6158ש	239.0	-.2
ק-826 תשואה 3.23%		
6159	204.4	-2.2
ק-827 תשואה 3.21%		
6160	192.1	-2.3
6161	185.9	-2.2
ק-828 תשואה 3.23%		
6162	167.6	-3.2
ק-829 תשואה 3.89%		
6163	157.5	+1.7
6164	151.1	+1.6
ק-830 תשואה 3.25%		
6165	140.2	-.9
ק-831 תשואה 3.24%		
6166	132.6	-1.2
6167	129.7	-1.2
6168	127.7	-1.2
ק-832 תשואה 3.26%		
סד 6169	119.9	-.1
ק-833 תשואה 3.23%		
6170	113.1	-1.4
ק-834 תשואה 3.20%		
6171	81.1	-.1
6172	81.0	
ק-851 תשואה 3.17%		
6801	86.9	-.1

פק"מ נייר
השקעה כדאית לטווח קצר בריבית משתנה
ריבית בק"מ ל-7 ימים או ריבית בהרווה קבוע מה פר"ים הגבוה מבין השניים
בנק לאומי

האוצר חורג מהסכם אי־ההפליה בענף הביטוח

ממשיך לבטח את הפקידים הנדרשים ב„סהר" ללא מכרז ובתנאים הנוגדים את הסכם אי־ההפליה

מאת שלמה קרמר

משרד האוצר חתם לקראת שנת הכספים 1986 על הסכם מפלה לביטוח רכב לפקידיו הנדרשים עם חברת הביטוח „סהר".

השנה היה אמור משרד האוצר לצאת למכרז מחודש, על ביטוח הרכב של הפקידים הנדרשים – כאשר מדובר בביטוח רכב לכ־1000 פקידים.

אומדן ההיקף הכספי של העיסקה הוא כ־4 מיליון דולר לשנה (ללא ביטוח חובה). המשרד לא יצא במכרז ורק המשיך הסכם קודם עם חברת הביטוח „סהר" – הסכם המתמשך כבר על פני תקופה של כ־15 שנים.

חברת הביטוח „סהר" הוצאה מאיגוד חברות הביטוח בעקבות הסכם זה ולהפתעת גורמים בענף נקראה חזרה למרות חידוש חתימתה על ההסכם עם האוצר, המפלה לטובה את הפקידים הנדרשים בהשוואה למבוטחים אחרים בביטוח רכב בחברות ביטוח אחרות.

רק לאחרונה יצא המפקח על הביטוח באוצר כנגד ההנחות הניתנות על ידי חברות ביטוח לקבוצות שונות של מבוטחים – הנחות אשר גורמות לאפליה בין מבוטח למבוטח, ולפי טענת המפקח מסכנות את יציבותן של חברות הביטוח. מסתבר, שכאשר מדובר באפליה לטובת עובדי המדינה ו/או לטובת משרד האוצר – סיכון יציבותן של חברות הביטוח איננו בעל חשיבות מספקת.

יתכן אמנם שפקידים נדרשים ממעטים להסיע את רכבם, עקב העובדה שאת תשלום אחזקת רכבם הם מקבלים ללא קשר לשימוש בו, אך עובדה זו נכונה בוודאי לגבי קבוצות רבות של עובדים מארגונים עסקיים אחרים.

ההסכם שנחתם בין האוצר לבין חברת „סהר" מעניק הנחות בשיעורים גבוהים, אשר יכולים להגיע עד ל־50 אחוז מהפרמיה הנגבית בגין ביטוח מקיף לרכב.

ההסכם מעלה את השאלה לעניין התקפות הציבורית של קביעת פרמיות אחידות לכל המבוטחים באגף במסגרת הסכם המוגדר „הסכם אי־אפליה". השימוש במושג „אי־אפליה" עשוי אולי להציב שאלה לגבי המשמעות של קרטליזציה של ענף המספק שירותי ביטוח.

מטרתו של הסכם אי־האפליה, שהוצהרה לא אחת על ידי משרד האוצר, היא לשמור על יציבותן של חברות הביטוח, ועל כן הוא מסכה, כאילו מטרתו העיקרית היא למנוע אפליה בין מבוטחים. לא ברורה לגמרי השיטה אשר על פיה נוקט האוצר בהתערבותו למניעת תחרות בין חברות הביטוח.

גם אם נכון שתחרות פרועה גורמת להתמוטטות חברות, הרי זו, איננה עומדת בניגוד לתפיסה, שישנן יותר מדי חברות ביטוח הפועלות בארץ ואם אמנם יתמוטטו החלשות שבהן, לא יסב הדבר נזק חמור לציבור בטווח הארוך.

עדיין לא ניתנה תשובה ברורה מהגורמים המפקחים על ענף הביטוח לשתי שאלות:

מדוע לא להשאיר את שאלת הבחירה של החברה המבטחת לשיקול הציבור, שלכבר לרעת כבר את משמעות יציבותה של חברה.

ומדוע מוכן האוצר לסכן את הסכם אי־האפליה בחתימתו של הסכם המפלה לטובה את הפקידים הנדרשים – עובדי מדינה, שהאוצר נושא בתשלום ביטוח רכבם.

ישראלים המועסקים בשטחים אינם מחוייבים במס במקור

נציבות המס פועלת לשינוי החוק שיסדיר חובת הניכוי

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

ישראלים המועסקים בשטחים אינם מחוייבים במס הכנסה במקור, זאת בהעדר חוק המסדיר ניכויים אלה. נציבות מס הכנסה מטפלת כעת בתיקון החוק, כך שתצויין בפקודת המס במפורש חובת הניכוי במקור.

דו"ח מבקר המדינה מקדיש פרק מיוחד לנושא מס ההכנסה מישראלים הפועלים בשטחים ומעלה ליקויים רבים בתחום זה. מדו"ח המבקר מתברר כי החבות במס הכנסה בישראל של ישראלים הפועלים בשטחים הוסדרה רק כעשר שנים לאחר שהחלה הפעילות האמורה, עם תיקון פקודת מס הכנסה באוגוסט 78. עם זאת, הפעולות הדרושות להקמתן של רשת נישומים ושל רשת חייבים בניכוי מס במקור בשטחים היו איטיות וטרם הושלמו. הפעולות עוררו גם בעיות משפטיות באשר לתחולתן של הוראות החוק במצבים שונים.

מדו"ח מבקר המדינה מתברר כי רק בדצמבר 82, 14 שנה מאז החלה הפעילות הישראלית בשטחים, הוחלה נציבות מס הכנסה באיסוף מידע על חברות שבעליהן אזרחי ישראל, הרשומות באזור יהודה ושומרון, כדי לפתוח להן תיקים.

לגבי רבות מן החברות הפועלות בשטחים ושבעליהן ישראלים, לא בירדו פקידי השומה אם הן חייבות במס בישראל, לפי המבחנים שנקבעו בחוק, דהיינו חברה הרשומה בישראל ועיקר פעילותה בישראל, או – בין שרשומה בישראל ובין שלאו – השליטה על עסקיה וניהולם מופעלים בישראל. נמצאו תיקים של חברות מסוג זה שסווגו כלתי פעילות, בלא שנבדקה טענתן, כי אינן חייבות במס בישראל או שאין להן הכנסות.

תחום נכבד שהתברר כי אינו מכוסה קשור בניכויי מס במקור של הכנסות ישראלים המועסקים על ידי חברות הפועלות בשטחים. מתברר כי עד אפריל 83 לא אכפו שלטונות המס את הניכוי במקור ממשכורות ומתשלומים אחרים, שאזרחי ישראל בשטחים שילמו לאזרחי ישראל אחרים, בגלל ספק בתחולתה של חובה זו עליהם. גם לאחר מכן, הוראות הנציבות בדבר חובת הניכוי התייחסה רק למעבידים תושבי השטחים החייבים במס בישראל. מכאן, שחברות בבעלות ישראלים, שאינן נחשבות כתושבות ישראל לענין החבות במס, גם אינן נדרשות לנכות מס במקור.

בעקבות הערות מבקר המדינה הוקמה ועדה שתמליץ על שיפור נוהלי העבודה והזיהות ובמידת הצורך על שינויים הנדרשים בחוק לגבי נישומים ישראליים בשטחים, ובמיוחד חברות ישראליות. בהערות שר הכלכלה והתכנון לדו"ח מבקר המדינה מצויין כי הוועדה הגישה המלצותיה לנציב מס הכנסה, תוך התייחסות למכלול הבעיות שהועלו והמלצותיה עומדות להיות נידונות בהנהלת אגף מס הכנסה.

ירידה חדה בשער הדולר

ירידות חדות בשערו של הדולר האמריקאי היו במהלך המסחר בשבוע שעבר. ההחלטות הבלתי־מחייבות של ועידת טוקיו השפיעו לרעה על הדולר האמריקאי. יש להביא בחשבון שבוועידת טוקיו הוחלט לנווט את שערי המטבעות השונים בהתאם למדדים הכלכליים של המדינות השונות. מאחר שהמדד המסחרי יהיה ככל הנראה המדד הקובע, כשבאים לקבוע שערי חליפין כל שהם צפויים לדולר ימים קשים. הגרעון המסחרי אשר הגיע ל־148 מיליארדי דולרים בשנת 1985 עשוי להגיע ל־200 מיליארדי דולרים בשנת 1985.

בוועידת טוקיו לא כל המדינות היו מאושרות מהירידה בשער הדולר והיפאנים המערב גרמנים אף אמרו שספק אם הם יתמכו בזה. אך הדולר בכל זאת נחלש תוך היצעים כבדים מצד גורמים שונים בשווקים אשר משוכנעים שהדולר יירד עוד בגלל הגרעון המסחרי העצום של ארה"ב. יש לציין, שגם המעורבות המזהימה של הבנקים המרכזיים של יפאן ושל מערב גרמניה לא הצליחו לבלום את ירידת שערו של הדולר שכן הכוחות החופשיים בשוק היו חזקים מדי.

שר האוצר האמריקאי בעד דולר חלש

הדולר הושפע במהלך השבוע גם מהצהרות של גורמים בכירים בממשל האמריקאי אשר גם הם תמכו למעשה בירידת שערו של הדולר. כך, למשל, אמר שר האוצר האמריקאי ג'יימס בייקר, שעל הדולר לרדת עוד כדי לאזן את סחר החוץ של ארה"ב וכדי להביאו לרמה ריאלית. בייקר סבור, שהשער הסביר לדולר צריך להגיע לכ־120 יאנים. היום השער קצת יותר מ־160 יאנים. במימשל יודעים לספר, שגם הנשיא תומך בדולר חלש. עם זאת יש להביא בחשבון, שנגיד הבנק המרכזי של ארה"ב פאול וולקר אמר, שירידת שערו של הדולר קצת הרחיקה לכת.

היאן עלה למרות המאמצים של הבנק המרכזי של יפאן

שערו של היאן עלה מאוד במהלך השבוע שעבר וזה למורת רוחם של שלטונות יפאן, אשר רוצים לבלום את עליית שערו, ולצורך זה רוכשים מיליארדי דולרים. במהלך השבוע עלה שערו של היאן יחסית לדולר בכמעט ארבעה אחוזים וככל הנראה הוא יעלה עוד. בעולם סבורים, שהיפאנים אינם יכולים לעמוד מול העודף העצום של יפאן במאזן המסחרי ובמאזן השוטף, אשר השנה, שנת 1986, עשוי להגיע לשבעים עד שמונים מיליארדי דולרים. גם הנחישות של ממשלת ארה"ב להוריד את שער הדולר בעיקר ביחס ליאן תביא בסופו של דבר להתקפלות הממשלה היפאנית. עקב כך נוצרו ביקושים יאניים חזקים והמטבע היפאני עלה גם השבוע.

עליה יפה ללירה שטרלינג

הלישט"ש עלתה במהלך השבוע שעבר בעיקר בגלל העליה המסתמנת בשערי הריבית בלונדון, וזה לאחר שכמות הכסף שבידי הציבור בחודש אפריל עלתה ביותר משלושה אחוזים.

בנוסף להשפעה החיובית של שערי הריבית בלונדון, הציבור גם מושפע מהעליה בהיקף בפעילות הכלכלית של בריטניה וזאת למרות הירידה בהיקף היצוא והעליה בגרעון המסחרי בחודש אפריל.

בקרב המטבעות האירופים המגמות חיוביות למדי. במהלך השבוע התעלם הציבור כמעט כליל מהמטבעות האירופיים, וזה לשמחתם של הגרמנים אשר חוששים שבעקבות ההתנפלות על היאן תבוא גם התנפלות על המרק, שכן גם העודף המסחרי של מערב גרמניה מגיע לשיאים מרשימים. לא מן הנמנע שהשנה יגיע העודף המסחרי של מערב גרמניה לכשלושים עד ארבעים מיליארדי דולרים.

החלה עליה

בחודש אפריל עלה הביקוש לבנזין במשק האמריקאי ב־6.5 אחוזים דבר שהביא לעלייה בביקוש לנפט ולמוצריו שכן מומחים סבורים, שהירידה שהסתמנה בביקוש לנפט בשנים האחרונות הגיעה, כנראה, לקיצה בגלל ירידות המחירים התלולות של החודשים האחרונים. בעקבות הביקושים הפיזיים וההשקעתיים לנפט ומוצריו עלו המחירים מאוד. הטולר עלה ב־12.5 אחוזים והנפט מסוג דובאי עלה ב־10.4 אחוזים.

מחירי הנפט ימשיכו, כנראה, לעלות ויתייצבו על רמה של 15 דולרים החבית.

עליה קלה חלה גם במחיר הזהב למרות שהמסחר במתכות יקרות הושפע מכוחות מנוגדים. מצד אחד הירידה בשער הדולר חיזקה היציבות בשוקי הכספים משפיעים לרעה על המסחר בזהב ובמידה פחותה גם בכסף. עם זאת האסון בכור הגרעיני בצ'רנוביל משפיע לרעה על המסחר, שכן יש חששות שברה"מ תצטרך לייצא כמויות גדולות של זהב כדי לשלם עבור יבוא מוגבר של מזון לברה"מ.

אגב מחיר הכסף ירד במהלך השבוע בעיקר בגלל ירידת הביקוש התעשייתי.

האסון בברה"מ עדיין משפיע על מחירי המזון

מחירי הדגן עלו מאוד במהלך השבוע לאחר שברה"מ הודיעה רשמית שהיא תצטרך להגדיל את יבוא המזון מהמערב בעיקר דגן, בשר ודברי חלב. על פי ידיעות סובייטיות כמעט רשמיות הושמדו אלפי ראשי בקר, ומאות אלפי דונאמים של תבואה הועלו באש באיזור צ'רנוביל – אחד האזורים החקלאיים הפורים והחשובים של ברה"מ.

עליה היתה גם במחיר הכותנה במהלך השבוע, וגם זאת בגלל חששות מיבוא סובייטי מוגבר של כותנה. האסון בכור הסובייטי לא השפיע, לפי שעה, על מחירי הסוכר, וזה למרות שגם יבולי סלק הסוכר בברה"מ הושמדו על ידי הקרינה הרדיואקטיבית.

אך ככל הנראה היבולים הטובים בדרום אמריקה ובאיי הים הקריבי ויבולי סלק הסוכר המערב אירופי מונעים לפי שעה עליות מחירים כל שהם.

עליה קלה בביקוש התעשייתי למתכות

עליה קלה בביקוש למתכות בסיסיות היתה במהלך השבוע בעיקר במזרח הרחוק. עם זאת יש להביא בחשבון שהעליה היחסית בשער הלישט"ש בלמה את הביקושים למתכות הבסיסיות וחלק מהמתכות הללו בעיקר הנחושת, אשר מושפעת מאוד מגורמים מוניטריים, ירדו במחיר.

דו"ח בהסתדרות:

מצב חמור בקרן פועלי הבנין

מומלץ על מיזוגה ב„מבטחים" וקיצוץ מספר סניפיה

מאת חיים ביאור

המצב בקרן הפנסיה של פועלי הבניין כה חמור, עד שאם לא יתקבלו החלטות מכאיבות, עלולות להיפגע באופן חמור זכויותיהם של חברי הקרן הנוכחיים.

מסקנות קשות אלה, שפרטיהן נודעו ל„דבר", גובשו בידי חברי ועדה שמונתה על ידי יו"ר האגף לבטחון סוציאלי, דב פלג.

הוועדה קובעת שלא די בארגון מחדש של הקרן ובייעולה בתחומים שונים כדי להבטיח את יכולת הקיום שלה ומילוי התחייבויותיה האלמנטריות בעתיד. נחוץ להגיע למיזוגה המלא של קרן פועלי הבניין בקרן „מבטחים", שהיא איתנה. בטווח הקצר יש לבצע לפחות השתלבות ארגונית־טכנית ב„מבטחים". הוועדה ממליצה שלקבוצת פועלי הבניין תישמר אוטונומיה מסויימת ב„מבטחים" באמצעות הנהלה נבחרת.

לדעת הוועדה, יש להעביר את קבוצת עובדי „סולל בונה" הכוללת 10 אלפים חברים פעילים ופנסיונרים לקרן אחרת – „נתיב". צעד זה יכביד אמנם על „נתיב", אולם יקל על אפשרות המיזוג של קרן הבניין ב„מבטחים".

הוועדה מתריעה על כך שזכויות רבות ניתנו בעבר לחברים בקרן פועלי הבניין ללא שיקול דעת אקטוארי מספיק. לדעתה, הקרן חייבת להצטמצם ולטפל רק במטלות הפנסיה, הגבות המקצועית, המחלה ואולי גם בקרן לצבירת פיצויים ובקרן חופשה.

חשוב לתגבר את הנהלתה של קרן פועלי הבניין ב־5 עד 7 אנשים, בעלי ידע בתחומי הפנסיה, הכספים והניהול, מציינת הוועדה.

בהשוואה לקרנות פנסיה אחרות, ההוצאות המינהליות של קרן פועלי הבניין גבוהות מאוד, קובעת הוועדה ומוסיפה שבתוך שנה וחצי יש להקטין את הוצאות הקרן ב־50 אחוז לפחות.

ועדה שנייה שמונתה על ידי יו"ר האגף לבטחון סוציאלי, קובעת שיש לצמצם מיד את מספר הסניפים של קרן פועלי הבניין מ־14 לשלושה עד ארבעה בלבד. פירוש הדבר – פיטוריהם (או הוצאתם לפנסיה מוקדמת) של 115 מתוך 245 העובדים. מספר כלי הרכב הצמודים לשימושם של עובדי הקרן יקטן מ־42 כיום לכדי 20 בלבד.

במקביל ממליצה הוועדה ליצור מערך חדש של הגביה בקרן – על בסיס ארצי במקום על בסיס מקומי.

מחקר מעלה:

להכנסת נשים יותר השפעה על אי השוויון מאשר הכנסות מהון

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

להכנסות נשים, שהן נשי ראשי משפחה ההשפעה הגדולה ביותר על הגדלת אי־השוויון במשק. מימצא מפתיע זה עולה מעבודה שבדקה את השפעת הכנסת משק הבית ממקורות שונים על אי־השוויון בין המשפחות במשק.

בעבודה שנעשתה על ידי יוסף גביש ושלמה יצחקי במסגרת המכון למחקר כלכלי ע"ש מוריס פאלק נמצא כי השפעת ההכנסות מעבודה עצמאית ומהון על אי־השוויון נמצאת רק במקום שני ואילו ההכנסות משכר של ראש משק הבית נמצא בדירוג זה רק במקום שלישי. על פי עבודה זו התברר גם שבקרב ילידי ישראל הגדלת השכר של ראש משק הבית תביא להקטנת אי־השוויון במשק.

העבודה מציינת כי הדירוג הגבוה של השפעת שכר הנשים על מצב אי־השוויון נמצא גם ביחס למשק האמריקאי. אשר להשפעת ההכנסה מהון על אי־השוויון שהשפעתה קטנה מהצפוי מציין כי היא נובעת משני גורמים מנוגדים: מחד גיסא, קיימים הזקנים והמוגבלים, שהכנסתם מהון מהווה תחליף להכנסה מעבודה, המצויים בתחתית סולם ההכנסות, ומאידך גיסא, קיימים בעלי הון הנמצאים בראש סולם ההכנסות.

השוואה בין קיצבאות הביטוח הלאומי, מס ההכנסה ומסי הביטוח הלאומי מלמדת שלקיצבות הביטוח הלאומי השפעה גדולה יותר מאשר למס ההכנסה על הקטנת אי־השוויון במשק, אולם למיסי הביטוח הלאומי השפעה הקטנה ביותר.

העבודה בדקה גם את הגורמים לאי־השוויון בקבוצות אוכלוסיה שונות בארץ ומצאה כי ההכנסה מעבודה עצמאית היא השניה בגודלה והשפעתה בשוליים אף גבוהה מהשפעתה באוכלוסיה כולה. חשיבותן של קיצבות הביטוח הלאומי קטנה יותר. אשר לילידי הארץ נמצא כי חשיבות עבודת הנשים על אי־השוויון היא הקטנה ביותר מבין כל האוכלוסיות. ייתכן שהסיבה נעוצה בכך שנשים נוטות לעבוד יותר באוכלוסיה זו, ועל כן השפעת ההשתתפות בכוח העבודה, שהיתה לה נטיה להגדיל את אי־השוויון, קטנה.

מכתב

„מקורות": למה להוציא עבודות במכרז?

לעתון „דבר" מיום 5.5 תחת הכותרת „מקורות" מסרבת להתמודד על תקציב פיתוח ב־60 מיליון דולר", פורסמה כתבה מאת כתבכם משה גבע, שאין לה כל יסוד עובדתי.

בשנת 1984/85 הסכה „מקורות" מתקציבה המאושר כ־10 מיליון דולר, ובשנת 1985/86 קוצץ התקציב – על־פי החלטת מועצת המנהלים של החברה – ב־10 מיליון דולר נוספים, והנהלת החברה מתמודדת עם קיצוץ נוסף זה. על־פי הוראת המנכ"ל, יחזקאל זכאי, הוקפאו בשנה האחרונה כל תקני כוח־האדם ואין מקבלים עובדים חדשים. כן קוצצו תקני הרכב והשעות הנוספות, בשיעור ניכר. „מקורות" פיטרה כ־250 עובדים, וחברת־הבת שח"ם פיטרה 80 עובדים, אף שנוספו עשרות מיתקני מים חדשים. זה באשר לצימצומים ולייעול.

בראשית 1984 החליט שר החקלאות דאז, פסח גרופר, על פירוקה של חברת־הבת „בינוי ופיתוח" ומיזוגה עם חברת־האם. המיזוג הזה עלה כ־20 מיליון דולר. משרד האוצר, משרד החקלאות ונציבות המים החליטו אז, והוסכם כי 400 העובדים הנותרים (לאחר המיזוג) יועברו ל„מקורות" עם הציוד הכבד שלהם, ויהוו את הזרוע המבצעת של החברה. הממשלה התחייבה לדאוג לתעסוקה ל־400 עובדים אלה.

בניגוד לנאמר בכתבה, תקציב הפיתוח שבידי נציבות המים איננו 60 מיליון דולר אלא 30 מיליון דולר בלבד, [illegible] רק כ־15 מיליון דולר לביצוע עבודות בשדה. עד 30 מיליון דולר הם תקציב בהרשאה להתחייב, שנציבות המים התחייבה להחזירו בתוך שמונה שנים, אולם „מקורות" נאלצה לגייס את הסכום בכוחות עצמה, והיא עושה זאת בהצלחה יתרה.

תקציבי הפיתוח העומדים לרשות משק המים עומדים לביצוע על־ידי „מקורות" עצמה, בעזרת עובדיה. מדוע חייבת החברה להוציא מידיה ולהגישן למיכרז חיצוני?

מנכ"ל החברה, יחזקאל זכאי, מתנגד בכל תוקף לכל מעורבות מצד גורם כלשהו בניהולה של „מקורות", הפועלת על־פי מדיניות לאומית.

שר החקלאות, באמצעות נציב המים, מר זכאי חוזר ותובע מכל הגורמים, בהם בעלי כוונות לא תמיד טהורות, וגורמים אינטרסנטיים למיניהם, לחדול מנסיונם לכרסם ולפגוע ב„מקורות", שהיא חברת המים הלאומית.

טענותיהם של קבלנים פרטיים וגורמים אחרים בדבר יוקר העבודות שמבצעת „מקורות", אינן חדשות. מזלה של המדינה הוא, שלא הם הקימו את מפעלי המים הגדולים ולא הם מפעילים אותם. אמינותה של הספקת המים על־ידי „מקורות" היא שמדברת, וכתבות מן הסוג שפירסמתם ב„דבר" רק מעוותות את המציאות.

מרדכי יעקובוביץ
דובר החברה

סופר „דבר" משה גבע מציין:

קביעתו של דובר „מקורות" ש„פורסמה כתבה שאין לה כל יסוד עובדתי" היא יותר מתמוהה. זאת בהסתמך על מכתבו שלו עצמו שאין בו ולוא עובדה אחת הסותרת את שנאמר בכתבה.

נושא הידיעה ב„דבר" מיום 5.5.86 הוא התנגדותה של „מקורות" לקיום מכרזים ציבוריים לביצוע עבודות פיתוח משק המים. על עמדה זו חוזר הדובר ומנמקה באותם נימוקים כפי שהובאו בידיעה, בהסתמך על תגובתו של מנכ"ל החברה לפניה להשתתף בוועדת המכרזים. לצד עמדה זו מובעת בידיעה עמדתו של נציב המים המבקש לקיים את המכרזים על חלק קטן מן העבודות (כ־15 אחוז). זאת כדי לבדוק אם מחירי הביצוע של „מקורות" הם ראליים. לדבריו הדבר נעשה בהתאם להתחייבות שנתן לאוצר כתנאי לאישור תקציב הפיתוח. נכון שהחלוקה הפנימית של התקציב היא: 30 מיליון דולר בפועל ו־30 מיליון דולר בהרשאה להתחייב – אך מדוע זה מכין העניין? כנ"ל באשר לצימצומים ולצעדי הייעול שננקטו בחברה, לזכויותיה ההיסטוריות ולאמינותה של אספקת המים. על כל אלה לא היה כל ניסיון לחלוק אך זה פשוט לא הנשוא הנדון.

הידיעה לא נכתבה במגמה לשפוט או להעריך את עמדות הצדדים אלא לדווח עליהן.

יוגברו האמצעים להרחבת הסחר עם ארצות אסיה

יוגדל מספר הנספחים המסחריים ויוגדלו מסגרות המימון

מאת משה גבע

הגדלת מספר הנספחים המסחריים של ישראל באסיה משניים לחמישה וכמו כן הגדלת מסגרות המימון לזמן בינוני וארוך, תוך הקמת קרנות סיכון ליצוא ליבשת אסיה, אושרו על ידי שר התעשיה והמסחר במסגרת תכנית משותפת שהוכנה בידי אנשי מנהל סחר חוץ במשרדו ולשכת המסחר ישראל אסיה.

ביסוד התכנית עומד נייר עבודה המעריך שלישראל הפוטנציאל להתחרות על יצוא לאסיה בסך 100 מיליארד דולר בשנה, מתוך סך כולל 300 מיליארד דולר. יעד התכנית הוא להגדיל את היקף היצוא הישראלי השנתי ליבשת תוך שלוש עד חמש שנים, מחצי מיליארד דולר (כפי שהוא היום) ל־2 מיליארד דולר. לשם כך תינתן עדיפות לענפים: מזון, דשנים וכימיקלים, מוצרי חקלאות וטלקומוניקציה. בענפים אלה יש לישראל אפשרות להתחרות בהצלחה בארצות המייצאות לאסיה.

הדבר ייעשה על־ידי מתן הטבות ותמריצים, על מנת שיוקמו חברות שיווק ישראליות המתמחות בענפים ספציפיים. חברות אלה יפעלו תוך שיתוף פעולה עם גורמים מקומיים באסיה. במרכז יתקיים שיתוף פעולה עם חברות סחר בינ־לאומיות במטרה לייצא גם לארצות, שאתן אין לישראל קשרים מסחריים גלויים.

בתוך כך נודע שלאחרונה חזרו מביקור בסין עובדים בכירים של קונצרן „כימיקלים לישראל" לאחר שבדקו שם אפשרויות סחר שונות.

לישראל יש היום נספחים מסחריים ביפן ובסינגפור. על פי התכנית יישלחו נספחים גם לדרום קוריאה, להונג־קונג ולתאילנד. בתאילנד חתמה לאחרונה חברת „אינטורייד" הישראלית על הסכם סחר עם חברת „אסוק" שהינה חברת סחר בעלת הון עצמי של 400 מיליון דולר ולה חברת ביטוח, חברת מימון ומוסדות בנקאיים.

המועצה לייצור ולשיווק צמחי נוי
מנהל חשבונות עצמאי
– ידע בהנהלת חשבונות ממוכנת
– נסיון של שלוש שנים בעבודה עצמאית.
– בעל סוג מקצועי בהנהלת חשבונות.
נא לפנות בכתב עם פירוט קורות חיים לת.ד. 7158 תל־אביב מיקוד 61071

דרוש
מפעיל למחפר קייס
אזור המרכז.
לפנות לטלפון: 053-99137
בשעות 08.00-16.00

למעבדת שיניים מאמדנט
דרוש
טכנאי שיניים
מעולה שכיר או לקליטה
נא לפנות 069-88505/6 קבוץ [illegible]

דרושה
פקידה כתבנית בצרפתית
עם נסיון, למשרה מלאה
נא לפנות לת.ד. 2177 ר"ג או להתקשר טלפונית 03-613155 עם צילי

משרד החינוך והתרבות
הארכת מועד להגשת בקשות למכרז
הודעה על הארכת המועד להגשת בקשות למכרז משולב (פנימי וחיצוני) מס' 1 למשרת יו"ר הועדה לחינוך קדם־יסודי
היחידה: המזכירות הפדגוגית
בדרגה: מסקח
מקום העבודה: תל־אביב
פרטים מלאים ניתן לקבל במח' לענייני עובדים, ירושלים רח' שבטי ישראל 29 חדר מס' 17 או בלשכות המחוזות של משרדנו.
בקשות יש להגיש על גבי טופס מ.ל.ע. 230 (שמאושר לקבל במשרד החינוך והתרבות ובלשכותיו המחוזיות) למח' לענייני עובדים לפי הכתובת הנ"ל.
מועד אחרון להגשת הבקשות הוא יום שני כ"ו באייר התשמ"ו 2.6.86.

הלוח הכללי
בשבילך ובשבילי!

הלוח הכללי | ידיעות אחרונות | הלוח הנפוץ ביותר | דבר בבוקר

מי מצא? [illegible]
שדוכים [illegible]
ריפוי והרזיה [illegible]
הברחות [illegible]
שוק המציאות [illegible]
תקון ואחזקה [illegible]
רוצים לקנות [illegible]
רהיטים [illegible]
מערכות קול [illegible]
כלי נגינה [illegible]
מציעים למכירה [illegible]
מקררים [illegible]
וידיאו טייפ [illegible]
מכוניות [illegible]
וילות ובתים [illegible]
קבלנים מציעים [illegible]
דירות למכירה [illegible]
עסקים [illegible]
הצעות עבודה [illegible]

יתושים עלולים להעביר „איידס" אך הסבירות לכך נמוכה מאוד

מרגיעה מומחית מ„איכילוב" את תושבי תל־אביב וגוש דן הנעקצים

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

העברת מחלת ה„איידס" על־ידי עקיצת יתוש, כפי שהדבר קורה בעירוי דם, אפשרית מבחינה תיאורטית, אך שום מקרה מסוג זה עדיין לא תואר ברפואה וסבירותו נמוכה מאוד – אמרה אתמול ד"ר ירדנה איגרא, מומחית למחלות זיהומיות במרכז הרפואי „איכילוב" בתל־אביב, בתשובה לשאלת סופרת „דבר" על רקע מכת היתושים הפוקדת באחרונה את איזור תל־אביב וגוש־דן.

לדברי ד"ר איגרא, המחלה היחידה המועברת באופן מעשי על־ידי יתושים היא המלאריה, שלטפיל המחולל אותה יש מחזור חיים בתוך גופו של היתוש. לעומת זאת לא ידוע לרפואה על הדבקת אדם על ידי יתוש בדלקת הכבד מסוג ב' למשל, שאף היא עשויה לעבור על־ידי עירוי דם והיא גם נפוצה הרבה יותר מאשר „איידס". לדברי ד"ר איגרא, הסיכוי הסטאטיסטי שאותו יתוש יעקוץ חולה „איידס" ואחר־כך יעקוץ וידביק במחלה אדם אחר הוא כמעט אפסי באופן מעשי.

ביום ו' האחרון נמצא פתרון בוסרי למלחמה במכת היתושים הכבדה, הפוקדת את תל־אביב וגוש דן. בעקבות ביקורה של סגנית שר הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו בשטח הוחלט למסור את פעולות המניעה וההדברה לידי קבלן פרטי. שלושה איגודי ערים – דן, אילון והשרון – הקימו צוות משותף בראשותו של מהנדס מחוז המרכז במשרד הבריאות, אינג' מרדכי פליישר, והוא יפקח על פעולות הקבלן ויקבע את שיטת העבודה. הצוות שוקל גם שכירת מסוק פרטי לביצוע פעולות ריסוס.

בעת ביקורה של שושנה ארבלי־אלמוזלינו בשטח התגלתה הזנחה רבה באיזור השרון, הרצליה, נהל אילון והספארי. הגשמים האחרונים יצרו מחדש שלוליות מים ומוקדים לדגירת יתושים. מוקדי דגירה התגלו גם בחצרות בתים ועל גגות שבהם מותקנים מכלים בלתי מכוסים.

בזאר, לייזר ומסך וידיאו ענק ביריד „אדם ומעונו"

(ע). – היריד „אדם ומעונו" ייפתח ב־22 במאי בתל־אביב ויסתיים ב־7 ביוני. מספר משתתפיו יהיה הפעם גדול מאשר בשנים הקודמות, יוכנסו שיפורים בביתנים ויאורגן בזאר תוך פיקוח על המחירים.

פרטים אלה מסר אתמול מנכ"ל מרכז הירידים נחום רז במסיבת עתונאים בתל־אביב.

רז אמר, כי השנה ישתתפו ביריד כ־300 מציגים ב־50 אחוז יותר מאשר אשתקד. ביריד ישתתפו רק סוחרים מורשים, ועל המסחר ההוגן תשגיח האגודה לצרכנות בראשותה של עדה לבנון.

חידוש נוסף יהיה בכך, שכל הדוכנים בעלי האופי הבאזרי ירוכזו בשדרה אחת. לכל מוכר יינתן דוכן שעוצב על־ידי הנהלת היריד, ובאופן כזה תהיה אחידות מסויימת והבאזר יתנהל מחוץ לביתנים. לרשות המבקרים תעמוד „עיר מסעדות", כל המסעדות ירוכזו באיזור אחד.

את השמים תקשט בכל ערב קרן לייזר ענקית וצבעונית. מארגני היריד שאלו מחב"ד מסך נייד ענק בעל שטח פנים של 35 מ"ר ועליו יוקרנו שידורים חיים של משחקי גביע העולם בכדורגל ומשחקי הגמר־סל בארה"ב (בחב"ד משתמשים במסך לשידור התייעצויות של הרבי).

את מסע הפרסום של „אדם ומעונו" תלווה האמנית ציפי שביט (בתמונה).

לוחמי תש"ח מצפת החרימו הכינוס שהעיריה ארגנה

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

עשרות לוחמים ותיקים מדור תש"ח, תושבי צפת, החרימו אתמול את כינוס לוחמי תש"ח שהעיריה ארגנה, במחאה על כך שמארגני הכינוס לא נועצו בהם ולא שיתפו אותם בארגונו.

בין המחרימים היו גם מפקדי העיר בתש"ח, וביניהם מאיר מיבר, מפקד „ההגנה" בעיר.

לאן נעלמו הדורבנים מסולם צור וגבעת לימן

מאת יצחק מרידור, סופר „דבר"

הדורבנים שאכלסו בשנים שעברו את רכס סולם צור וגבעת לימן הסמוכה נעלמו כמעט כליל, ואין יודעים מדוע. בשנתיים האחרונות לא ניצוד באיזור אף לא דורבן אחד.

כיום ידוע על שני זוגות דורבנים בלבד המצויים באיזור הרכס. הדורבן היחיד שהיה בגבעת לימן נעלם.

אנשי בית־הספר־שדה גליל מערבי, העוקבים אחר הדורבנים באיזור, עושים עתה מאמצים למנוע פגיעה בשני הזוגות שנותרו, כדי לאפשר לאוכלוסיה הקטנה להתאושש.

בעל רכב שננעל ירה בצמיגי רכב הנועלים

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

משטרת תל־אביב עצרה אתמול בצהריים בעל חנות ברחוב יהושע בן־נון, שירה באקדח לעבר הרכב של אנשי חברת „סנדלי הנווד" שנעלו את מכוניתו.

האיש החנה את מכוניתו בקטע האסור בחניה ברחוב יהושע בן־נון, ובעקבות זאת ננעלה המכונית ב„סנדלי הנווד".

האיש ביקש מאנשי החברה לשחרר את מכוניתו, אך הם סירבו. הוא נכנס לחנותו, חזר עם אקדח „ברטה" וירה בשלושה צמיגים של רכב החברה.

המשטרה הוזעקה למקום, והיורה נעצר.

כ־250 צליינים מאתיופיה, שהגיעו לישראל לרגל חג הפסחא של הכנסיה האורתודוקסית האתיופית, הפגינו אתמול מול משרד ראש הממשלה בירושלים בדרישה לא להיענות לתביעת המצרים ולא להעביר להם את מנזר דיר סולטאן שבעיר העתיקה (צילום: יצחק הררי)

„רסקאר" ממשיכה למכור רכב על אף החשדות נגד מנהליה

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

חברת „רסקאר", יבואנית „ב.מ.ו." ממשיכה במכירת מכוניות על אף מעצר המנכ"ל שלה בחשד של מעשי מירמה. עם זאת יתכן, שחברת „ב.מ.ו." הגרמנית תשקול את המשך קשריה עם „רסקאר" נוכח המעשים המיוחסים למנהליה. לסופר „דבר" נודע, כי „ב.מ.ו." מנהלת מגעים עם שלושה גורמים ישראליים בדבר העברת נציגותה לידי אחד מהם.

יו"ר מועצת המנהלים של „רסקאר" – דני ברנר – ועוד שניים מאנשי החברה, שמחה ברמנבוים ודן בגלייבטר, שוחררו ביום ה' בערבות בתום מעצר של יומיים בלבד, ואילו המנכ"ל אריה ריבנר נעצר לשמונה ימים. על דני ברנר נאסר לבוא למשרדי החברה או לבוא בדברים עם עובדיה. כן נאסר עליו לצאת מהארץ.

הארבעה חשודים בכך, שניפחו את חשבונותיהם של רוכשי מכוניות „ב.מ.ו." כדי לגבות מהם מחיר גבוה מן המותר. בין הלקוחות שרומו על פי החשד, לילי שרון, רעייתו של שר התעשייה והמסחר, וכן נכים שרכשו את מכוניותיהם בעזרת משרד הבטחון או המוסד לביטוח לאומי.

חברת „רסקאר" הושעתה מאיגוד יבואני הרכב עוד בראשית השנה, מייד לאחר שפורסמו החשדות נגדה. משרד התחבורה התלה את רשיון היבואן של החברה ודרש ממנה לחדול מניפוח החשבונות או מעקיפת הקפאת המחירים בדרכים אחרות, והחברה התחייבה לעשות זאת. על סמך התחייבות זו החזיר ל„רסקאר" רשיון היבואן על תנאי. אולם ראשי החברה טוענים, כי בידם חוות־דעת משפטית בדבר כשרות פעולותיהם.

ב„אופ־אר" אופקים אין משכורת והחומר־הגלם יספיק ל־24 שעות

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

סכנת סגירה מרחפת על מפעל „אופ־אר" לייצור חוטים באופקים, לאחר ש־160 עובדיו טרם קיבלו את משכורות חודש אפריל.

מנהל המפעל סמי יעקובוביץ' הודיע, כי המפעל נקלע לקשיי נזילות משום שמשרד האוצר טרם העביר לו את כספי קרן התעסוקה, כ־700,000 דולאר, שהובטחו למפעל מזמן.

מזכיר מועצת פועלי אופקים סעדיה אילוז פנה לראש הממשלה, לשר התעשייה והמסחר ולשר האוצר, בבקשה לזרז את העברת הכספים למפעל בטרם יתרחש אסון, שיהיה „מהדורה שניה" של מה שקרה ב„אתא".

אתמול כונסה אסיפת עובדים במפעל, ויו"ר ועד העובדים יעקב כהן אמר בה: „איננו יודעים מה מתרחש במפעל ואיננו מקבלים תשובות מדוייקות. בינתיים אנחנו ממשיכים לעבוד, אך תוך 24 שעות ייגמר חומר־הגלם".

ממשרד התעשייה והמסחר נמסר, כי מצוקת המפעל היא זמנית וכי בהתאם לתוכנית ההבראה המליץ לאוצר להעניק לבעליו את ההלוואה.

מצפים שמאות משפחות עולים ינצלו המשכנתאות המוגדלות

מאת טובה ציבקין, כתבת „דבר" בירושלים

במשרד הקליטה מצפים למעבר מאות משפחות עולים ממרכזי הקליטה ומדירות זמניות לשיכון קבע בעקבות ההסדר החדש של משכנתאות מוגדלות לעולים, שייכנס לתוקפו ב־1 ביוני.

משרד הקליטה יזום מבצע, שעל פיו יקימו חברות קבלניות פעולות מיוחדות בקרב העולים לזירוז תהליכי הרכישה. במשרד הקליטה מצפים, ש־4,000 משפחות עולים ירכשו בשנה הקרובה דירות באמצעות המשכנתאות החדשות.

ההסדר החדש של משכנתאות מוגדלות לעולים, המשותף למשרדי הקליטה והשיכון, יחול על העולים הזכאים שחתמו על חוזים לרכישת דירה החל מ־1 במאי שנה זו.

משפחת עולים המונה עד ארבע נפשות תקבל 60,000 ש"ח, וההחזר החודשי ההתחלתי יהיה 225 ש"ח. משפחה בת חמש 5 נפשות תקבל 67,000 ש"ח; משפחה בת שש נפשות תקבל 80,000 ש"ח. יחיד יקבל 28,500 וההחזר ההתחלתי יהיה 140 ש"ח. זוג קשישים מעל גיל פנסיה יקבל 24,800 ש"ח.

דובר צה"ל מודיע, כי היום, 12 במאי, בשעות 14.00–13.30 ייסגר כביש אשלים – משאבי־שדה לתנועה עקב תרגיל צה"ל.

18.7 מיליון דולאר רווח ל„צים" ב־85 אחרי 56 מיליון דולאר הפסד ב־84

מאת כתב „דבר" בחיפה

חברת „צים" סיכמה את מאזנה לשנת 1985 ברווח של 18.7 מיליון דולאר, לאחר פחת, ריבית והפסד על מכירת אניות, לעומת הפסד של 56 מיליון דולאר בשנת 1984. על כך מסר אתמול מנכ"ל „צים" מתי מורגנשטרן במסיבת עתונאים בחיפה.

בשנת 1985 חל שיפור גם במצב הפיננסי של החברה. „צים" שילמה לבנקים את כל הוצאות הריבית, ופרעה חובות בהיקף של 58 מיליון דולאר. ההתחייבויות שלה לזמן ארוך ובינוני פחתו והגיעו ל־448 מיליון דולאר. בשלוש השנים הבאות חייבת „צים" לפרוע חובות בסך 270 מיליון דולאר, והיא מנהלת עתה מגעים על פריסת חובות אלה לעוד חמש שנים. להערכת מורגנשטרן, תהיה „צים" מסוגלת לפרוע בתוך שמונה שנים את החובות המעיקים על תקציבה. פריסת החובות גם תאפשר לחברה לחדש את השקעותיה ואת פיתוחה.

„צים" מפעילה כיום 65 אניות, ש־43 מהן בבעלותה ו־20 בחכירה.

הדובר אמר, כי ההנהלה מנהלת עתה מו"מ עם נציגי העובדים על צמצום כוח־האדם ב־300 איש.

בעלי המשחטות הפועלות ללא רשיון בשוק הכרמל בתל־אביב יצאו אתמול להפגנה נגד כוונת העיריה לסגור את המשחטות (צילום: י.פ.פ.א.)

חקלאים מחפשים מזלם באפריקה בעקבות משבר הריבית בחקלאות

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

המשבר הקשה הפוקד את החקלאות בארץ הביא בחודשיים האחרונים כ־20 חקלאים חברי מושבים בגליל, בעמק ובגולן לחפש את פרנסתם בחוות חקלאיות בארצות המתפתחות באפריקה.

בין הארצות שאליהן ירדו החקלאים דרום־אפריקה, ניגריה, חוף־השנהב וליבריה. מושבניק אחד משדמות דבורה שליד כפר תבור יצא לעבודה בחווה חקלאית במצרים.

יציאתם של החקלאים לחוות באפריקה החלה בחודשיים האחרונים, על רקע הצטברותם של חובות גדולים במושבים, שנעו בין 40,000 ל־150,000 דולאר למשפחה. החובות הצטברו בעיקר בשנתיים האחרונות כתוצאה מהריבית הגבוהה במשק.

מתברר, כי רבים מהחקלאים שיצאו לאפריקה לא הצליחו להתעשר. יש גם כאלה שנפלו בפח והפסידו כסף רב, משום שיצאו ללא מסמכים מתאימים וללא אישור מהמוסדות המיישבים ולא עמדו על חתימת חוזים מסודרים עם בעלי החוות באפריקה. עם זאת נותרו רובם ביבשת השחורה, בתקוה שתוך כמה שנים יצליחו לאסוף די כסף כדי להחזיר את חובותיהם ולחזור למשקיהם בארץ עם סכום כסף מסויים.

בתנועת המושבים נתקבלו הידיעות על ירידת החקלאים בתדהמה ובביקורת, אך ראשי התנועה סירבו להגיב באופן רשמי. שר החקלאות אריק נחמקין אמר, כי אין מדובר בכשלון מקצועי או בחוסר ידע, משום שרבים מהם בוגרי בתי־ספר חקלאיים ופקולטות לחקלאות, אבל כל תוכניות המימון לא עזרו והם נקלעו למשבר בגלל הריבית הגבוהה במשק.

לצביה בר־ציון

יו"ר האגף לשילוב אזורי בנעמת

בהדליקך את משואת „הדמוקרטיה בישראל" ערב יום העצמאות תשמ"ו

קבלי ברכותינו

מאשה לובלסקי ובית נעמת

מוסף

מחשבים וטכנולוגיה מתקדמת ב„דבר"

ב־30/5/86 יתפרסם המוסף הנ"ל במסגרת „דבר השבוע" מוסף יום ו' של „דבר".

המוסף יוקדש בעיקר לנושא:

המשרד הממוחשב

ניהולו, יעולו, תקשורת, עיבוד תמלילים, ציוד היקפי וריהוט.

המעוניינים להשתלב במוסף זה יפנו אל: יעקב שריד, יהודה נתנזון ☎ 03־286141 שלוחות 36, 38

מפלגת העבודה הישראלית

סניף ג' תל־אביב רח' זמנהוף 3, תל־אביב

הודעה לחברי מועצת הסניף

אסיפת חברי מועצת הסניף תתקיים **היום** יום שני 12.5.86 בשעה 18.00, בסניף.

על סדר היום:

בחירת חברי מועצת המחוז מטעם הסניף

– החברים מתבקשים לדייק –

בב"ח

יהודה ויסמן, יו"ר הסניף

גדעון קדמון, מזכיר הסניף

ביום שלישי יום הזכרון לחללי צה"ל נתייחד עם זכרם של בני חברתנו והחברים גבורי מערכות ישראל שנפלו על הגנת המדינה ברמת רחל.

צפורה וולמן

דוד אטשטיין

שמשון אפרת (סיומה)

גבריאל לחמן

חיים צירלין

אמנון רוחין

גדעון זסלבסקי

יונתן גלעדי (יויו)

דוד טישלר

מלכה הוטניצקי

שלמה גוטלמן

יצחק זיכלר

ולטר דהל

זאב וורצל

טכס האזכרה ביום ג' בשעה 14.00 בבית הקברות ברמת רחל.

בית רמת רחל

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של אבינו

דוד קניאל ז"ל

ראש המועצה המקומית הראשון בעפולה

ההלויה תתקיים היום יום שני 12.5.86 ג' באייר תשמ"ו שעה 15.45 אחה"צ בבית העלמין בעפולה.

התהלוכה תצא מבית המנוח רח' יהודה הלוי 10 עפולה עילית בשעה 15.30

המשפחה המתאבלת

אוניברסיטת תל־אביב

מכון גולדה מאיר

לחקרי עבודה וחברה

מייסודן של

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י

ואוניברסיטת תל־אביב

בשיתוף עם

ארכיון גורדוניה מכבי־צעיר

ע"ש פינחס לבון בחולדה

מזמינים את הציבור

לכנס

עם הופעת ספרו של פרופ' אלקנה מרגלית

תנועת גורדוניה רעיון ואורח־חיים

ישאו דברים:

אהרון ידלין – מזכיר התק"ם.

אריה אבנון – מנהל ארכיון התנועה.

פרופ' אשר אריאן – מנהל מכון גולדה מאיר באוניברסיטת תל־אביב.

פרופ' נתן רוטנשטרייך – האוניברסיטה העברית בירושלים.

פרופ' אלקנה מרגלית

צבי בוטניק – מנחה.

הכנס יתקיים ביום שני, 19 למאי 1986, י"א באייר תשמ"ו בשעה 16.00 אחה"צ באולם כס המשפט ע"ש מלכה ברנדר בבנין הפקולטה למשפטים ע"ש טרובוביץ באוניברסיטת תל־אביב

אוטובוסים: אגד 74; דן 27.

הזמנה לאסיפה כללית יוצאת מהכלל

קופת הפועלים והפלחים העמלים בע"מ

מזמינה בזה את בעלי מניות היסוד והרגילות להשתתף באסיפה הנ"ל שתערך ביום שני ה־ 2.6.86 בשעה 10.00 לפנה"צ במשרד המחלקה לשילוב העובד הערבי בועד הפועל של ההסתדרות רח' ארלוזורוב 93 ת"א, בנין המרכז לתרבות קומה ד' חדר 405.

על סדר היום:

1. קבלת החלטה מיוחדת להגדלת ההון הרשום של הקופה.
2. שונות.

דוד נגר

יו"ר מועצת המנהלים

מרחב תכנון מקומי רחובות

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה בקשה למתן הקלה

בהתאם לסעיפים 146־150 מחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה – 1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה למתן הקלה של 13.5% בקומה רביעית הכולל תוספת קומה בניה בבנין על חלקה 353 בגוש 3705 רח' מבאר רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 103.5% במקום 90% המותרים. ומספר הקומות יגיעו ל־4+8 קומות במקום 3+8 קומות המותרים והקלה 5% לקו בנין צדדי, כך שקו הבנין הצדדי יגיע ל־3.8 מ' במקום 4 מ' המותרים.

למתן הקלה של 16% בניה בתוספת ל־2 קומות העליונות בבנין על חלקה 638 בגוש 3703 רח' מוסקוביץ רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 106% במקום 90% המותרים. ומספר הקומות יגיעו ל־5 קומות במקום 3 קומות המותרות.

למתן הקלה של 3% להוספת בניה בבנין על חלקה 216 בגוש 3700 רח' בר אילן, רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 53 במקום 50 המותרים. והקלה לקו בנין צדדי כך שקו בנין הצדדי יגיע ל־3.70 מ' במקום 4.0 מ' המותרים.

כל המעונין יוכל לעיין בתכנית הבנין, ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית, קומה ד', כל יום בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.

יחזקאל היכלך

יו"ר

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה רחובות

ביום השנה לפטירת חברנו

איתן קיפרמן ז"ל

נעלה לקברו ביום חמישי ו' אייר תשמ"ו 15.5.86 בשעה 15.45

המשפחה ובית גדות

לישראל ביטמן

איתך בינתך

חבריך – מוקיריך בחוג אורגים

לחברתנו **ראיסה אפרמשווילי**

אתך באבלך במות

אחיך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ

ההנהלה והעובדים

לחברנו **יואל שפירא**

עין גנים פתח־תקוה

תנחומינו במות עליו

אמו ז"ל

קרן הביטוח של פועלי הבנין

חברת שיקום פועלי בנין

למכירה מכונית פרטית מסוג פולקסווגן פאסט

מודל 1980

הרכב יעמוד במגרש החניה ברחוב הארבעה בת"א עד תאריך 25.5:86 בין השעות 12.00־9.00.

המעונינים לראות יפנו טלפונית 03־961851 ליעקב לוי.

הצעות בצירוף המחאה בגובה 5% מערך ההצעה לפקודת מרכז הפועל יש להגיש במעטפה סגורה עד לתאריך הנ"ל.

אין המוכר מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

דבר היום

ביקורת המבקר

דו"ח מבקר המדינה, שהוגש אתמול לכנסת, הוא הדו"ח האחרון שחתום עליו המבקר הנוכחי יצחק טוניק, המסיים בינואר הקרוב את תפקידו. טוניק, שלא שכח אתמול להביע דאגה נוכח תופעות הקשורות לפגיעה בזכויות האזרח בישראל, עשה הרבה לשמור על תוכנו של מוסד המבקר ומעמדו. הדברים באים לידי ביטוי גם בדו"ח זה.

במשך שנים התלוננו רבים, שהפגמים שמגלה המבקר אינם מוצאים את תיקונם ודרשו לתת למבקר "שיניים". בעיה זו אין לה פתרון מלא, משום שתיקון רוב הפגמים מופקד בסופו של דבר בידי אותן רשויות שנמצאו אחראיות לליקויים. לפיכך יש חשיבות עצומה לפירסום הדו"ח ולמעקב ציבורי אחרי כל מימצאיו ודרכי הטיפול בהם.

מחברי הדו"ח הנוכחי – שלא כקודמיהם – בדקו ומתחו ביקורת גם על ליקויים בפעולות הנמצאות בעצם ביצוען, והמדובר בתכנית הכלכלית לעיצוב המשק. זוהי דוגמה לביקורת, המאפשרת תיקון ליקויים תוך כדי ביצוע התכנית, ולכן חשוב מאד, שהתיקונים יבוצעו מייד, בד בבד עם המשך הגשמת התכנית.

עוד בולט בדו"ח זה מאבקו של מוסד הביקורת נגד נסיונות של גורמי מימשל להצר את צעדיו. ביקורת נוקשה יכולה, לכאורה, לשבש גמישות ויעילות של גופים מבצעים. אבל יש להתייחס מאד ברצינות להבהרתו של מבקר המדינה, כי מוסד הביקורת ייפגע, אם יתקבל החוק שמציעה הממשלה, המצמצם את תחומי הביקורת (על־פי הצעת חוק זו תחול הביקורת בעיקר על משרדי הממשלה ולא על ניהול משק המדינה בכלל).

דוגמה להצלחתו של מוסד הביקורת היא הטיפול במשבר מניות הבנקים, שראשיתו בדו"ח המבקר וסופו בהמלצות ועדת בייסקי שהמבקר עומד על יישומן. למבקר כמעט שלא יכולים להיות כשלונות. הכשלונות הם של אותם גורמי מימשל שאינם מצליחים לתקן את הליקויים. הצורך לחזק את הוויכוח ואת הביקורת על מערכת הבטחון, נוכח התיקונים שלא התממשו, הוא אחת הדוגמאות הרבות שמביא הדו"ח הנוכחי. בעיקרו של דבר גופי ציבור, הכנסת, ואמצעי התקשורת נושאים בתפקיד החשוב של הפעלת לחץ, בלי הרף, על גורמי הביצוע, כדי שיעשו לתיקון הליקויים ולא ישאירו את הדו"ח כפרסום חריף־ביסוי ומתריע, שהשפעתו נמוגה בתוך זמן קצר.

בינתיים / חדגי

חזאי מתוסכל ומבודסם אמינות היבור על כל הקופה. לא היה לו מה להפסיד. סב"ב שמעת? זה לא ההוא, זה הבדוי. מסכן, הוא קלט את כל צערנו, את כל זעמנו, את כל פחדינו בשל שמי הנחושה הפרוסים מעלינו, ללא נדבת רחמים.

עברנו במקלנו את הירדן וראינו את הכנרת הנסוגה לאחור חושפת את דוביית הספינות ששרדו על חוף גנוסר. מי תפס שם משוט? ישוע בן מרים? פליטי גמלא הנופלת? חיילי רומי? מבריחי חשיש מאיזור ה"בטיחה"?

נציב שירות המים מייעץ לנו להתרחץ בשניים, כי חבל על כל טיפה. שוב יופיע הציור: יד אוחזת בברזל לבל תוגר ותישחת לשווא ארצה טיפת מים אחת. ארץ טובה. די ב"כמות ממוצעת" של גשמים וממטרים ורביבים, כדי שיזוגו שדותיה וכרמיה בהילולת הירוק הפורץ, בתועפות הפריחה הארץ־ישראלית, שמעטות כמותה לססגוניות וליופי.

עומד ליד אשדות הניאגרה חשב ישראלי אחד בלבו המיוסר והעייף: "דקה אחת של מפלים כאלה היתה פותרת את בעיות ההשקייה שלנו לשנה!" הוא חשב על העוול האיום, המאפיין את חלוקת האוצרות בעולם. מים רבים אין במדבר, אך תורה ניתנת בו, באשר הוא נחשב ל"רוחני ביותר בין כל הנבראים".

ובכן, סוף־כל־סוף צדק החזאי המוכה והמתוסכל והפגוע והמחורף והמגודף והמלעג בתחזיותיו הבדויות והיכר על גשם. והוא בא. כמו אהבה מאוחרת. לאחר יאוש. כן, זה קורה. גם זקני הבדואים בנגב וגם זקני צפת הגלילית זוכרים גשם כשלהי ניסן, בראשית מאי. לא פיצוי על שנה מחורבנת אלא מתת חסד ואישור כי לא פסו תקוות ורחמים. הוא הרטיב את השחת שנקצרה אך הוסיף עוד כמה טיפות טובות ויקרות לתבואות הקיץ, למטעים. וראינו ברחוב עלם ועלמה חופפים "תחת מטריה אחת", והנהגים שוב הוזהרו מפניה פתאום ועצירה חדה, כמו המטיילים בגאיות המדבר מפני אימת ההרדלית.

רוח המערב הסוערת שיגעה את העצים והכביסה והשמים היו עמוסים ושותתים והיה טוב ונפלא כמו בעיצומו של החורף שאמור היה להיות. אך כבר, כמו שכתוב בשיר, "על ניסן גושק השלוליות מכה בכורו של השרב". והוא בא השרב המוכר והידוע כתעודת־זיהוי ושוב מלאו חופי הרחצה. ועלמות שמש ומים ואנחת "הסובלים מחום". אלפי שנים (בהפסקות קלות) עושה העם הזה בארץ הטובה והרחבה הזאת ועדיין לא התרגלו רבים בו לאקלימה המבורך, לאווירה המחכים. ארץ זבת חלב ודבש. ארץ הרת עקרב ונחש. כל הזמנים וכל הגורלות וכל האקלימים הוצברו בה.

★

בשורד הבריאות חוזר ומרגיע כי "כמות אפסית ולא מסוכנת של חלקיקים רדיו־אקטיביים נמצאה במי הגשם", שהובא ברוח הגדולה. תודה לאל.

פתאום היתה האחווה האנושית. משפחת האדם. הרוח העננים שאינם יודעים גבולות. כור צ'רנוביל הדפוק. אקדח־פורים אל מול מאגרי ה"אובר־קיל", ה"על־הרג". די היה בדליפה הזאת כדי להחריד את הגזע האנושי. ונמחו הגבולות וקרסו החומות ונפרצו מסכי הברזל ובני אדם החלו לנוס מאזורי המגפה ונדהה קרינתם של מעילים ונעליים וחלב ופרחים ותפוחים. וכבר לא היה מדובר באסונם הרחוק של אלה, אלא ברוח העולם. וזכרנו את דברי החכם מכל אדם שאמר לפני שנים רבות: "סובב הולך הרוח ועל סביבותיו שב הרוח". וזה בדיוק מה שקרה הפעם. וזכרנו את שורותיו הנפלאות של ג'ון דון, המשורר האנגלי כהמאה הי"ז, "אל תשאל למי מצלצלים הפעמונים. הם מצלצלים תמיד גם לך".

★

ערב אחד עמדתי על רכס ארמון הנציב, ליד הר העצה הרעה. שם משלימים כעת טיילת הדודה, עשויה אבנים. הבטתי בפעם־המי־יודע־כמה בירושלים המהבהבת למולי כתכשיט ענק. זהב ויהלום. ובלבה הר הבית, שם כיפת הסלע.

רק "מראה מרהיב" כמו שנהוג לומר. אותה שעה לא חשבתי היסטוריה ולא מלחמות ולא מה אומרת העיר הזאת לנו ולהם. גם לא הרהרתי בשלמותה ובאחדותה הנושאת מתחים כה מופלאים וכה איומים. כי כל החשבון עוד לא נגמר. והטיילת הזאת הנמתחת לאורך "האיזור המפורז" לשעבר, בין תלפיות וחורשת "מפקדת האו"ם". צר מאוד שנשיא ישראל אינו שוכן במבנה הקולוניאלי המפואר הזה, שבו התגורר עד 48' הנציב העליון הבריטי.

בקרוב תושלם המלאכה ורבים יבואו לכאן. בכל שעות היום והלילה, לצפות מכאן על העיר הנצחית.

19 שנים חלפו מאז ששת הימים וכל החשבון עוד לא נגמר. לא בינינו לבינם ולא בינינו לבין עצמנו. כמו אז, כמו ימים ספורים אחר הנצחון. ורק הנחסיות הולכת וגוברת ולא פעם אתה חש כתנוק במצולות מדמנה.

★

"לא אשרי הצרים, כי אשרי הנצורים", קראנו בספר. האם אנחנו הצרים או הנצורים? מתי עברנו מספירה לספירה? בעג'מי? בוואדי־ג'וז? במארת־אל־זואטן? בחירבת חיזעה? בדיר־יאסין? בקרש? בששת הימים? ביום כיפור? בלבנון? בתנטוש־מנטוש הראשון או השני או השלישי?

גן־העדן האבוד שהחרבנו במו ידנו. הה, "לונה", "לונה", למי את שייכת באמת? אילמת ונואפת וחשוקה כל־כך, יוצאת מ"הפרדס" האלגורי של תמוז, שוכבת עם דניאל ועם עבדאללה. ו"בנה של לונה" מהפלמ"ח ותש"ח כידה.

ארץ־ישראל כבשת־הרש שלנו. תחילה קרעו ממנה האנגלים את חצי העבר־ירדני, העניקוהו לבית האשם. שלו, כביכול. שלוחה חיג'אזית. לורנס אוף ערביה. נשאר חלקה המערבי שבין הירדן והים. חצי חצי, הצענו לישמעאל אחינו. הוא רצה את כולה בלעדינו, הרוגים או נמלטים ושארית הנתונה לחסותם.

קול צרוד ועשן, מודל 48', ממשיך לטרטר באזני תלמידים והמורה משתיק את השחקים או המתמוזמים בשוליים.

ובכן, מי אנחנו – הצרים או הנצורים? בני, בני, מי יתן מותי תחתיך. וכל אחד פה בן־יחוד למוות, לקינה ולמורע. ואצבע קטגור ועשרה קרעים. האבות נופלים פה לפני בניהם. לא תחתם. ולא שקטה הארץ. לא ארבעים שנה ולא ארבע שנים. וכמעט שלא היה "לילה בלי יריות".

★

האם אצלם זה אחרת? מול תרבות האשמים שלנו, תרבות הנקם והכבוד! הסבלנות הזאת. החיפזון מהשטן. יכולת הספיגה. כמו שזה נמשך שם מזרחית לבצרה באזורי הביצות והדקלים, מוות נמשך שיצא כבר מההרשות. שם נאספים ההרוגים כהימליה. מלחמת החפירות, כמו בוורדן וגם הגאזים. הזמן קפא. אני שומע סביב: "רק שימשיכו להרוג אלה את אלה, ללא הכרעה, ויניחו לנו". וזה נמשך ונמשך, וללא "אמהות נגד שתיקה". הן שם, אפלות וצ'דוריות, באלפיהן, כמעט לא יחידות, זוקפות אגרוף אל השמים, מריעות עם הגברים ועם הגרד"יים ההם הנושאים בכיסי חולצתם, הגדולה עליהם, דרכון לגן־העדן. מתי והיכן הן בוכות לבדן הנשים האלה? ומנגד, פניו החייכניות של סדאם חוסיין, שפתח במלחמה האבודה ההיא.

זכרתי שורות מ"אנקראון" לאצ"ג:

– – – –

והם נפלו ברגליהם למעלה אל סבכות הברזל.

– – –

הם מתו אפלים מאוד אז.

– – – –

ואת הירח ראיתי מתבך את פניו הכסופים במסמרים השחוקים על סוליות חיילים הפוכים.

– – – –

אלוהות כסוד פחד חזיתי ומפל האדם, בעיני הבשר.

אימת עירק־אירן ואימת סוריה. מעשה הטבח שערכו לגיונות אסד בעיר חמה שבצפון בעת דיכוי מרד האחים המוסלמים שם. האלפים שמתו, העיר העתיקה שחרבה, רצח מאות האסירים השפוטים בכלא דמשק. לבנון הממשיכה להשמיד את עצמה, לפני היותנו שם ולאחר צאתנו.

מאין כוחם לעמוד בזוועות האלה? אולי משום שזו מחזוריות טבח מקובלת ומסורתית, ללא חורבן סופי, ללא גלות. אם נשברת חרבם זמנית אין הם יוצאים מהיסטוריה, כי "שבע יקום העם אם עלי אדמתו יובס". משפט זה שייך למעשה להם ולא לנו. אנחנו נמות או נגלה או נהיה לעבדים.

★

הטלוויזיה הירדנית העבירה בשידור ישיר את ה"אירוויזיון". כאשר הגיע תורה של יצירת־המופת הישראלית שורדה על המרקע העמוני פירסומת לגבינה הצרפתית "הפרה הצוחקת". וכאשר חולקו הנקודות כבה המסך, כי תם השידור. שוטים שבעולם! אומרים שאין בעולם שמחה גדולה כשמחה לאיד. על מה ולמה מנע השידור המלכותי קצת נחת מהמוני ערב בימים טרופים אלה?!

ואצלנו, בכל העתונים המבשרים לקורא את שידורי הטלוויזיה שמור מקום קבוע, כולל המלצות, לשידורי ירדן.

טאבו גרעיני

מאת יאיר צבן

"ריצה לא רצינית" – כך הכתיר חגי אשר את רשימתו על תגובתי לפרשת הכור הגרעיני בצ'רנוביל ("דבר", 4.5.86). אוסקר ויילד, שטרח ללמדנו מהי "חשיבותה של רצינות", הוא גם זה שטבע את המימרה: "כל שאינו מסוגל ללמוד, סודח ללמד את זולתו". חגי אשר אינו מותיר ספק־ספיקא, כי לא למד את לקחי התהפוכות שפקדו את תחום האנרגיה הגרעינית, במיוחד בעשור האחרון.

איבתו של חגי אשר למפ"ם היא מן הנושנות והמפורסמות, אולם דומה שהפעם היא באמת העבירה אותו על דעתו. הוא, שהוסיף במשך שנים ללא חשך לפירוקו של "המערך", מבכה לפתע את פרישתה של מפ"ם [illegible] מצערת". הוא נמנה עם אלה במפלגת העבודה שאינם [illegible] על "היעלמותה של מפ"ם" ועל "אובדן דרכה", והם יוצאים להילחם בה בחירוף־נפש מעורר השתאות. או שמא מדיר שינה מעיניהם תהליך התגברותה של מפ"ם על חולשות שנות שדבקו בה, כתוצאה בלתי־נמנעת של שמונה־עשרה שנות חיים בצל המערך? ואולי טורדות את מנוחתם הידיעות על ההד הגובר לפעולתה של מפ"ם בציבורי עובדים שונים, בכמה מעיירות הפיתוח, בקרב גימלאים ובמגזרים ציבוריים אחרים?

קוראי "דבר" ראויים להבהרות ענייניות, גם אם הן באות בתשובה על טענות בלתי־ענייניות, הגוררות בהכרח דברי־פולמוס. הנושא הוא באמת רציני מכדי שיידון תוך שילוח חיצי־פולמוס מכאן ומשם. ועל־כן, וכדי לא להותיר ספק שדברי אינם בגדר תשובה אישית על ניגוח אישי, התאזרתי בסבלנות ועיכבתי את תשובתי עד פרסומו של דו"ח מבקר־המדינה, המכיל פרק חשוב בשאלת כורי־הכוח הגרעיניים. מבעד לקביעותיו של המבקר, בסגנון ה"אנדרסטייטמנט" הידוע שלו, מסתתרת ביקורת קשה, המותירה את דבריו של חגי אשר תלויים על בלימה.

בגלל קוצר היריעה אתמצת את עיקרי טיעוני:

ראשית, האם ישראל זקוקה בכלל לכורי־כוח גרעיניים? שיא הצריכה כיום בארץ מגיע לכ־2500 מגוואט. כושר הייצור המרבי כיום – יותר מ־4000 מגוואט. כלומר, לרשותנו כיום רזרווה של 60% לערך. ישנם מומחים הגורסים, כי זוהי רזרווה גדולה מדי, שעלות התקנתה כרוכה בנטל כלכלי כבד. מומחים אחרים דוחים טענה זאת ואומרים, כי התהוו נסיבות שחייבו להגיע להספק מותקן בשיעור כזה, אולם אין ויכוח על כך שישראל אינה סובלת כיום ממחסור במקורות כוח חשמליים. יתר־על־כן, בתוך שלוש וארבע השנים הבאות תושלם הקמתן של שתי יחידות בתחנת רוטנברג שבאשקלון, וההספק של כל אחת מהן יהיה 550 מגוואט. גם התחזיות האופטימיות ביותר על חידוש הצמיחה במשק אינן צופות בעיות מיוחדות בתחום זה לפני אמצע שנות ה־90. אם תחזית מרגיעה זאת תתערער כלשהו בעוד חמש שנים – מצויה בצנרת תכנית מעשית לבניית זוג נוסף של יחידות בתחנת רוטנברג. כלומר, תוספת של 1100 מגוואט.

שנית, קיימות תכניות שונות של ייעול וחסכון, שאימוצן ויישומן עשויים לשפר עוד יותר את "מאזן החשמל" הלאומי שלנו, החל ב"ייצור־חשמל משותף" למפעלים עתירי־אנרגיה ולחברת־החשמל (שילוב כוח וחום) ועד לאגירה שאובה של אנרגיה בשיעור כמה מאות מגוואט.

שלישית, תכניות פיתוח של מקורות אנרגיה חדשים – פצלי שמן, אנרגיה סולארית, אנרגית רוח ועוד – נמצאות בחלקן בשלבים מתקדמים ועשויות להניב תוצאות רצויות, הן מבחינה טכנולוגית והן מבחינת עלותן הכלכלית, במשך העשור הקרוב, ואף הן יתרמו לשיפור המאזן.

רביעית, ההצעה להקמת כורי־כוח גרעיניים כשלה בפני כל מבחן כלכלי אובייקטיבי. התברר כי העלות של כל קילוואט מותקן מכור־כוח גרעיני היא כ־2000 דולר, בשעה שסף הכדאיות הוא 1000 דולר בלבד. הפער בין שני המספרים הוא כה משמעותי עד שכל הדיבורים

מדהים להיווכח כיצד התמידו ראש־הממשלה ושר האנרגיה במאמציהם להשיג הסכמה צרפתית למכירת כורי־כוח לישראל

על "תנאי רכישה מיוחדים" שהצרפתים יעניקו לנו, כביכול, הם עורבא־פרח. יתר־על־כן, הנסיון הבין־לאומי בתחום זה טומן בחובו אזהרה [illegible] החברות המייצרות לא עמדו בלוח־הזמנים, גם לא במחיר ההתחלתי שנקבע. כל המומחים הכלכליים שבדקו את הנושא גזרו חד־משמעית: העיסקה פסולה מבחינה כלכלית, לפחות. אפילו אביר־האטום הישראלי, פרופסור נאמן, פסק לאחרונה שרכישת כורי־כוח גרעיניים היא כיום אבסורד כלכלי.

חמישית, רוב המומחים דחו בתוקף את הנסיון להצדיק הקמת כורי־כוח גרעיניים בטענה של "גיוון מקורות האנרגיה" וצמצום תלותה של ישראל במקורות אנרגיה זרים. הוזלת מחירי הדלק והחרפת התחרות בין מפיקות הנפט על כל נתח בשוק העולמי. ובמיוחד, ההתפתחות מרחיקת־הלכת בתחום אנרגיית־הפחם, קיומו בעולם של פוטנציאל להפקת פחם למאות שנים, שמקורותיו פזורים על פני ארצות רבות – מקטינים את הסיכונים הכרוכים בתלות האספקה ממקורות זרים. אף הפעלתן של אנרגיות חדשות תתרום להקטנת הסיכונים. לעומת זאת מזהירים אותם מומחים, כי דווקא הקמת כורי־כוח גרעיניים תסבך אותנו בקשרי תלות קשים עם ספק הכורים, וכאשר מדובר בצרפת – הפירושים מיותרים.

שישית, שאלת בטיחותם של הכורים הגרעיניים שנויה במחלוקת. גם מי שגורס, כי ההסתברות של תקלה חמורה היא נמוכה ביותר, אינו יכול לערוב לשלמות מוחלטת. ישראל, בממדיה הזעירים, אינה יכולה להרשות לעצמה סיכון מזערי של הפיכת מיליוני דונמים לאדמה חרוכה־קרינה לדורות.

ולבסוף – שאלת בטיחותם של הכורים בישראל חורגת מהתחום הטכנולוגי ופולשת אל התחום הבטחוני. כורי־כוח גרעיניים יהיו מטרה נחשקת לכל אויב, וקשה מאוד לפתור את בעיית המיגון שלהם. תכנית־מיגון תסבך אותנו בהוצאות עתק נוספות ולא תבטיח את סדירות הפעלתם ואת בטיחותם המלאה. מכיוון שכך, סביר להניח כי אילו הוקם אצלנו כור־כוח גרעיני, היו מפעיליו נאלצים להפסיק את פעילותו בגלל סיכון בטיחותי או סכנה בטחונית. כל אירוע כזה עלול לגרור אחריו "ליל־עלטה", כי הפסקה פתאומית של מקור הספק של 1000 מגוואט במערכת המייצרת כ־3000־3500 מגוואט היתה גורמת לנפילת מתח קשה. השיקולים הבטיחותיים והבטחוניים הם גם שהניעו את חסידי כורי־הכוח לחפש את האתר להקמתם הרחק ככל האפשר מריכוזי אוכלוסיה. אלה היטו את הכף לכיוון האתר המיועד בשבטה, למרות ריחוקו ממקורות־מים, מה שמייקר את העלות בגלל ההשקעה הכבדה במתקני קירור.

בגלל שיקולים אלה הגיעו אף כמה מחסידי האנרגיה הגרעינית, חוקרים מושבעים אך לא שוטים, למסקנה שעל ישראל לדחות כל תכנית להקמת כורי־כוח גרעיניים עד שהמחקרים ותכניות הפיתוח המתבצעות עתה במקומות שונים בעולם יניבו אולי טכנולוגיה גרעינית חדשה, זולה יותר ובטוחה.

דיוננו זה מתקיים תחת הצל הכבד של משבר התעשיה הגרעינית בארה"ב. בעשור הקודם הגיעה כמות הזמנת הכורים החדשים בארה"ב לשיעור שנתי של 10 עד 20 כורים בשנה. זה כשמונה שנים לא ביצעו שתי החברות הגדולות המייצרות כורים, ווסטינגהאוז וג'נרל־אלקטריק, אף הזמנה חדשה אחת. בנייתם של כורים רבים הופסקה. כמה חברות־חשמל, שהסתבכו בהזמנת כורים, הגיעו אל סף התמוטטות כלכלית, בגלל ההשקעות האדירות בכורים שבנייתם הופסקה. חברת אדיסון נאלצה להפסיק בנייתו של כור ממש על סף השלמתו, לאחר שהשקיעה בו 3.7 מיליארד דולר, על־פי הוראתה של הוועדה הפדראלית לבדיקת כורי־הכוח הגרעיניים. באוהיו, לאחר שהושקע הון עתק בבנייתה של תחנת־כוח גרעינית, הוחלט להסב אותה לתחנת־פחם, וגם שם על סף השלמתה. עלות ההסבה – 1.7 מיליארד דולר (אחד המומחים בארץ דימה זאת לקניית סוסה אצילה ורתימתה למכונית קדילאק מהודרת). אם יקבל המשבר בתעשיה הגרעינית תאוצה הוא יסכן, נוסף על הכל, גם את הכספים של חלק מקרנות הפנסיה האמריקאיות, שהשקיעו מהונן בתחום הזה. וזהו דבר ששום מדינה מודרנית אינה־יכולה להרשות לעצמה והוא עלול להעמיס את כל נטל הסיכון של התעשיה הגרעינית על האוצר האמריקאי.

על רקע תהליכים אלה נלחצה שדולת הגרעין האמריקאית לפינה דחוקה. בשדולה זו כלולים חלק ממדעני־הגרעין ומהנדסי־הגרעין, שחסרו את מידת היושר האינטלקטואלי, אומץ־הלב האזרחי וחוש האחריות החברתית, כדי לומר לעצמם ולזולתם את האמת. הם נתקפו ביעותים בעת נפילתם המסחררת מפיסגת־החלומות של הנדסת־הגרעין – כתחום החלוצי של מדע העתיד, כפנינה שבכתר הקידמה הטכנולוגית – אל שפל המדרגה הנוכחי, שבו הולכות ומתרוקנות הפאקולטות ללימודי הגרעין: בשדולה זו כלולים גם לא מעט אינטרסנטים כלכליים, שהשקיעו הון־עתק בייצור חשמל גרעיני, וכן פוליטיקאים שקשרו את גורלם בעתידה של התעשייה הגרעינית. שדולה זאת טורחת להרגיע בכל דרך אפשרית את דעת־הקהל, החרדה מפני הסיכונים הבטיחותיים והאקולוגיים, ומאשימה את "מטורפי הבטיחות" ו"משוגעי האקולוגיה" בייקור עלותם של הכורים. אך ללא הועיל.

כל הדברים הללו היו ידועים לקובעי המדיניות בישראל כבר לפני שנתיים־שלוש. מסמכים שהכינו במשרד האנרגיה (פרופסור דן זסלבסקי, המדען הראשי לשעבר ומומחים אחרים) ובמשרד האוצר, ואשר הכילו רבים מהשיקולים שגוללתי כאן בקצרה, הונחו על השולחנות המתאימים. על רקע כל אלה מדהים להיווכח כיצד התמידו ראש־הממשלה ושר האנרגיה במאמציהם להשיג הסכמה צרפתית למכירת כורי־כוח לישראל, כיצד המשיכו לטפח את מיתוס הכורים הגרעיניים, כיצד המשיכו לטעון, עד הימים האחרונים ממש, כי בהפעלתם של כורי־כוח גרעיניים הם יראו "הישג מדיני וכלכלי מן המדרגה הראשונה".

על רקע התפתחויות אלה תבעתי פתיחתו של דיון ציבורי בהיבטים השונים של המדיניות הגרעינית של ישראל והגברת הפיקוח הפארלמנטרי על הנעשה בתחום זה.

משבר תעשיית החשמל הגרעיני בארה"ב, האסון בצ'רנוביל והתגובות החריפות באירופה יקלו את הסרת הטאבו מהנושא הגרעיני בישראל. מיתוסף עליהם הדו"ח המאלף של מבקר־המדינה, שיסייע אף הוא לגיוס דעת־הקהל למימוש התביעה לדיון ציבורי ולפיקוח פארלמנטרי על התחום הזה. תהיה זאת אווירה הולמת יותר לדון גם בהיבטים הבטחוניים, על השלכותיהם הבין־לאומיות והאזוריות, של מדיניותנו הגרעינית.

גורליותו של הנושא הגרעיני אינה מותירה לנו כל ברירה אחרת.

חגי אשר מעיר:

מאמרו הארוך של ח"כ יאיר צבן מוכיח בעליל את טענתי נגדו, שלא היה לו שום יסוד להאשים את ראש הממשלה ב"ריצת אמוק" בנושא זה. להיפך. מאמרו של צבן הוא גירסה של צד אחד בוויכוח הממושך המתנהל בארץ בנושא הכורים הגרעיניים, ויכוח שטרם הגיע להכרעה. אין כאן שום ריצה פרט לריצתו של צבן לאמצעי התקשורת. מה לעשות? צבן באמת רץ גם הפעם מהר מדי. אשר למפ"ם – היא טעתה מבחינתה טעות מצערת. אני לא הצטערתי ואינני מצטער במיוחד על טעותה. צבן עוד יצטער.

תמיהה מוצדקת

מאת שלמה שפיר

בקשר לוויכוח המתמשך על עברו של ד"ר קורט ואלדהיים הביע נשיא המדינה חיים הרצוג בשבוע שעבר תמיהה, מדוע לא שמע העולם עד כה כל התייחסות מוסמכת בפרשה מפי ממשלת יוגוסלאוויה, שכללה ב־1947 את הסגן ואלדהיים ברשימת פושעי המלחמה שהגישה לאו"ם. גם באתונה לא נאמר דבר מוסמך בנדון, אף־כי ברסן השלטון שם מחזיקה כיום ממשלת פאסו"ק השמאלית, של אנדריאס פאפנדריאו. ממשלה זו, גם אם היא מסתייגת מהקומוניסטים, רואה את מאבק המחתרת האנטי־גרמנית השמאלית בשנות מלחמת־העולם השניה ביותר אהדה מממשלות הימין שקדמו לה. פרופסור שלמה אבינרי, מבכירי האינטלקטואלים והאקדמאים של ישראל ומי שהיה מנכ"ל משרד החוץ באמצע שנות ה־70, אף הציע אתמול, כי בשבועות הקרובים יחדלו נציגים ישראלים לבטא דעתם בפומבי בנושא זה, ובמקום זה תרכז הממשלה מאמציה באיסוף חומר חיוני על הפרשה, על־ידי פניה בדרג עליון לראשי ממשלות יוגוסלאוויה ויוון ולמיכאיל גורבאצ'וב, מנהיגה של ברית־המועצות. בימים אלה, כשמציינים 41 שנה לנצחונן של בעלות־הברית האנטי־נאציות על גרמניה ההיטלרית, יש ודאי גם אנשי שמאל בקרבנו, שבליבם מקננת התקווה לתחיית האחווה האנטי־פאשיסטית הישנה, מול חטאיהם הנחשפים של נאצים ונאצים־לשעבר.

לכאורה, גם הקונגרס היהודי העולמי, העומד בראש המערכה נגד ואלדהיים, הוא אירגון שצריך להיות כשר בעיני בלגראד, אתונה ואולי אף מוסקווה. לידתו של הקונגרס בהתגוננות מפני האיום הנאצי והפאשיסטי בשנות ה־30. במלחמת העולם השניה השתתפו נציגיו במערכה הציבורית במערב להחשת פתיחתה של החזית השניה, כדי להקל על ברית־המועצות, שהתגוננה מפני התוקפנות הנאצית. גם בשיאה

אמירה בעלת־משמעות, מבלגראד או ממוסקווה, תשפיע על האוסטרים יותר מפעילותו של הקונגרס היהודי העולמי

של המלחמה הקרה לא התכחש הקונגרס למסורת הזאת ושלושת נשיאיו – ד"ר נחום גולדמן, פיליפ קלצניק ואדגאר ברונפמן, הנשיא הנוכחי – התייצבו במפורש לצד הדטאנט והדיאלוג בין שתי מעצמות־העל. הקונגרס היהודי העולמי אף גילה פתיחות רבה לארצות העולם השלישי, לרבות תנועות השחרור הלאומיות. בסיכסוך הישראלי־ערבי חייבו מנהיגיו ויתורים ישראליים למען השלום ומימוש זכויות הפלשתינאים. זכור הרומן הממושך שניהל ד"ר גולדמן המנוח עם נשיא יוגוסלאוויה, מרשאל טיטו. גולדמן המליץ, כזכור, לממשלת ישראל שתאמץ קו של נייטראליות בין שתי מעצמות־העל ובין שני הגושים. אדגאר ברונפמן ומנכ"ל הקונגרס ישראל זינגר עשו אשתקד כמיטב יכולתם, כדי להביא לשיפור היחסים בין ישראל ויהדות העולם לבין ברית־המועצות על־ידי חידוש העליה משם – לעת עתה, לדאבוננו, ללא הצלחה. גם בעצרת היובל של הקונגרס בירושלים השנה ניתן ביטוי לשאיפה לדטאנט ולדדוקים ולבלימת המירוץ הגרעיני, בין היתר על־ידי הזמנת אנשי־מדע יהודיים דגולים מארה"ב המזוהים עם מגמה זו. אין צריך לומר כי הקו המדיני של הקונגרס היהודי העולמי כלל אינו עולה בקנה אחד עם מדיניותו של ממשל רייגן.

אולם ספק רב אם כל אלה שקולים כיום בעיני יוגוסלאוויה, יוון וברית־המועצות כנגד החשש, שהחשבון שמבקש הקונגרס העולמי לעשות עם ואלדהיים יפגע ביוקרתו של או"ם, שהוא כיום מעוזה העיקרי של הקואליציה האנטי־ציונית והאנטי־ישראלית הגדולה של מדינות קומוניסטיות, ערביות, מוסלמיות וחלק ניכר מארצות העולם השלישי. אותה קואליציה זכתה בשעתה להישג גדול, כאשר אישרה את הנוסחה ציונות=גזענות בתקופה שבה כיהן ד"ר ואלדהיים כמזכיר או"ם. בצורה זו או אחרת עלולה, כנראה, לדעת קואליציה זאת, הכתמתו של ואלדהיים כיום להתפרש כנצחון יהודי וישראלי, ומניעת נצחון כזה, חשובה יותר [illegible] של המועמד לנשיאות אוסטריה במלחמת העולם השניה.

שום דבר לא היה עשוי להשפיע על הסיבוב השני והמכריע בבחירות לנשיאות אוסטריה יותר מאשר אמירה בעלת־משמעות, שתצא מבלגראד או ממוסקווה. אם־כי חלק ניכר מהציבור האוסטרי מתמרמר על הקונגרס היהודי העולמי ועל שרים בממשלת ישראל משום שהתערבו בענייניהם הפנימיים, אפשר שהם היו מתחשבים יותר בקולות ממוסקווה ומבלגראד, בשל האילוצים הפוליטיים של ארצם. אוסטריה זקוקה ליחסים טובים עם יוגוסלאוויה ועם ברית־המועצות הרבה יותר משהיא זקוקה ליחסים כאלה עם ישראל. אם תימשך השתיקה הרועמת הזאת, נותרה רק תקווה יחידה והיא, שלמרות החלוקה הפוליטית בין שני הגושים הגדולים – מפלגת העם השמרנית והסוציאליסטים – יימצא בכל־זאת רוב זעום שיחסוך בשש השנים הקרובות את הרפובליקה האוסטרית השניה, שהיא דמוקרטיה תקינה ומצליחה, מנשיא שיוסיף לעורר מחלוקת בדעת־הקהל הבין־לאומית.

ארלוזורוב 93 / חיים ביאור

פיטורים, שוברים מוסכמות

2,200 עובדי "סולל בונה" שימצאו עצמם מפוטרים עד סוף יוני, אמנם בפיצויים מוגדלים, יבטאו לא רק את קריסתה של זרוע הבנייה הגדולה של חברת העובדים ובמדינה כולה.

אלה ואלף מפוטרים נוספים מעובדי הקונצרן, שיידרשו להצטרף אליהם עד אמצע 1987 – ימחישו את התערערותה, לנוכח מצוקות העתים, של אחת מתפיסות־היסוד, החרוטות על דגלה של ההסתדרות – הבטחת תעסוקה במשק בכלל, ובמשק ההסתדרות בפרט.

אין מנוס מהקביעה, כי הפיטורים חסרי־התקדים ב"סולל בונה", מציינים את פתחה של תקופה חדשה, מעין שלב שלישי במעורבותה של ההסתדרות למניעת אבטלה עמוקה. לאחר ימי "כיבוש העבודה", שבשנות העשרים השלושים והארבעים, היתה נתונה ברובה בידיים ערביות, הגיע שלב השמירה על התעסוקה – בראש וראשונה במשק ההסתדרותי. מעבר לוויכוח באיזו מידה הדבר חיובי, הרי עובד ב"סולל בונה", ב"כור" או ב"הסנה", חש שהקרקע מתחת לפרנסתו יציבה, ללא קשר למאבקים מקצועיים.

אלא שהזעזועים הפוקדים את המשק הישראלי מאז סוף שנות השבעים והמשבר בענף הבנייה בארבע השנים האחרונות דחקו את מדיניות התעסוקה של ההסתדרות לפינה ולפתחו של פרק חדש בקורותיה. הנהגת ההסתדרות חשה כי כדי לשמור על הקיים, עליה לוותר על כמה עיקרים מקודשים, ולהסכים לפיטורי עובדים בחצרה. פיטורי אלפים מעובדי "סולל בונה" הם המשך תהליך הנשירה השקטה של מאות עובדים במפעלים שונים של קונצרן "כור" ההסתדרותי בשנים האחרונות, עקב שפל במכירות וברווחיות של חלק מיחידותיו. גם ב"הסנה", ואפילו ב"שיכון עובדים", המצליחה להחזיק את ראשה על פני המים, הצטמקה, בלא שניתן לכך פרסום, מצבת כוח־האדם. התנועות הקיבוציות קיבלו לפני שנים אחדות החלטה עקרונית, שלפיה תיאסר העסקתם של עובדים שכירים במפעליהן. התהליך נמצא בעיצומו, אם כי לזכותן של התנועות הקיבוציות ייאמר שהן האטו את קצב הפיטורים, תוך גילוי רגישות חברתית, לנוכח התגברות האבטלה במשק הישראלי.

מגמות כלכליות סותרות ולעתים הרסניות כירסמו בתפיסה של הבטחת תעסוקה מלאה, ופגעו לא רק בגופים העסקיים של ההסתדרות, אלא גם במאות רבות של חברות גדולות כקטנות, מהמגזר הפרטי. הריכוך החלקי של האינפלאציה הסם בפני חברות אלה את האפשרות להמשיך ולהסוות את פשיטת הרגל הגיהולית שלהן, באמצעות תרגילים פיננסיים, וחשף אותן במערומיהן.

במשך התהליך, נפגע לא רק העקרון של מקום עבודה בטוח. גם המוסכמה מימים ימימה, שקבעה ההסתדרות ולפיה "אחרון נכנס – ראשון יוצא", מתמוססת בהדרגה – ואולי בצדק. רשימת המפוטרים ב"סולל בונה" כוללת, בעדיפות ראשונה, עובדים מבוגרים, בני 50 ומעלה. אופי העבודה – שבחלקה מבוצעת באתרים חשופים, ומצריכה מאמץ פיסי קשה – מכתיב את הכורח להשאיר בקונצרן את היותר צעירים. גם במערכת הבטחון – שבה פוטרו במחצית השנה האחרונה 2,000 עובדים אזרחיים, ו־1,280 עובדים נוספים צפויים לפיטורים בשנה הקרובה – נשברו כללי המשחק, ביוזמתו של ארגון עובדי צה"ל בהסתדרות. המבוגרים יוצאים לפנסיה מוקדמת או עוזבים כשהם זוכים לפיצויים מוגדלים.

האם אבד כלח על מחוייבותה של ההסתדרות להבטיח תעסוקה מלאה לכל, לפחות במפעליה ובחברות שבשליטתה? התשובה לשאלה תלויה במידת דבקותם של ראשי ההסתדרות וחברת העובדים במסר הרעיוני הזה, אך לא פחות מכך בסיכויי ייצובו של המשק ופיזור ערפל אי־הוודאות מבני.

כמו מזג האוויר

ההון השחור, כמו מזג־האוויר, הוא עניין מדובר, אך מעט מדי נעשה כדי לשנותו. היקפו מוערך בלא פחות מחמישה־שישה מיליארד דולר. יורם ברזילי, שסיים בראשית החודש את תפקידו ככלכלן ההסתדרות, הספיק בטרם עקר ללונדון, להכין תזכיר על מחדלי המאבק בכלכלה השחורה. ואלה ממצאיו:

★ התוכנית להקים בתי־משפט למיסים – כדי לחסל את צוואר הבקבוק ולהוות גורם מרתיע – לא מומשה הלכה למעשה. תהליך השפיטה של הקבלן גניש, לדוגמא, נמשך כבר ארבע שנים.

★ ההצעה להתנות מתן רישוי לעסק חדש באישור השלטונות על קיומו של תיק – לא בוצעה.

★ הכוונה לחייב מנהלי חברות ועצמאיים בהגשת הצהרת־הון באורח חד־פעמי – לא יצאה אל הפועל.

★ ההצעה להרחיב את רשת הנישומים ולעדכנה באמצעות מילוי טופס קצר ובו פרטים מזהים של כל אזרח מגיל 18 – לא בוצעה.

★ הטלת עיקול מרכזי בבנקים, על חייבי מס – לא בוצעה.

★ הגברת הפיקוח על הבנקים בתחום ההקצבות של מטבע חוץ, תוך החלת ביקורת על היבוא והיצוא – לא בוצעה.

★ איחודן של יחידות הפיקוח במועצות־הייצור החקלאיות – לא בוצע.

★ איחוד ההוראות השונות בחוקי המס, לגבי עיכוב יציאה מהארץ – בוצע.

★ תגבור כוח־האדם ב־300 פקחים לפעילויות בלתי שגרתיות – בוצע במלואו.

מכתבים למערכת דבר

מדברי ראשונים

בפרוס יום העצמאות הל"ח מן העניין להביא דברים אחדים של הראשונים. לא מדינה שיגרתית היתה משאת נפשו של הרצל, אלא מדינה למופת, בעלת יסודות כלל־אנושיים, הומאניים וסוציאליים. בסוף חיבורו „מדינת היהודים" אנו קוראים: „כשאך נתחיל להוציא לפועל את תוכניתנו, תידום האנטישמיות בכל אתר ולאלתר, כי ברית־שלום היא בינינו ובין העמים". הרצל האמין „כי דור של יהודים נפלאים יצמח מהאדמה, שוב יקומו המכבים". אכן, תווה המדינה היה משובש, שעם מימוש הציונות תיעלם האנטישמיות לנצח. אולם המציאות של ימינו אינה מאמתת הנחתו זו. הוא אף לא חזה מראש את הקונפליקט הקשה בינינו ובין העם הערבי. אין זה כי ההיסטוריה אינה מתחוללת לפי ההגיון הפורמאלי של שכל האדם: יש לה דרכים משלה, ומכאן עלינו ללמוד לקח.

אחד העם היה, כידוע, בר־פלוגתא חריף להרצל. כבעל „הציונות הרוחנית", הוא לא האמין שארץ־ישראל תפתור את „שאלת היהודים" וטען, כי מטרת התנועה היא פתרון „שאלת היהדות". תולדות התיישבותנו בארץ הראו, כי תפיסתו זו של אחה"ע היתה חד־צדדית. לעומת זאת היתה ראייתו חודרת ומעמיקה לגבי בעיית יחסינו עם הערבים. עוד בשנת 1891, כלומר – חמש שנים לפני הופעת „מדינת היהודים" להרצל ושש שנים לפני הקונגרס הציוני הראשון בבאזל, הוא כתב במאמרו „אמת מארץ־ישראל": „רגילים אנו להאמין, כי הערבים הם כולם פראי־מדבר, עם דומה לחמור ... אבל שגיאה גדולה היא. הערבי הוא בעל שכל חד ומלא עורמה. רואים ומבינים הערבים את מעשינו וחפצנו בארץ, אבל הם שותקים ועושים עצמם כלא יודעים, והם משתדלים לנצל אותנו, להוציא תועלת מן האורחים החדשים, ועם זה שוחקים לנו בליבם. אולם אם תבוא עת, אשר בני עמנו בארץ־ישראל יתפתחו כל כך, עד שידחקו מעט או הרבה רגלי עם הארץ, אז לא על נקלה יניח זה את מקומו". אכן, בעניין זה לא טעה אחד העם...

למחרת ההחלטה ההיסטורית של האומות המאוחדות בלייק סאכסס מ־29 בנובמבר 1947 בדבר הקמת מדינה יהודית, רשם חיים וייצמן את הדברים כדלקמן: בטחוננו יהיה תלוי במידה מרובה לא רק בצבאות ובציים שנוכל ליצור, אלא ביציבותה המוסרית הפנימית של הארץ, שהיא תשוב ותשפיע על היציבות החיצונית" (ח. וייצמן, „מסה ומעש", מהדורה רביעית, עמ' 447־448).

אכן, דברים אקטואליים ביותר לימינו...

יצחק מאור
אשדות יעקב, איחוד

חסידי חב"ד ושעון הקיץ

רצוני להגיב על הידיעה שהופיעה ב„דבר" מיום חמישי ח' בניסן תשמ"ו, ולפיה חסידי חב"ד תומכים בהפעלת שעון קיץ. הידיעה מקורה בשבועון כפר חב"ד ושודרה בתוכנית הבוקר של גלי צה"ל 707.

רצוני לשאול את אנשי חב"ד, מדוע בנושא של „גיור כהלכה" נאבקים הם ללא הרף אף שהדבר אינו פוגע בציבור הדתי ישירות. לפי הסטטיסטיקה שפורסמה בעיתונות מספר הגרים שהתגיירו בגיור ריפורמי שעולים לישראל מסתכם בפחות מעשרה לשנה. כך גם אמר בשעתו ראש הממשלה שמעון פרס כי כל בעיית מיהו יהודי היא בס"ה עשרה לשנה, ואינו מבין על מה הרעש.

בכל מאבקי היהדות הדתית לא נשמע קולה של חב"ד, למעט מיהו יהודי. גיוס בנות לצבא, שהיה אחד המאבקים הקשים שידעה היהדות החרדית, חב"ד לא נטלה בו חלק. גם לא במאבק המכריע על תיקון חוק ניתוחי מלים לא נשמע קולם של חסידי חב"ד. והסיבה פשוטה: הרצון להתייפות בעיני החילוני, להוכיח שהם „לא פנטים", להיות נחמדים בעיני החילונים.

נושא „מיהו יהודי" אינו רק נושא דתי. גם אנשי חירות תומכים בתיקון החוק, ולא רק מטעמים קואליציוניים. בכל ועידות חירות החליטו לתמוך בשינוי החוק, גם בתקופה שהיו באופוזיציה. „מיהו יהודי" נתפס אצל חילונים כנושא „לאומי".

כך גם מלחמתם של חסידי חב"ד למען „אי החזרת שטחים" נובעת מטעמים לאומיים, ולאו דווקא הלכתיים. הנושא של „מיהו יהודי" חשוב אצל אנשי חב"ד יותר מכל נושא דתי אחר. כל גדולי הרבנים סבורים, שהפעלת שעון קיץ תביא לחילולי שבת המוניים בתחבורה הציבורית, שתפעל שעה קודם. כמו כן יקשה על פועלים דתיים להשכים לתפילה בבוקר. אך לחב"ד כל הנימוקים הללו אינם משכנעים. להם חשוב „מיהו יהודי" יותר מכל התורה כולה.

צבי פרימן
חיפה

זעקת הפרדס הגדוע

התודה והברכה לאנשי „כלבוטק" המאצילים שמחה ונאווה בגלותם לנו כל פירור של התקדמות בכלכלת ארצנו וכל שמץ תיקון המידות והבראת המוסר בחיינו החברתיים. אך לדאבוננו לא תמיד זה ככה. פעמים רבות, ואולי על פי רוב, מנחיתים הם מהלומות על ראשינו. הם נאלצים לעשות כך, כי הרי הם העומדים על החומה והשופר בידם להכריז ולהזהיר על הסכנה ההולכת וקרבה.

כוונתו לכתבה על המשבר בענף הפרדסנות ועקירת העצים. לא אפריז אם אומר כי כל אחד ואחד מאיתנו הזדעזע למראה עצי התפוזים הגדועים והכרותים – ממש רצח עצים: ומי עשה זאת? לא חבלן, אלא הפרדסן בעצמו, במו ידיו. אותו האדם, ששתל ונטע את העצים בתפילה ובברכה על שפתיו וגידלם והרווה את צמאונם במים יקרי המציאות. אותו אדם, שנפתל עם כל מיני מזיקים על ידי ריסוסים ויצא מן המאבק מנצח, הצליח אחרי הרבה אביבים וסתווים לזכות ולראות פרי הילולים, פרי זהב, אותו אדם, מוכרח עכשיו בבכי מר לעקור ולהרוג את עצי טיפוחיו. היש קללה גדולה מזו?

ביחוד אלה, אשר „פתחו" בורות בטוריה ועבדו בפרדסים בגיל חלוציותם, מסוגלים לכאוב ולחוש את עומק צערו של בעל הפרדס.

ומי גרמו לכך? המאות והאלפים היושבים על משכורת קבועה ובטוחה בארץ ומחוצה לה ובהם הקוספים והאורזים והמובילים והמארגנים (מועצת פרי הדר) והמשווקים והמתווכים (בחו"ל): כל אלה אוכלים את הבשר ואת השומן ומשאירים לבעל הפרדס ללקק את העצמות ולעתים גם לשאת בנזק ההפסדים.

כך הולכת ונהרסת גאוות היצוא שלנו, הנפט שלנו: זהב ארצנו...

הפרדס השופך עלינו את בשמו ואת ריחו המשכר בזמן הפריחה, איך אפשר להעלות על הדעת שדינו נחרץ: תפוח הזהב הוא לא רק פרי, הוא גם שיר וזמר, הוא סמל. סמל לארץ ישראל הרעננה המתחדשת הירוקה והזהובה. בחלום שיבת ציון, בישבנו בגולה סימל לנו התפוז את דגל המדינה, ויפה היה לו קבעו את מנורת שבעת הקנים, המסמלת את כיבוש הארץ על ידי החשמונאים, על רקע של עץ תפוח־זהב, המסמל את כיבוש הארץ על ידי היהודים בימינו.

קשה לעכל את הרעיון, שאנו כורתים את הענף שעליו אנו יושבים. כנראה שלא תהא ברירה אחרת, אלא להזמין גוי מספרד או מיוון או מאיטליה, כדי שילמדו אותנו החכמים, בעלי הראש היהודי, כיצד לארגן את יצוא ושיווק ההדרים, שיהא „כדאי" לבעל הפרדס להשאיר את עציו בחיים...

שמעון אלון
קרית טבעון

על האחראים לתת את הדין

מה קורה עם ועדות החקירה שמתמנות אחרי איזו מפולת? מדוע לא נאשמים האחראים למעשה שגרמו לכך? מדוע נחשב במלחמת יום הכיפורים – דדו – ולא משה דיין האחראי העיקרי? מדוע במלחמת לבנון הארורה האשמים העיקריים שרון, רפול (השלישי הסיק בעצמו מסקנות) האחראים שהיו צריכים לתת הדין, לא נתנו אותו וממשיכים לכהן בתפקידים ציבוריים?

כך הוועדה האחרונה בעניין המניות. האם רק הבנקים אשמים בכך? אמנם היו צריכים לעמוד על המשמר – להיות אחראים לכספי הציבור ולהתנגד בכל תוקף – ל„מהפך הכלכלי". במקום שישראל תיהפך ל„שווייץ שניה" ומטבע חוץ יזרום אליה כמים (קרה ההיפך והוא זורם לשווייץ המקורית). כלכלה על עסקי אוויר – בורסה – בריחה מעבודה יוצרת. האם זו לא השיטה שהאירידורים ושותפיהם גרמו לכך? האם די במסקנה שבין כך הלכו או שעליהם לתת הדין ולהעלם מתפקידים ציבוריים?

משה בניהו
תל יוסף

אשת חיל מי ידע

לו ידעתם כמה אשתי נלהבת מדי פעם כששומעת את דברי הרב פרץ על אושרה של האשה כאשר היא אשה!! עד כמה היא מרגישה את עצמה משוחררת ומכובדת בחברת גברים דתיים: ממש רוממות רוח!

רק דבר אחד מציק לה: מדוע לא קיימת ברכה: אשרי שלא עשני גבר?!

צבי ארזי
כפר בלום

מי אחראי לראיון בטלוויזיה?

אשה גיורת, תושבת ישראל זה חצי יובל שנים, ישראלית ברמ"ח אבריה, סיפרה לי בעברית שוטפת על שידור ראיון בטלוויזיה לפני מספר ימים, שנערך בבית כלא עם שני אסירים שנשפטו על מכירת נשק שגנבו ממחנה צה"ל ומכרו אותו לערבי מעזה תמורת 6000 דולר.

אלה דבריה שנאמרו מתוך כעס רב: „בחורים שלנו משליכים נפשם מנגד, מקריבים את דמם וחייהם למלחמה במחבלים הערבים, אויבינו מהשטחים הכבושים, והנה ישראלים גונבים נשק מצה"ל, מוכרים אותו לשונאינו, כדי להשתמש בו להרג אחינו, חיילינו, נשים וטף, בחוצות עריגו ובדרכים. הרי הם בני קין. הרי הם משתמשים תמורת הכספים שקיבלו מהערבים לרכישת סמים ומכירתם גם לילדי בתי ספר שלנו. הם מוסיפים חטא על פשע. המראיינים הסכימו, שהפושעים הנפשעים יכסו את עיניהם ו/או את פניהם כדי שלא יראו את פרצופיהם האמיתיים, שחס וחלילה בצאתם מבית הכלא מכריהם לא יהפכו עורף להם".

עד כאן הסיפור. אולי פתחה רשות השידור לאסירים האלה פתח תרשה כדי שיוכלו בבוא העת להגיש בקשה לניכוי שליש מתקופת המאסר. לדעתי למעשים נפשעים מסוג זה אין חזרה בתשובה. אות קין צריך להיות חרות על מצחם.

איפה המנכ"ל של רשות השידור יאיר אלוני, איפה היה אורי פורת, שהסכימו שיראיינו פושעים כאלה?

עו"ד נפתלי מנשה
חולון

סולם עדיפות משובש

צר מאוד על שההתיישבות המפוארת בערבה, בעלת חשיבות רבה מן הבחינה הבטחונית והחקלאית (הזהשבית) גם יחד, היא מבחינת הסיוע הממלכתי כ„ארץ הנידחת": הביטוי הבוטה לכך היא אי־הכללת יושבי חבל אילות בחוק איזור הסחר החופשי בו זכתה רק העיר אילת.

קיפוח חבל אילות הוא פועל יוצא ממעמדה החלש של ההתיישבות בשנים האחרונות לא רק בממשלה כי אם גם בתנועת העבודה: וזה חרף היות ההתיישבות מיוצגת בממשלה על־ידי 2 שרים וחצי בכנסת בלי מפ"ם, על־ידי 6 חברים ועם מפ"ם על־ידי 9 חברים!

צא וראה, הישגיהם לעומת הישגי סיעה אחרת בת שני חברים... ללא שר, הגם שברורים לי ההבדלים.

י. שיין
גבעתיים

בלי דרך־ארץ

אולי אפשר לבקש מן הטלוויזיה להוריד את התכנית „דרך ארץ" שמנחה ספי ריבלין ובמקום הזבל הזה לתת לנו סרט אחר באיכות של סינמטק פעם בשבוע או אפילו פעם בשבועיים.

שרה ברנר
רמת־גן

היוזם הוא עו"ד יוסי כ"ץ

ב„דבר" 9.4.86 פורסם על הקמת ועדה ציבורית בהשתתפות מומחים מתחומי משפט העבודה, דיני החברות והמסים לבדיקת מעמדם של הסכמי עבודה וזכויותיהם של עובדים במקרים של כינוס נכסים או פירוק חברות. בידיעה נאמר, כי „יוזם הקמת הוועדה" הוא עו"ד אפרים דילוני, סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי.

מצער הדבר שמפרסם הידיעה לא טרח לציין, כי רעיון הקמת הוועדה הציבורית הוא פרי יוזמתו של היועץ המשפטי של מועצת פועלי חיפה, עו"ד יוסי כ"ץ.

בעקבות הנסיון שצבר עו"ד כ"ץ בטיפולו השוטף בפרשות אתא, מספנות ישראל, סיב טוב ואחרים העלה עו"ד כ"ץ במכתבו מיום 24.2.1986 אל יו"ר המחלקה לתחיקת העבודה את רעיון הקמת הוועדה ואת הנושאים בהם תטפל.

נראה לנו כי מן הראוי היה לציין זאת באופן מפורש.

משה גוטר
דובר מועצת פועלי חיפה

משרד לקליטת העליה   משרד הבינוי והשיכון

הסדר חדש לסיוע בדיור לעולים חדשים

החל מיום 1.6.86 יכנס לתוקפו ההסדר החדש של סיוע בדיור לעולים חדשים ע"י הלוואות (משכנתאות) מוגדלות. הסדר זה יחול על כל העולים הזכאים לפתרון דיור של קבע.

ההסדר החדש יחול על עולים זכאים שהחוזה לרכישת דירתם נערך ונחתם ב־1.5.86 או לאחר מכן, וטרם ביצעו ההלוואה בבנק. ההרשמה לקבלת ההלוואות המוגדלות תתבצע בבנקים למשכנתאות החל מ־1.6.86.

בצוע ההלוואה יתאפשר לאחר קבלת תעודת זכאות שתונפק באמצעות הבנקים למשכנתאות על סמך תעודת העולה של המשרד לקליטת העליה.

פרטים והרשמה בבנקים למשכנתאות החל מ־1.6.86.

הסיוע בפוף למגבלות שטח במפורט בנוהל.

קבוצת זכאים	מס' נפשות	סה"כ הלוואה בשקלים חדשים	סה"כ החזר חודשי התחלתי בשקלים חדשים	מקום הרכישה
משפחות עולים	עד 4 נפשות	60,000.–	225	כל הארץ
	עד 5 נפשות	67,000.–	225	כל הארץ
	עד 6 נפשות	75,000.–	255	כל הארץ
	עד 7 נפשות	80,000.–	225	כל הארץ
יחיד	—	28,500.–	140	כל הארץ
זוג קשישים מארץ רווחה	עד 2 נפשות	24,800.–	180	כל הארץ
קשיש יחיד מארץ רווחה	—	20,000.–	140	כל הארץ
עולה + ותיק שלא שרתו בצה"ל	עד 2 נפשות	23,000.–	168	בישובים עירוניים פרט לירושלים
עולה + ותיק ששירתו בצה"ל	עד 2 נפשות	28,500.–	207	בישובים עירוניים פרט לירושלים
עולה + ותיק שלא שירתו בצה"ל	עד 2 נפשות	24,000.–	177	בירושלים
עולה + ותיק ששירתו בצה"ל	עד 2 נפשות	30,500.–	220	בירושלים

בישובי הפתוח והשכונות המועדפות ניתן לקבל סיוע מוגדל על פי הכללים והשיעורים המקובלים הנהוגים לגבי זכאי משרד הבינוי והשכון. ס.ל.ת

קבוץ שדות ים

שמח להודיע על הפעלת מרכזית תדקס 1000 חדשה בחיוג ישיר פנימה

החל מהיום יום ב' 12.5.86 מספרי טלפון החדשים הם:

מרכזיה	063-64111	חדר אוכל	063-64100
מזכירות	063-64360	הנהלת חשבונות	063-64352
נגריה דלתיות	063-64338	אולפן	063-64368
מוצרי מלט	063-64333	בית הספר	063-64340
מתפרה	063-64346	מרפאה	063-64369

כמו כן ניתן להתקשר ישירות לחדרי החברים.

תודתנו נתונה לעובדי בזק, חברת תדיראן ואפיק תקשורת

מודיעין

טלוויזיה

5.30 „שמיניות באוויר" – ליום הזכרון לחללי מערכות ישראל. ילדים מספרים על אבותיהם ועל קרובי משפחה. מנחה: דליק ווליניץ.
6.30 קיצור החדשות (בערבית).
6.32 סקירת תכניות (ערבית).
6.35 ספורט (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 טקס הדלקת נר הזיכרון לפתיחת ארועי יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל, שידור ישיר מן הכותל המערבי בירושלים. בטקס משתתפים נשיא המדינה, הרמטכ"ל ונציגי המשפחות השכולות.
8.15 „שבריר אמונה" – דיון לליל יום הזיכרון. מנחה בני דון יחיא.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 זה הזמן – התכנית תיוחד לזכרונו של יוני נתניהו שבקרוב ימלאו 10 שנים לנפילתו במבצע יונתן. השגריר בנימין נתניהו יספר לראשונה על אחיו יוני, וכן ישתתפו ידידים וחברים לנשק. מנחה רם עברון.
10.20 „שלווה גדולה" – תכנית ליום הזכרון. אילנה צוקרמן וצבי סלטון יקראו משיריהם של מאיר ויזלטיר, נתן זך, יהודה עמיחי, דליה רביקוביץ, ולדה ורעיה הרניק, אסתר שמיר תשיר שירים פרי־עטה, וכן תשיר להקת פיקוד דרום.
10.50 מוסיקה – שוברט – חמישיה לכלי מיתר בדו מז'ור, בביצוע רביעיית אמדאוס והצ'לן ויליאם פליית'.
11.45 חדשות.

טלוויזיה לימודית

08.15 אורחות (חטה"בג: יהדות ברה"מ.
08.40 בלי סודות: בינים חריק.
09.00 אנגלית ה'.
09.20 חשבון פשוט ד': חילוק ארוך.
10.05 ארץ מולדת: המלחמה לעצמאות.
10.30 רגע עם דודלי: בגמל.
11.00 ערבית מדוברת: רין (אל) סלה?
11.15 אנגלית ר'.
11.30 מדעי הטבע ו'–י"ב: יוני הדואר.
12.00 תלמוד: שניים אוחזין.
12.25 אנגלית ד'.
12.45 צרפתית: העשרה.
1.00 אנגלית ח'.
2.00 הילדים משכונת חיים: הכללה 1.
2.25 נהר הקולורדו: סכרים והשקיה, צורות גיאולוגיות אדירות שיצר הנהר וסכסוכים בין מדינות באמריקה הטוענות לזכויות על מי הנהר.
2.45 קורס באנגלית מדוברת למבוגרים.
3.00 פרפר נחמד: פרחים לחג העצמאות.
3.25 בלי סודות: ציזה 4.
3.45 בצלאל: סיפור של ביה"ס הגבוה לאמנות בצלאל, במלאות לו 80.
4.00 כלבם של בני באסקרוויל: פרק ג'.
4.30 שניים אוחזין: ורמינהו א'.
5.00 ערב חדש. מנחה גדעון רייכר.

רדיו

קול־המוסיקה

7.07 „בוקר טוב". סמטינה: קונצ'רטו בפה מג'ור לחלילית אלט, תז. כלי קשת ובאסו קונטינואו / פרנץ ברויגן עם קונצנטוס מוסיקוס מנהל בניצוח ניקולאוס ארנונקורט; הנדל: סונטה בסול מינור לכנור וקונטינואו / איונה בראון (כנור), דניס ויגי (צ'לו), ניקולאס קרמר (צ'מבלו).
7.30 שורית מוסיקלית
9.30 קונצרט בוקר – ולנקה: סויטה בפה מג'ור / התז. הקמרית של ברנו ע"ש בהמטלב מרסיני בנצוח מילן מינצלינגר; מנדלסון: קונצ'רטו ברה מינור לכנור, פסנתר ותזמורת / חפציבה ויהודי מנוחין עם תז. פסטיבל מנוחין בנצוח יהודי מנוחין; סדנה: רביעית פסנתר בסי במול מג'ור אופוס 41 / רביעיית קנטילנה; רוזל: דפניס וכלואה, הכלם בלואו / התז. הסימפונית של מונטריאול ומקהלתה בנצוח שרל דיטואה.
12.05 מאוצר הסוויטה – מרים פריד, כנור, פול בוסט כינור ויולה – מוצרט: רואו ק. 423; מרטינו: 3 מדריגלים: סתר סונטה.
13.00 קונצרט צהרים
15.00 מוסיקה ויוה – יצירות מרפטואר המלהיטים הבין־לאומי (יפו) סוקוליצה נימי, קונצ'רטו לפסנתר: (פינלנד) אילי קוסקלה, מערכה א': (פינלנד) אוסקי מרילנן, „חליל – ראו הבוס": (פינלנד) יוקה סינגה.
16.00 קונצרט מנחה
18.30 מאולמי הקונצרטים בעולם – ערב עם פטר שרייר, ליד הפסנתר קרל אנגל – באך:
20.06 יצירות נגנות.
20.30 מהקלטות התזמורת הסמפונית ירושלים רשה"ש – קונצרט לערב יום הזכרון – מהלר: אדאג'ו מסמפוניה 10 ופוסא טיל: מסדר הנופלים, קנטטה ובריטון; גסנר: „בהר המנוחות" (הרל"ם), פורה: אלגיה לצ'לו ולתזמורת (חלד / מישורי: גלבוע; סימפוניה מס' 3 (דרק); מהלר: שירים על מות ילדים (כ. לודביג – בריטון); סטרבינסקי: סוויטה מתוך „מעשה בחייל" (רונלד דיקלים).

רשת א'

11.30 השכלה ודעת לכל – „ילדות – גילאי 6־10".
12.05 חוש בשעה טובה.
14.06 תכניות לילדים – „מי ישקה": „אור ואלכסנדרה" מאת יצחק נוי; „גריה" מאת גלילה רונפרד; „במבי" מאת פליקס סלטן; פינות שונות.
15.00 בארץ הלמה – חידון.
15.25 ספורט לנוער.
16.05 רדיודרמה – „ברמודי חיי", עלפי ספרה של מלכה הפנר.
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – „שאלות לאחר השואה" – הגר הגרמני, פרופ' שאול פרידלנדר.
19.05 עיונים בפרשת השבוע „בהר".
20.00 צפירת דומיה.
22.05 רדיודרמה – „עקידה" מאת עזרא [illegible]. בימוי: רוני ניניו. משתתפים: יוסי ידין וגבי עמרני.
23.20 שירים עבריים.

רשת ב'

10.05 עיניני תחבורה ותיירות.
15.05 עיניני מדע וטכנולוגיה.
18.06 שעה חופשית – עיניני חינוך.
18.45 היום בספורט.
19.35 דין ודברים – עניני חוק ומשפט.
20.00 צפירת דומיה.
20.01 העברת טקס פתיחת יום הזכרון לחללי מערכות ישראל וצה"ל מהכותל המערבי.
20.25 פרקי תפילה.
21.05 זה היה קרוב לליבי – שמואל תמיר על בנו שנפל.
22.05 „גשר צר מאוד" – על שלמה אומן, תלמיד ישיבת הסדר שנפל בלבנון. (ש.ש.)
23.05 „הנ אחי באדמה קשה" – אחים כותבים על אחיהם שנפלו. (ש.ת.)
00.10 שירים עבריים.

רשת ג'

18.06 אתם זוכרים את השירים?
20.06 שירים עבריים.

גלי צה"ל

06.55 פינה חמה ללבי.
16.05 ארבע אחרי הצהריים.
17.30 משהו שלכי.
17.50 יומן ספורט.
18.05 משחק סימולציה – עליה המונית מברה"מ. מנחה איתן גלבוע.
19.05 משירי ארץ אהבתי.
20.00 צפירה. טקס יום הזכרון לחללי צה"ל ומערכות ישראל. העברה מהכותל המערבי.
20.05 ראיון עם ראש הממשלה לכבוד יום העצמאות.
21.30 משירי ארץ אהבתי.
22.05 „חיי אדם" – על עודד חרמוני.
23.05 „הוא לא קם" – על עימאד נבואני, חייל דרוזי, שנהרג במרץ 1985.
00.05 שירים לתוך הלילה.

בתי קולנוע

בערב יום הזכרון לצה"ל אין הצגות ערב – רק יומיות.

תל־אביב

אסתר: נאדיה 4.30 ,7.15 ,9.30
אורלי: פירמידת הפחד 4.30 ,7.15 ,9.30
אלנבי: השוטר ממנהטן 5 ,7.30 ,9.30
בן־יהודה: נפגש בסיבוב 7.15 ,9.30
גורדון: הסיפור האמיתי 7.15 ,9.30
גת: פעמים במשך החיים 4.30 ,7.15 ,9.30
דקל: בעקבות אוצר הנילוס 7.15 ,9.30
דרייב־אין: מחוץ הדלתא 7.15 9.30
חצות בלהט התשוקה
הוד: רמבו 9.30, 7.15, 4.30
בית ליסין: פנראנגו 11.15
חן 1: שורת המקהלה 9.45, 7.20 5
חן 2: מרגלים שכאלה 5 ,7.20 ,9.40
חן 3: שנת הדרקון 9.40, 7
היפהפיה והחנפן 5
חן 4: נסי גאן 9.30, 7.25, 5 1.30 10.30
חן 5: תרגיל לרופאים מתחילים 1.30 ,5 7.30 ,9.40
לימור: שכרון חושים 9.30, 7.15
לב 1: גבירתי המאמן 9.45, 7.30, 5, 1.45
לב 2: סיפורו של גלן מילר 9.30, 1.30 4.50 7.15
מוזיאון תל־אביב: חינוך הגדי 7.15 ,9.30
מוגרבי: שגעון הנעורים 4.30 ,7.15 ,9.30
מקסים: הכבוד של פריצי 7.00 ,9.30
סינמה 1: אינדיאנה ג'ונס 4.30 ,7.15 ,9.30
סינמה 2: בחורה לעתיד 4.30 ,7.15 ,9.30
סטודיו: דאריל 9.30, 7.15
פאר: חלומות מתוקים 9.30, 7.15
פריז: מסע עסקים של אבא 9.30, 4.30 ,7.15
צוותא: חייל הלילה 8.00
צפון: אלני 9.30, 7
תמוז – רמת־אביב: מים מים 7.15 ,9.30
שחף: זכרונות מאפריקה 9.15, 5.45
תכלת: להב משונן 9.30, 7.15
תל־אביב: מחוץ הדלתא 4.30 ,7 ,9.30

יפו

הורה הישראלית: רמבו 9.50

ירושלים

אדיסון: מחוץ הדלתא 9.15, 7, 4.30
אוריון: סגור
אורנע: גבירתי המאמן 9.15, 7, 4.30
בית אגרון: הסיפור שלא נגמר 4.00
הבירה: ניפגש בסיבוב 9.00, 7.00, 4.30
אוריגיל: ב"ס לרופאים מתחילים 4.30 ,7.15 ,9.30
כפיר: זכרונות מאפריקה 9, 5.45
סמדר: בתר בי 9.15
[illegible] 4.30
רון: נאדיה 9.30, 7.30, 4.30
מיטשל: שכרון חושים 9.15, 7

חיפה

אורה: זכרונות מאפריקה 9.15, 7.00
אורלי: פעמים במשך החיים 9.15, 7
אטמוספירה: רמבו 9.15, 7
ארמון: מי מפחד מהשכן ממול 9, 6.45, 4.30
עצמון: נפגש בסיבוב 9.15, 7
חן: גבירתי המאמן 9, 6.45, 4.30
מאר: מרגלים שכאלה 9, 6.45, 4.30
קרן־אור: מסע עסקים של אבא 9.00, 6.30
רב גר 1 – שורת המקהלה 9, 7, 4.30
רב גר 2 – נאדיה 9.15, 7, 4.30
רון: אינדיאנה ג'ונס 9.00, 6.45, 4
שביט: הסיפור האמיתי 9, 7

קרית־ביאליק

ספיר: צחוק מי ששומר אחרון 9.15, 7
מבוק: גבירתי המאמן 9.15, 7

קרית־חיים

בית העם: ניפגש בסיבוב 9.30, 7.15
היובל: מחוץ הדלתא 7 9.30

קרית־ים

ניצן: זכרונות מאפריקה 9, 6

קרית־מוצקין

אורות: משאלת מוות III 9.15, 7

אשדוד

אסתר: מחוץ הדלתא 9.30, 7
אשדוד: גלשש אותה 9.15, 7.15

אשקלון

אסתר: מחוץ הדלתא 9.30, 7
מאור: נפגש בסיבוב 9.30, 7.15
רחל: צחוק מי ששומר אחרון 9.15, 7

באר־שבע

חן: פירמידת הפחד 9.30, 7.15

בת־ים

אורלי: נפגש בסיבוב 9.30, 7.15
עצמאות: אינדיאנה ג'ונס 9.30, 7.15, 4.30

הרצליה

היכל: פירמידת הפחד 9.30, 7.15

חולון

ארמון: התפוז המכני 9.30, 7
מגדל: פעמים במשך החיים 9.30, 7.15
סבוי: אינדיאנה ג'ונס 9.30, 7.15, 4.30
רינה: נפגש בסיבוב 9.30, 7.15

טבריה

אביב: נפגש בסיבוב 9.30, 7.15

כפר־סבא

עמל: נפגש בסיבוב 9.15, 7, 5
חן: תלמידה ומחשלת 9.15, 7

לוד

אורלי: נפגש בסיבוב 9.30, 7.15
נוה זית: מחוץ הדלתא 9.30, 7

נהריה

הוד: משאלת מוות III 9.30, 7.15

נתניה

סטודיה: הכבוד של פריצי 9.30, 7
הסיפור שאינו נגמר 5
אסתר: מחוץ הדלתא 9.30, 7
שרון: סוניה האדומה 9.15, 7

פתח־תקוה

שלום: נפגש בסיבוב 9.30, 7.15
היכל 1 זכרונות מאפריקה 9.00, 6
היכל 2 מחוץ הדלתא 9.30, 7, 4.30
היכל 3 שכרון חושים 9.30, 7, 4.30

קרית־שמונה

שניר: המאהב 9.15, 7

ראשון־לציון

נעמן: מחוץ הדלתא 9.30, 7
ראשון: נפגש בסיבוב 9.30, 7.15

רחובות

בית העם: מחוץ הדלתא 9.30, 7
הדר: זכרונות מאפריקה 9, 6
חן: נפגש בסיבוב 9.15, 7.15

רמת־גן וגבעתיים

אראוים: התפוז המכני 9.30, 7
ארמון: מרגלים שכאלה 9.30, 7.15, 5
לילי: שכרון חושים 9.30 7.15
הדר: זכרונות מאפריקה 9, 6
רב גן 1 שורת המקהלה 9.40, 7.20, 5
רב גן 2 מסע עסקים של אבא 9.30 6.50, 4.15
רב גן 3 פעמים במשך החיים 9.40, 7.30, 5
רב גן 4 להב משונן 9.40, 7.20
שביט: מחוץ הדלתא 9.30, 7, 4.30

רמת־השרון

כוכב: ב"ס לאסירים מתחילים 7 בידי 9.30

רעננה

אורות: אינדיאנה ג'ונס 9, 7, 4.30

רמלה

אורן: ניפגש בסיבוב 9.30, 7.15

משרד האוצר

טרם הושגה פריצת דרך להקטנת תקציב משרדי הממשלה

מאת: שלמה קימר

בביקורת מבקר המדינה על התכנית הכלכלית וביצועה, עולה בחריפות בעיית אי ביצוע החלטות הממשלה לצמצום תקציבה, והתהליך קבלת ההחלטות בדבר צמצומים בכח־אדם.

המבקר במבוא לדו"ח השנתי מציין שריסון האינפלציה ושיפור האוירה הכללית במשק הם רק הישג ביניים וכי להמשך המשימה דרוש שינוי מבני ושיקום המשק. כתנאי הכרחי לשינוי, זה רואה המבקר את הקטנת תקציב המדינה וקובע כי בתחום זה "טרם הושגה פריצת הדרך".

16 משרדים ויחידות סמך גדולות חרגו משיא כח אדם המאושר להן בחוק התקציב, ובהתאם צמצום כח האדם בפועל לא תאם את הקיצוץ התקציבי, ואת ההחלטות לענין צמצום כח אדם בשרות המדינה. דבר דומה חל לגבי צמצום עבודה בשעות נוספות באשר, המבקר מציין במיוחד את החריגות במשרד ראש הממשלה ובמשרד האוצר שהובילו את ההחלטות.

במשרדים רבים חרגו בביצוע מהתקציב המאושר להם ומשרד האוצר עצמו לא הקפיד על התקשרות רק לעת קיום אשור תקציבי לנושא. במשרדים אחרים הגיעו החריגות לשעור של יותר ממאות אחוזים. המבקר מדגיש חשיבות שמירת מסגרת התקציב שנקבעה מראש.

בבקורתו מציין המבקר שהחלטה לביטול יחידות, כפעולת צמצום ממשית, לא היו בשלות דיון, ולא נתבצעו על רקע התנגדויות שלא נלקחו בחשבון בעת קבלת ההחלטה. המבקר קובע כי מן הראוי לשפר את תהליך קבלת ההחלטות בדבר מוקדי הקיצוץ ולהביא בחשבון מראש את הקשיים בביצוע.

החלטות ממשלה בדבר צמצומים לא בוצעו או שנרשמו בלבד, כאשר בפועל לא יושמו. המבקר מציין במיוחד אי ביצוע החלטות קיצוץ בתחומי החנוך והתקשורת, כאשר לא בוצעו החלטות ליצור הכנסה בצורת אגרות שהוצעו ולא הוטלו, או באי התאמת מחירי שרותי דואר וכד'.

בתמיכות בגופים צבוריים נרשמה לכאורה פעולת צמצום, אך הדבר גרם לקשיים כספיים חמורים ובמיוחד מציין המבקר את השתתפות הממשלה בקופת החולים סידרה שיטתית משנת 1983, אך לא מומשה בצעדים לצמצום של הקופות. בדרך זו, מחליטה הממשלה (האוצר ומשרד הבריאות) עם צמצום על קיצוץ בגופים נתמכים ללא הסכמה שלהם או תיאום עמם, או אז נקלעו קופות החולים למשבר כספי. אשר הלך והחמיר בעקבות גידול בהיקף ניכר של הוצאות המימון שלהם. בעקבות זאת, קופות החולים לא הספיקו לשלם חובותיהם בגין אישפוז חבריהן בבתי חולים ממשלתיים והממשלה נאלצה לכתות ולהגדיל תמיכתה בקופות. (כידוע בסופו של דבר חזר הצורך בסיוע מיוחד לקופת החולים הכללית).

גם ההחלטות בענין קיצוץ בכח אדם לא מומשו כמתוכנן. בשנים האחרונות נעשה מאמץ חוזר ונשנה לבצע באופן ממשי קיצוץ מכאיב של כח אדם המועסק בשרות הצבור. עיקר ההחלטות נתקבלו בקיץ 1985 בעת הפעלת התכנית לייצוב המשק. בבדיקת מימושן של החלטות אלה, העלתה הבקורת שכלי הפיקוח בנציבות שרות המדינה, אינם מתאימים וכי תהליך התיקצוב של שכר אינו תואם את קצב בצוע החלטות לצמצום מספר העובדים. 16 יחידות חרגו משיא כח האדם המאושר שלהן והמבקר מציין במיוחד את החריגות במד"ס המנהלתי וב.ע.ב.

גיוס כסף מהציבור

משרד האוצר מגייס, לשם מימון תקציב המדינה, את חלק הארי של כספי החסכון של הציבור, בעיקר לשם מימון חובות הפנים של הממשלה. חלק מצומצם מהכספים הנצברים בתכניות החסכון שהבנקים מפעילים נותר לשימושם החופשי.

האוצר יזם לראשונה ב־1984 שתי תכניות בדירות ("רציף" ו"למתמיד") שבת כיסוי נועדה לשלול מהבנקים רווחי סבסוד החוסך. בין היתר, בכך ובקשיים החשבונאיים והמינהליים הכרוכים בשיטה כיסוי זו, אושרה לבנקים עמלה בסיעוד מוגדל. למעשה לא נוהלו הרישומים בענין פקדונות הכיסוי בהתאם לתנאי התכניות. במשך כשנה וחצי יתכן שהבנקים השיגו באותה תקופה רווחי סבירה, בניגוד לתנאי התכניות.

נתגלו ליקויים כבדי משקל במערכת הבקרה של האוצר על תפעול תכניות החסכון. עומקן והיקפן של בדיקות הסבירות שערך האוצר לגבי תביעות כספיות של הבנקים לא היו מספיקים. הביקורת העלתה אי־התאמות מפליגות - שהאוצר לא היה מודע לקיומן - בין מערכות נתונים באוצר ובבנק ישראל.

האוצר לא ערך בדיקות בספרי הבנקים בהיקף ובתדירות מספיקים כדי לוודא שהבנקים מקפידים על קיום תקנות התכניות והוראות האוצר בניהול תכניות החסכון. לא נערכה כל ביקורת בקשר לתכניות "רציף" ו"למתמיד", שלגביהן היה צורך מיוחד בכך.

"צחק טוניק, מבקר המדינה בהקדמה לדו"ח

הצרת תחומי פעולתו של המבקר וצימצום מעמדו הקונסטיטוציוני

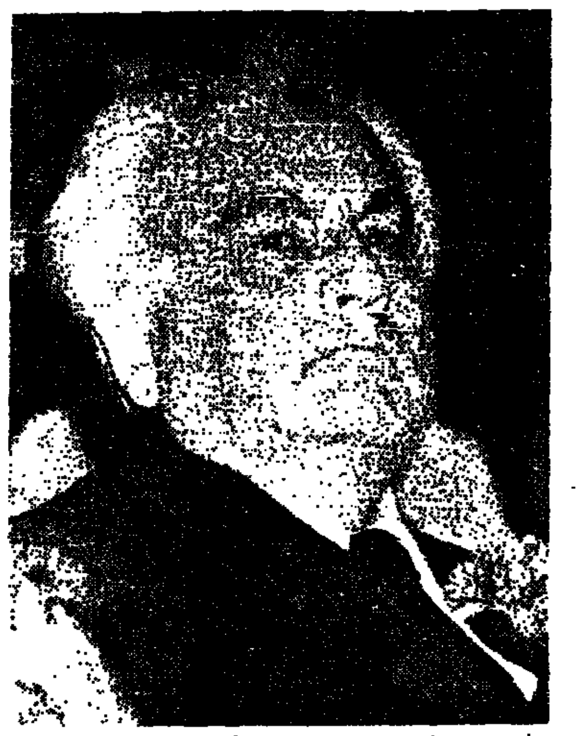

דו"ח שנתי זה הוא האחרון המתפרסם בחתימת ידי. אני אמור לסיים את תקופת כהונתי כמבקר המדינה בטרם יפורסם דו"ח שנתי 37, שעל הכנתו אני שוקד בימים אלה.

עם הגשת דו"ח זה אני רואה חובה לעצמי להביע את דאגתי העמוקה נוכח הנטייה המסתמנת בהצעת חוק יסוד: מבקר המדינה, שהממשלה הניחה על שולחן הכנסת בינואר 1985. נטייה זאת מתבטאת בהצרת תחומי פעולתו של מבקר המדינה וצמצומם וכן בביטול מעמדו הקונסטיטוציוני העצמאי.

הצרת תחומי פעולתו של מבקר המדינה מתבטאת בהשמטת הוראת היסוד הקיימת בחוק מבקר המדינה. מאז חוקק לראשונה בשנת 1949, והמנוסחת כיום בסעיף 1 לחוק מבקר המדינה, התשי"ח–1958 (נוסח משולב) כדלקמן:

"מוסד מבקר המדינה (בחוק זה – המבקר) לקיום הביקורת על משק הכספים וניהולו, על הרכוש ועל המינהל של המדינה ושל הגופים העומדים לביקורתו של המבקר ולמילוי שאר התפקידים המוטלים על המבקר לפי חוק זה".

הצעת החוק מבטלת את הסעיף הזה ומגדירה את ביקורת המדינה אך ורק כביקורת על משרדי ממשלה וגופים מבוקרים נוספים. במקביל, מבטלת הצעת החוק הוראה קונסטיטוציונית הקיימת בחוק יסוד: משק המדינה 1975, המעמידה גם היא את משק המדינה לביקורתו של מבקר המדינה.

שוב אינה מופיעה בהצעת החוק ההגדרה הרחבה והכוללת של הביקורת, כפי שהייתה בעבר והקיימת עד היום. ובלבי מקנן חשש כבד. שתחומים חשובים, שבהם עסקה הביקורת בעבר, יוצאו ממנה בעתיד.

שר האוצר הראשון של מדינת ישראל. המנוח אליעזר קפלן, בהציגו את חוק מבקר המדינה בפני הכנסת הראשונה בשנת תש"ט, אמר שמטרת החוק היא להקים "מוסד לביקורת כבכשיר פרלמנטרי, לפיקוח על ניהול משק המדינה". ואכן גישה זו הייתה ביסודה של הביקורת במשך 36 שנות פעולתה.

הצעת החוק, אם תתקבל, תגרום לכך, שביקורת המדינה תחדל להיות ביקורת על כלל המשק של המדינה ותהיה ביקורת רק על ניהול משרדים ממשלתיים.

הצרת תחומו של מבקר המדינה תצר גם את יכולתה של הכנסת לפקח על הרשות המבצעת.

כאמור, יש בהצעה גם משום פגיעה במעמדו הקונסטיטוציוני העצמאי של מבקר המדינה, המבוסס כיום על סעיף 5 לחוק מבקר המדינה. סעיף זה מבטיח למבקר מעמד עצמאי תוך כדי אחריות בפני הכנסת. ההצעה מבטלת את הסעיף וקובעת במקומו. שמבקר המדינה יפעל בשליחות הכנסת, וההבדל בין השניים הוא מהותי.

אני מתריע מפני פגיעה במעמדו העצמאי של מבקר המדינה ובהיקף הרחב של תחום פעולתו, שהם מאבני היסוד של הדמוקרטיה בישראל.

השנה האחרונה עמדה בסימן ביצוע התכנית, מחודש יולי 1985, לשיקום המשק. לתכנית זו הישגים מרשימים ביותר בתחום ריסון האינפלציה ושיפור האווירה הכללית במשק.

ממשלת ישראל השכילה לגייס את נכונות הציבור לשינויים ולוויתורים. עיקרו של השינוי במדיניות הממשלה הוא בהשתחררות מאילוצים מחשבתיים ובפתיחות לרעיונות ולפתרונות חדשים. אך למרות החשיבות הרבה שיש לייחס לריסון האינפלציה, הרי יש לראות בהישג זה רק שלב ביניים. מילוי תנאי הכרחי להמשך המשימה של שינוי מבני ושיקום המשק. ללא ביצוע השלבים הבאים הרי גם ההישג הקיים ייותר פגיע ושביר.

משרד הבטחון

משרד האוצר אינו שותף פעיל בתכנון תקציב הבטחון

מאת טלי ליבני

בנתוני הדו"ח מבקר המדינה לגבי מערכת הבטחון יש משום התרה על בעיות שכבר העלה בדו"חות קודמים, בנושאים דומים או זהים שהעיקרים מהם לא תוקנו, חוסר הקפדה על נהלים ובקרת וגרימת בזבוזים והוצאות מיותרות.

בין הגורמים המוזכרים בדו"ח השנה נמצאים מנהל הרכש, יחידות בינוי ואחזקה, גופי התקצוב והתקשרויות, אגף השיקום, משרד מבקר המערכת, נוהלי שליחת עובדים למשלחת הרכש בניו־יורק ועוד. בצה"ל מתייחס בין השאר מבקר המדינה לסדרי הקצאת דלק, פיקוח על תחזוקה ובינוי, לנוהלי יחידות ספינות חיל הים, להערכות צה"ל בגבול לבנון, לפעולות מיחשוב במערכות מנהליות וליחידות אחזקה ועוד.

רק יחידה אחת הגישה במועד את הנתונים לצורך הכנת הדו"ח השנתי. תשע יחידות אחרות איחרו בהגשת הנתונים גם מעבר למועד שנקבע לצורך הגשת הדו"ח למבקר המדינה. המבקר קובע כי הפקת הדו"ח הכספי המפורט באיחור של תשעה חודשים לאחר גמר שנת הכספים, פגמה בתועלת שבו הן להפקת לקחים בדבר הפעילויות בשנה שנסקרה והן לגבי גיבוש מסודר של תכנית השנה הבאה.

מבקר המדינה קורא ליתר פיקוח על תהליך הכנת תקציב הבטחון בהתאם למדיניות שגובשה בשנת 1977 ושעיקרה יתר מעורבות של משרד האוצר והידוק התיאום בין משרדי האוצר והבטחון. "משרד האוצר לא השכיל לגרום לכך שהוא ישותף באופן פעיל בתכנון תקציב הבטחון ושייישומו הלכה למעשה דרישות החוק בדבר הניהול השוטף של התקציב. לדעת הביקורת", נכתב בדו"ח השנה, "יש לנקוט בצעדים סיבטיים כימוש המלצות מבקר המדינה בדבר התיאום השוטף בין שני המשרדים בכל הנוגע לתכנון התקציבי ולביצועו".

מנהל ההרכשה של משרד הבטחון ביקש לעקוף החלטות ממשלה צפויות בעניין הגבלת או הקפאת התקשרויות ולמנוע פגיעה אפשרית בהוצאת הזמנות רכש שנעשו על־ידו.

לאחר שב־1984 סוכם על דעתו של החשב הכללי שהקפאת ההתקשרויות לא תחול על פקודות רכש שבמהלך הסדיר של הטיפול בהן נקלטו כבר במחשב עד מועד ההקפאה, מצא מבקר המדינה כי ב־1985, נוכח אפשרות של החלטה חדשה על הקפאת התקשרויות, נינקטו במנה"ר צעדים לקליטה מהירה במספר גדול של הזמנות כדי לא להיות מחוייבים על־פי החלטת הממשלה הצפויה לצמצום הרכש. "עקיפת החלטת הממשלה היא חמורה כשלעצמה ללא קשר לתוצאות החומריות של העקיפה", כותב המבקר ומבקש כי הנהלת משרד הבטחון תברר את העובדות לאמיתן ותבדוק מי אחראי למתן ההוראה הסותרת את הוראות הקבע של המשרד ועוקפת החלטות ממשלה.

הערכות צה"ל בלבנון

לדעת מבקר המדינה נדרשה עבודת תיאום ופיקוח מדוקדקת יותר לעבודות ההיערכות בקו החדש בגלל אי הוודאות על היקף הפעילות העויינת. מן הממצאים עולה כי סדרי התיאום והפיקוח לא היו מספיקים, היו עיכובים בביצוע העבודות שנגרמו בעיקר בשל אי השלמת תכניות הנדסיות, בשל אי פינוי חיילים מאתרי העבודה, בשל אי מתן אבטחה וליווי בעת הצורך ובשל ביצוע לקוי של עבודות קבלנים והצורך לתקן. העיכובים גרמו להוצאות נוספות. מבקר המדינה קורא לשיפור הפיקוח על הכוחות בשטח בתחום הבטחון השוטף כך שתימנע היווצרות ליקויים כגון אלה שעלו בדו"ח.

משרד המשטרה

עונשים קלים מדי לשוטרים שנמצאו אשמים בהכאת אזרחים

מאת: נתן רוזי

מבקר המדינה קובע בדו"ח האחרון שלו כי אף לא באחד מן המקרים של משפטי השוטרים שהואשמו בהכאת אזרחים לא נגזר על ידי בית הדין למשמעת של המשטרה עונש של מאסר בפועל על השוטר וזאת למרות שהתלונות שהובאו לבית הדין נמצאו מוצדקות.

עוד מתברר כי אזרחים רבים שהתלוננו על פגיעה בהם על ידי אנשי משטרה החליטו לבטל את תלונתם לאחר שנואשו מן החקירה האיטית שהתנהלה בעניינם על ידי החוליה הארצית לבירור תלונות על שימוש בכוח. כדי לשפר את המצב ממליץ מבקר המדינה לשפר את החקירות [illegible] בכלל אי גביית עדויות מן המתלוננים ואי רכוז באיתור העדים הדרושים.

הדו"ח קובע כי 36 שוטרים מועסקים בקביעות בטיפול בתלונות נגד השוטרים. מהנתונים מתברר כי עד שנת 1985 הסתמנה עליה בשיעור התלונות על שימוש בכוח מכלל התלונות שמתקבלות. בשנת 1985 חלה ירידה בכלל התלונות שהגיעו למשטרה ובכלל זה גם בתלונות על שימוש בכוח זאת ביחס לתלונות שהתקבלו בשנת 1984 אך התלונות על שימוש בכוח חזרו לרמה שבשנת 1983.

במדגם של 135 תיקים שנבדקו על ידי הביקורת במרחבים הירקון, ירושלים ומחוז תל־אביב והחוליה הארצית נמצא כי לגבי 29 תלונות לא נגבתה עדות מהמתלוננים כפי שנדרש לעשות כן בחקירה פלילית רגילה. במצב זה החקירה לא היתה מושלמת.

משמר אזרחי

מבקר המדינה מציין כי אחוז ניכר של המתנדבים במשמר האזרחי לא עבר אימון ירי בנשק, אחת לשנה. התברר גם כי 14 אחוזים – 38 אחוזים מהמתנדבים הוותיקים – לא עברו קטוח במשמר האזרחי.

הדו"ח מתייחס בעיקר לרמת הפעילות של המשמר האזרחי והוא ממליץ לשקול אפשרות של הקטנת מספר מטות משמר אזרחי וגודלם במחוזות ובמרחבים ושילובם במטות המשטרה הפועלים לצידם ובכך למנוע כפילויות הקיימות היום וחסכון בתקני כוח־אדם. הבדיקה העלתה גם מספר רב של ליקויים ארגוניים ניהוליים ומבצעים בהפעלת המשמר האזרחי. חלק ניכר מהמתנדבים לא הופעלו כלל או שהופעלו לעיתים נדירות. למרות זאת דווח באורח בלתי אמין על ידי הבסיסים למפקדות הממונות על מספר המתנדבים הפעילים.

שירות בתי הסוהר

וועדת התעסוקה הארצית של שירות בתי הסוהר שמתפקידה היה לפעול להכוונה ולפיתוח פרוייקטים תעסוקתיים לא תפקדה כלל בשנתיים האחרונות.

בתי הסוהר בארץ מאוכלסים בצפיפות יתר ועקב כך אין ברובם בתי־מקומות תעסוקה לכל האסירים הזקוקים לשיבוץ תעסוקתי. בשירות בתי הסוהר חסרים מקומות תעסוקה ומתקנים תעשייתיים שיספיקו לכל אוכלוסייתם. הביקורת העלתה כי קיימת אבטלה סמויה בבתי הסוהר אחרים דבר המוצא ביטוי באחוז גדול של משובצים בעבודות שירותים ותחזוקה.

במקומות אחרים מגיע אחוז האסירים העובדים בעבודות שירותים ליותר מחמישים אחוז.

משרד החינוך והתרבות

לא קיצץ 3.5% מתקציבו כמתוכנן; אין פיקוח על רשת החינוך העצמאי

מאת יעל פישביין

מדו"ח המבקר עולה שמשרד החינוך נכשל בשנה שעברה בביצוע הקיצוץ של 3.5 אחוז מתקציבו.

מנגנוני פיקוח לא יעילים גרמו לכך שהקיצוץ בשיעור 60 אלף שעות הוראה התפזר בין "מורים עודפים" שלא ניתן היה לפטרם בגלל הסכם עם הסתדרות המורים ובין מנהלים שקיבלו שעות ניהול בשיעור העולה על מה שמגיע להם. [illegible] מורים שהביאו תפקידים שונים בבתיה"ס. מורים אלה קיבלו תשלום עבור עבודתם [illegible] לא היו זכאים לו.

עוד נמצא [illegible] קיבלו שעות יעוץ על פי החלטה [illegible] בלי כל קשר [illegible] תלמידים.

המחלקה לאישור ספרי לימוד פעלה בחוסר יעילות. [illegible] המחלקה עבד מביתו בתל־אביב בניגוד למקובל. [illegible] בספרי לימוד שלא אושרו מבלי שמשרד החינוך מקיים פיקוח על נושא חשוב זה. לא היה מי שדאג לפיקוח על ספרים בחינוך [illegible] לאחרונה המצב היה [illegible] בחינוך הערבי.

גני ילדים

ממצאי הבדיקה ברשת גני הילדים של החינוך העצמאי ושל מוסדות "בית יעקב" מוכיחים שמשרד החינוך אינו מקיים פיקוח הדוק על הנעשה בכספים שהוא מעביר להם.

לרשת גני הילדים יש גירעון ענק של 323 מיליון שקל שהולך ותופח לבעיית העברות כספיות של משרד החינוך.

המבקר מוצא שהדיווח על מספרי הילדים אינו מהימן. גביית החובות מההורים נעשית ברשלנות, גובים המפקחים על ידי הרשת גובים לעצמם כ־12 אחוז מהכספים. עובדות מנהלית ברשת עובדות רק 28 שעות בשבוע ומקבלות שעות נוספות. עובדי מינהל מקבלים שעות נוספות בשיעורים [illegible] להם הוצאות נסיעה [illegible] נוספות.

משרד התחבורה

ליקויים בסידרי פיקוח בטיחות הטיסה, ושרות גרוע בנתב"ג

מאת: איה אייל

ליקויים בסידרי הפיקוח על בטיחות הטיסה ועל [illegible] נחשפים בדו"ח מבקר המדינה על מינהל התעופה האזרחית.

בין היתר קובע המבקר, כי "הפיקוח בעת טיסה על חברות התעופה היה מצומצם בשל היעדר תקציב בהיקף מתאים", ולא נערכו ביקורות במשך תקופה ארוכה במספר תחנות [illegible] של חברות התעופה בחו"ל.

עוד מתריע המבקר, כי לא הושג תיאום בין הגורמים האזרחיים והצבאיים בעניין [illegible] של מטוסים צבאיים לנתיבי טיסה אזרחיים, דבר העלול לפגוע בבטיחות הטיסה. לא הוקם גוף משותף כפי שתוכנן ב־1981 לחקר תקריות תעופתיות, בהן מעורבים כלי טיס אזרחיים וצבאיים.

רשות שדות התעופה

המחירים בחנויות הפטורות ממכס בנמל [illegible] גבוהים ממחירי 13 מתוך 20 נמלי תעופה בעולם שנבדקו על־ידי רשות שדות התעופה, אולם הרשות לא פעלה להורדת המחירים המופרזים.

בעקבות הבדיקה שערכה הרשות לגבי מחיר המוצרים בחנויות הפטורות ממכס, היא החליטה לבוא בדברים עם בעלי החנויות. אולם עד סוף השנה שעברה לא נעשתה פעולה ביוזמת הרשות להוזלת המוצרים והחוזים עם בעלי החנויות למכירתם הוארכו עד 1987.

חברת "בזק"

כשלון בשיפור רשת הטלפונים; גביית ריבית פיגורים ללא הצדקה

מאת יקיר צור

המסגרות הארגוניות [illegible] הקמתה חברת הבזק היו [illegible] בעיית הממתינים לטלפון שמספרם הגיע כבר ל־250,000 [illegible] הממתינים מעל חמש שנים. [illegible] בהדרגה בגלל [illegible] לא מאוזן של מערכת הטלקומוניקציה. בשנת העבודה 1984 [illegible] 1985 החברה לא עמדה בביצוע חלק גדול מהיעדים שהציבה לעצמה.

בתחום התקנות הטלפונים חל גידול של כ־2.5% בלבד לעומת 84 1983. גם בנושא טיב השירות לא חל שיפור משמעותי.

שיפור השירות שיצא לפועל בשנת 1984 היה נמוך ולא הגיע לכ־50% מהשיפור. [illegible] נגרם בעיקרו מהתקנה מואצת של טלפונים בלי שבמקביל הוכנה לה תשתית בהיקף מתאים. אמצעי עיקרי לשיפור טיב השירות היתה צריכה להיות הפעלתה של מרכזת בין עירונית ובין לאומית משולבת במתקן כורש ג' בתל־אביב. המרכזיה היתה אמורה לפעול במאי 1985 אולם גם במועד זה עדיין לא פעלה באופן מלא. גם במרכזות [illegible] 14, 16 ו־18 עדיין לא חל שיפור משמעותי ניכר לעין.

משרד התקשורת ולאחר מכן חברת הבזק גבו מ־1981 עבור פיגורים בתשלום החשבוניות טלפון ריבית בשיטה של ריבית דריבית. כך הגיעה הריבית האפקטיבית לשיעור של 311% לשנה במקום 150% כפי שאופשרו בחוק. כבר באפריל 1984 קבע היועץ המשפטי לממשלה בחוות דעת כי גביית חובות בריבית דריבית חורגת מההסמכות שבחוק בפקודת הדואר.

במקרים שהחברה גרמה לחיוב ביותר בריבית, היא החזירה למנוי – רק לאחר שהתלונן – ריבית אפקטיבית בשיעור של 252% בלבד לעומת ריבית בשיעור של 311%.

משרד העבודה והרווחה

שערוריה כספית בנציגות בניו־יורק; היעדר פיקוח על עובדים זרים

מאת יקיר צור

משרד העבודה והרווחה מקיים בניו יורק נציגות שמתפקידה לתת סיוע הכוונה והדרכה לישראלים השוהים בארה"ב ובקנדה הרוצים לחזור ולהשתקע בארץ.

בראש הנציגות עומד עובד במעמד של קונסול המועסק על פי חוזה מיוחד בהתאם למקובל בשירות החוץ. הביקורת העלתה כי ראש הנציגות משך מחשבון התפעול של הנציגות לפקודתו, מידי חודש מיולי 83 עד מארס 85 סך של $100 להחזר השלמת שכר דירה ו־$200 נוספים להשתתפות באחזקת הבית. הכל סך ההכל כ־$6,300.

בעקבות התערבותו של חשב האוצר התבקש ראש הנציגות להחזיר לחשבון התפעול של הנציגות את כל התשלומים האישיים שנלקחו על ידו. כאשר הכספי לא החזיר הורה חשב המשרד לנכות ממשכורתו של ראש הנציגות סכום של $2909.18. הסכום נוכה אבל מיד אחר כך משך ראש הנציגות, באישור המשרד, סכום נוסף של $3,700 מחשבון התפעול כמקדמה למשכורתו.

חוב של ראש הנציגות המסתכם ב־$7,100 לא הוחזר עד סיום הביקורת באוגוסט 1985. הביקורת העלתה גם כי ראש הנציגות לא התבקש לפרט בכתב את הוצאותיו השונות הכרוכות בביצוע נסיעותיו התכופות ברחבי צפון אמריקה ולא להמציא קבלות על הוצאות אלו. בעקבות דרישת הביקורת המציא המשרד חלק מן הקבלות. על הוצאות בסך $15,382 בגין אש"ל הוצאות נוספות, לא הומצאו קבלות.

בהערת סיכום אומר המבקר כי מן הראוי שהמשרד ישקול את פעולותיה של הנציגות בניו יורק, המבנה הארגוני שלה והעלות הכספית להפעלתה, נוכח השגיה בהחזרת ישראלים ארצה.

שירות התעסוקה

מספר העובדים תושבי החוץ המועסקים בישראל נאמד על פי שירות התעסוקה בכ־10,000 אולם רק כאלפיים מהם עובדים על פי היתר. בדיקת תיקי עובדי החוץ העלתה כי ברוב המקרים לא בדק שירות התעסוקה את חיוניותם ומקצועיותם של תושבי החוץ והסתפק בהצהרת המעביד שהוא זקוק לעובדים שהינם תושבי חוץ וכי כישוריהם מתאימים לדרישותיו.

במקרים רבים הוא ממליץ השירות על מתן היתרי עבודה לתושבי חוץ מבלי לבדוק אם ניתן למצוא בישראל עובדים בעלי כישורים מתאימים להחלפתם.

רשות השידור

חריגות גדולות מהתקציב המאושר; אי סדרים באישור נסיעות לחו"ל

מאת: יעל אדמוני

לרשות השידור היתה ירידה חריפה בהכנסות מהכנסות בשעור של 20 אחוזים והיא חרגה מתקציב ההוצאות בשיעור של 17 אחוזים בשנת הכספים 1984.

כך עולה מדו"ח מבקר המדינה אשר בדק את הכנסות והוצאות הרשות לשנת הכספים 1984 ולמחצית הראשונה של שנת התקציב 1985.

בשל הירידה בהכנסות נזקקה רשות השידור למימון ביניים בסך העולה על שני מיליארד שקל מן האוצר וזאת בנוסף להשתתפותו הרגילה של האוצר בתקציב הרשות. כן נאלצה הרשות לדחות פרעון חובות בסכום של 2.5 מיליארד שקל.

לפי הידיעה רשות השידור החזיר חובה לאוצר בשנת הכספים 1985, שבה היו לה עד למועד סיום הביקורת. עודף הכנסות על ההוצאות ואף עלה בידה לאזן את תקציבה ולשלם חלק מחובותיה לשנת 1984.

מממצאי הביקורת עולה כי בתחומי פעולה אחרים חרגה רשות השידור מתקציבה המאושר כבר בשלושת החודשים הראשונים של שנת הכספים 1984 וניצלה בממוצע 143 אחוזים מתקציבה בסעיפים אלו. בסעיף שעות נוספות חרגה הרשות ב־30 אחוזים מתקציבה.

בסקירת הנתונים על ששת החודשים הראשונים לשנת הכספים 1985 עולה, שגם בשנה זו לא הקפידה הרשות על שמירת המסגרת התקציבית בחלק מסעיפי ההוצאה, בהם היא חרגה בלמעלה מ־100 אחוזים מסכומי ההקצבה.

נסיעות לחוץ לארץ

מבקר המדינה מבקר בחריפות את הועד המנהל של רשות השידור אשר לא הסדיר באופן ברור את תחומי אחריותה וסמכויותיה של ועדת הנסיעות. מספר ניכר של נסיעות עובדי הרשות לחו"ל לא קיבלו את אישורה של הוועדה והבקורת נמצא כי לא היו נתונים על היקף נסיעות העובדים לחו"ל.

בכל אחת מהשנים 1983 – 1985 נסעו משלחות גדולות של עובדי הרשות לפסטיבל סרטים בקאן בצרפת. בפרוטוקול הנסיעות לא ניתנו נימוקים להרכבת משלחות כה גדולות.

במאי 1984 אישר הועד המנהל של רשות השידור הקרנת השידורים של משחקי האולימפיאדה שנערכו בארה"ב באוגוסט 84. לשם כך הוטס צוות של 18 עובדי רדיו וטלויזיה לארה"ב. הצוות כלל שבעה סבבאים וצלם, למרות שהשידורים הטכניים ניתנו על־ידי מארגני המשחקים. רשות השידור שילמה בנפרד עבור הוצאות הצילום וההפקה של השידורים.

עוד עולה מן הדו"ח כי על חלק מנסיעות העובדים – בעיקר אלה הממומנות על־ידי גורמי חוץ – אין יודעת כלל הנהלת הרשות. כמה מן הנסיעות אושרו שלא בהתאם לנהלים ולעתים אף בתנאים חריגים.

משרד התעשיה והמסחר

שורת ליקויים ביבוא בשר; אי כדאיות בענף המטוויות

מאת דויד שריבר

מינהל הסחר הממשלתי, שבמשרד התעשיה והמסחר כשל מידי שנה לקבלני בשורת הפועלים באמצעות חברות הרשומות בחו"ל, 5 מיליון דולאר המגיעים מהמדינה [illegible] הדין, אף שלא מוטלים עליהם כל מיסים בישראל.

דו"ח מבקר המדינה שבדק את סדרי היבוא של בשר קפוא לארץ מציין כי אמנם חלק מהתשלומים היוצאים לחו"ל מיועדים לתשלום שכר לשוחטים ומשגיחי כשרות שהם כולם אזרחי ישראל, אך חלק נוסף של הכספים מיועד לכיסוי רווחי חברות הכשרות הרשומות בחו"ל. האוצר אינו נוהג לפיכך מתשלום מס על שכר עבודה ודיבידנדים המשולמים בחו"ל. בינואר 86 הודיע משרד התעשיה למשרד מבקר המדינה, כי בעקבות הביקורת הוחלט שבמכרזים שיפרסם האוצר, יכלל תנאי לפיו תבוצע השחיטה בידי חברות הרשומות בישראל בלבד, והתשלום בעבור שירות זה יועבר לחברות אלה.

הביקורת על יבוא הבשר הקפוא לארץ מעלה שורת ליקויים נוספים. ודו"ח מבקר המדינה ממליץ לערוך שינויים בכמה תחומים: לקבוע רמת מלאי מזערית שתוחזק בכל עת, תוך אבחנה בין מלאי חרום לבין מלאי מסחרי; לבחון בחינה מחודשת את צרכי נפח האחסון השכור והכנת תוכנית רב־שנתית לעריכתן של ספירות מלאי פיזיות בבתי הקירור שבמסגרתן תערך לפחות פעם בשנה ספירת מלאי בכל אחד מבתי הקירור.

•

דו"ח מבקר המדינה על משרד התעשיה סוקר גם פעולות שעשה המשרד לעידוד ענף הטקסטיל.

בין הממצאים המתגלים: אף כי קיים עודף כושר ייצור בטוויות הפועלות בארץ, אישר מרכז ההשקעות תוכניות להרחבתן והמדינה השתתפה במימונן. התברר גם כי אושרו תוכניות השקעה בלא שנבדקה כדאיותן של התוכניות למשק וכי לכמה מפעלים אושר מעמד של "מפעל מאושר" לתוכניות שכללו השקעות בהלוואה ציוד ישן, ציוד שקיבל בעבר סיוע מהממשלה.

דו"ח הביקורת מציין כי סקר של המכון לפריון העבודה העלה שטוויית חוטי הכותנה בארץ אינה כדאית למשק הכדור ובי מחירי החוטים המיוצרים בארץ גבוהים מהחוטים המיובאים מחו"ל. [illegible] גם, כי למרות מחירים אלה ועל אף שהשכר המשולם לעובדי הטטוויות בארץ נמוך בהרבה מהממוצע המקובל בתעשיה, נזקק ענף הטטוויות בארץ לסיוע רב, הגדול מהסיוע המקובל לכלל התעשיה בארץ. יתרה מזאת, ענף הטטוויות נהנה גם מיתרונותיו של הסדר [illegible] האפשר למכור את החוטים בארץ במחירים גבוהים מהמחיר של החוטים המיובאים, דבר המהווה תמיכה נוספת בענף, הממומנת בידי הקונים של מוצרי הכותנה בארץ.

משרד הבינוי והשיכון

אין הקפדה על ניהול מלאי הדירות; אי התאמות ברישומים

מאת משה גבע

מממצאי דו"ח מבקר המדינה עולה שמשרד הבינוי והשיכון מכר בשנים 1980–1985 כ־1200 דירות שהיו בבעלותו באמצעות חברות בנייה ובעיקר באמצעות החברה הממשלתית "שכון ופיתוח". המכירות וקביעת המחירים נעשו בלא שנקבעו נהלים מראש לכך.

גם כאשר נקבעו הנהלים, במחצית 1985, לא היה בהם פרוט של סדרי בקרה ופיקוח על החברות שבידיהן הופקדו הדירות, החזקתן ומכירתן. המשרד לא הקפיד על ניהול מלאי הדירות ונתגלו פערים ניכרים בין נתוני המלאי של המשרד לבין אלו של החברות.

החברות לא נדרשו להמציא למשרד ערבויות מתאימות שיהיה בהן כדי להבטיח את ההתחייבויות שנטלו על עצמן. בתוך כך לא התכנסה ועדת המחירים בתדירות שנקבעה בהוראות וכתוצאה מכך נמצאו ליקויים בפעולות עדכון מחירי הדירות שנמכרו.

בידי המשרד לא מצויים חוזי הרכישה של המשתכנים ולפיכך אין באפשרותו לוודא שאכן כל הכספים שנגבו מהמשתכנים הועברו אליו בהתאם לחוזים, למועדים ולמחירים שנקבעו.

בתשובתו הסביר המשרד כי אין כל צורך שהחברות ימציאו את חוזי הרכישה. המבקר רואה בהסברה תשובה מעין זו, שאינה מתיישבת עם חובתו של המשרד ועם סדרי המינהל התקין. זאת בשום שהחוזה הינו מסמך יסודי הדרוש כאסמכתא לגריעת דירות מהמלאי נכסי המדינה.

אחת החברות לא העבירה למשרד במועד את התמורה במכירת 23 דירות בבאר שבע וכתוצאה מכך נגרם נזק כספי של כ־2.5 מיליון שקל באוקטובר 1985. בתביעה לתשלום הכספים נלקחה בחשבון עליית המדד, אולם החברה לא נדרשה לשלם ריבית ריאלית על כספים שעכבה במשך שנתיים. האפשרות להפסיק את ההתקשרות עם החברה לא נבדקה למרות שבעבר נמצאו כבר ליקויים בסדר העברת התקבולים שגבתה.

בתוך כך לא נמצאו נהלים מתאימים המסדירים את מכירת הדירות לזכאים בלבד, כנדרש. הביקורת העלתה כי שלוש דירות שהוצאו למכירה באשדוד נמכרו לזוגות שכדם ניסאו ואינם זכאים וזאת בלא אישור כנדרש.

כמו כן נמתחת ביקורת על שהחוזים האחידים של "שכון ופיתוח" ושל חברות אחרות עם הרוכשים לא הוגשו לאישור בית הדין לחוזים אחידים כדי למנוע סעיפים מקפחים העלולים לגרור את המשרד להתדיינות משפטית.

משרד החקלאות

ריכוז נתונים לוקה בחסר

מאת דויד מושיוב

בקורת קשה על משרד החקלאות ושלוחותיו כלולה בדו"ח מבקר המדינה הקובע, כי בנושא הסיוע לישובים במצוקה לא ריכז המשרד נתונים בצורה נאותה על המושבים החקלאיים שנקלעו למצוקה, וכי סיוע כספי אינו מספיק ויש לפעול לפתרון הבעיות הבסיסיות של המושבים.

באשר לגידול בשר קובע הדו"ח כי היו חריגות מהמכסות ועלות הייצור של פטמים והודים כפולה מעלות הייצור בארה"ב.

דו"ח מבקר המדינה מדגיש, כי תלותם הרבה של מושבים רבים, בעיקר הנחשלים שבהם, בארגוני הקניות, שאליהם הם מסונפים, מחייבת, לדעת הביקורת, שהמשרד יתן את דעתו על דרכי פעולתם וניהולם. הדבר דרוש כדי למנוע מצב, שהסתבכותם הכספית תגרור התמוטטות אפשרית של המושבים המאוגדים במסגרתם.

משרד החקלאות מפעיל זה שנים מספר תכניות מיוחדות למתן סיוע למושבים ולחקלאים, שנקלעו למצוקה כלכלית. בביקורת זו נבחנו פעולות המשרד בשנות הכספים 1982–1984 להושטת סיוע ביחוד לקבוצה נבחרת של מושבים ולחקלאים, חברי מושבים.

המשרד לא ריכז בצורה נאותה נתונים על המושבים והחקלאים, שנקלעו למצוקה כלכלית, כבסיס להכנת תכניות סיוע ולהקצאת כספים לנזקקים.

המשרד לא בדק באופן שיטתי את ספרי החשבונות ובנוסף לזה רישומים ואסמכתאות כדי לעמוד על נכונות הנתונים הכספיים, שנכללו בדיווחים, שהגישו החקלאים למשרד לקבלת סיוע. מסיבה זו קיים ספק בדבר אמינות הנתונים ששימשו בסיס להחלטות על הקצאת כספי סיוע.

במקרים רבים הוקצו כספים לחקלאים, שאף בהתאם לקריטריונים שקבע המשרד עצמו, לא היו זכאים להם.

המשרדים האזוריים לא קיימו בצורה שיטתית פיקוח ומעקב אחר מצב פעילותם המשקית של המושבים והחקלאים שקיבלו סיוע. מסיבה זו לא היתה למשרד אפשרות להעריך את תרומתו של הסיוע הרב שהוקצה.

הבעיות הכלכליות החמורות, שבפניהן ניצבים כיום מושבים רבים הן לא במעט תוצאה מבעיות ארגוניות, חברתיות וניהוליות המבורות אצלם. הביקורת הדגישה בפני המשרד, כי בסיוע כספי בלבד אין די בהבראת המצב; יש לפעול להבאת פתרונות לבעיות הבסיסיות האמורות. התעלמות מצורך זה עלולה לסכל את התועלת שבסיוע כספי, יהיה היקפו אשר יהיה.

המלצה זו מקבלת משנה תוקף עם כוונת המשרד להקצות סיוע נוסף 90 מיליון דולר למושבים שבמצוקה.

ק.א.ל. הוזילה ההובלה החקלאית

בהתייחסו לחברת ק.א.ל. קווי אוויר למטען בע"מ, מציין הדו"ח מבקר המדינה, כי הציפיות שתלו בחברה עם הקמתה בכל הקשור להוזלת עלות ההובלה של תוצרת חקלאית המיועדת לייצוא לחו"ל נתגשמו. וכי בפועל חלה הוזלה של הובלת המטענים.

יובל 50 למושב בית שערים

בית שערים: מושב של אנשים חרוצים

מאת יצחק מרידור

בטבורו של מושב בית שערים, בין הצרכניה ומועדון הנוער, ניצב לוח־מודעות מטופח, שהוקם לפני יותר מעשר שנים, לקראת חג הארבעים של הישוב. אז שימש הלוח מקור מידע לחברים על מלאכת ההכנות לחג. ההכנות נמשכו חודשים ולקחו בהן חלק עשרות רבות מחברי המושב. החגיגות תמו, ובמשך העשור שחלף מאז ירד הלוח מגדולתו. חגיגיותו נעלמה והוא שימש לפרסומן של סתם ידיעות והודעות של יום־יום. עתה, לקראת חג החמישים הממשמש ובא, שוב פוקדים את הלוח אנשי המושב, צעירים ומבוגרים. הם באים לשאוב מידע על הפעילות של עשרות החברים, העסוקים עד מעל הראש בהכנות לחג היובל.

עץ האלון המקדם פני הבאים לבית שערים

בית שערים הוא מושב עובדים משגשג ומצליח, בין נהלל וכפר יהושע, לצד כביש נצרת־קרית־טבעון. אחד הישובים הכפריים היפים ביותר בארץ. רחובותיו רחבים מאד. בתיו טובלים בירק ועטורים גינות נוי מטופחות. עשרות מטרים מהכניסה לכפר, באמצע „הכביש הראשי", זוקף צמרתו עץ אלון ענק.

„את התכנון האדריכלי המוצלח של המושב שלנו", אומר לי נתק וינברג, מראשוני בית שערים, „אנו חייבים לאדריכל ריכרד קאופמן. היה לו, לאיש הזה, הרבה מעוף. לפני חמישים שנה הגיש לנו תכנית כפר בדמות מגף שבקצהו פרסה ובה מגרש רחב ידיים למשחקים ולחגיגות. עיצוב זה התחייב, מסתבר, מהמבנה הטופוגרפי של השטח: משני צדי הרכס תוכננו שבעים יחידות משק, שלושים יחידות לעובדי הציבור, ומגרשים לכל מוסדות הציבור של הישוב".

אנשי בית שערים ידועים כאנשים חרוצים, חרוצים מאוד. המושב, הנושא את שמה של העיר הקדומה ששכנה באותה סביבה, נוסד ב־1936 בידי עולים מיוגוסלאויה. הם עזבוהו אחר־כך, ובמקומם באו למקום חברי „ארגון אפרים", שהיו אמורים להתיישב בעמק הירדן. „היה מקום פנוי ליד קיבוץ מסדה", – נזכרים היום ראשוני בית שערים – „אך הקיבוצים לא רצו בנו שם. עובדה, עד היום לא קם שום מושב בעמק הירדן, מעוזה של התנועה הקבוצית".

ארגון „אפרים" היה הארגון הראשון של „הנוער העובד" שהלך להקים מושב עובדים. „אותנו לא פינקו המוסדות", אומרים החברים הוותיקים. המשבצת שלנו קטנה בהרבה, כמעט מחצית מזו של שכנינו, כפר יהושע ונהלל. תקציבים כמעט שלא ניתנו לנו. תמיד אמרו לנו: ,אתם אנשים חרוצים, אין כסף, תסתדרו'".

נתק וינברג, [illegible] שיסד וניהל במשך 39 שנים את ארגון הקניות של מושבי הצפון, מיכה שומן (בנו של יצחק שומן, מראשוני המושב, מחברי ארגון „אפרים"), יצחק ופרחה פלד, מעלעלים איתי בחוברת שהוציאו בבית שערים לפני עשור, לקראת חג הארבעים, ובתמונות דהויות של ימי בראשית.

„הם עבדו קשה מאוד, ראשוני המושב", חוזרים בני־שיחי ואומרים: „היתה אז קופה משותפת וכל מי שעבד קיבל מהקופה, תמורת יום עבודתו, אותו סכום, לא חשוב כמה באמת הוא הרוויח. אנשים נסעו, שנים, לעבוד בחיפה. בנמל, בחברת החשמל. במקורות. היו שהרוויחו 25 גרוש ליום עבודה והיו שהרוויחו חצי לירה – אז זה היה הרבה מאוד כסף. היו ביניהם טייחים טובים ובנאים, והם השתכרו יפה. המגורים היו בצריפים גדולים. גרו בהם כמה משפחות יחד. רק לאחר זמן, כאשר הושלמה הפרצלציה, הועברו הצריפים אל החצרות של המשקים עצמם. יחד עם העבודה השכירה בחוץ, התחלנו לטפח את החקלאות. קיבלנו פרה ראשונה, חצי־סוס וחצי־פרידה, התחלנו בשלחין, שנים־שלושה דונם תפוחי־אדמה, קצת ירקות; קנינו, במזומנים שחסכנו (10.000 לירות), זכויות מים מ,מקורות', מידי לוי שקולניק (אשכול) ופנחס קוזלובסקי (ספיר). רישתנו שישה דונמים ראשונים. היו לנו יבולים יפים אך סבלנו מערביי הסביבה".

מאורעות 1936 ו־1939 זכורים היטב לוותיקי בית שערים: „היו יריות, חברים נהרגו, היתה שמירה בלי סוף, ונאלצנו להקים קירות מגן סביב חדרי הילדים שגבלו בשטחים שעיבדו הערבים, לידנו".

13 שנה חיו אנשי בית שערים בלי מחשל. זה הגיע למרכז המושב רק ב־1948 ולבתי החברים רק ב־1950.

בית שערים הוא מושב של אינדיווידואליסטים. אי־אפשר להתעלם מאותה נימה מרירה משהו המתגנבת לכל שיחה עם אנשי בית שערים כאשר מזכירים את השכנים, את נהלל ואת כפר יהושע: „הם הקדימו אותנו ביותר מעשור ולהם שיחק המזל יותר מאשר לנו", אומרים אנשי בית שערים. „היה להם – ויש להם – יותר קרקע, יותר מים; הם קיבלו תקציבים שלנו לא ניתנו, כי כבר לא היה. בזמן ה„בום" הגדול, כאשר השוק היה צמא לתוצרת חקלאית, להם היה הון עצמי בשפע. לנו לא היה. הם יצרו ומכרו. אנחנו יצרנו פחות. הם הקימו לולים גדולים והרוויחו יפה. אנחנו פחות. אנחנו לא כל־כך הצלחנו במפעלים המשותפים שלנו. היינו הראשונים בתנועת המושבים שביטלו את הצרכניה המשותפת, את המוסך המשותף, את המחלבה המשותפת. אבל מבחינה חברתית יש לנו במה להתגאות. אפילו אריק נחמקין, איש נהלל, אמר עלינו: „מבחינה זאת, כולם יכולים ללמוד מכם".

חריש ראשון לפני יובל שנים

המחלבה הישנה של בית שערים

אנשי בית שערים הם לוקאל־פאטריוטים גדולים. „לא תמצא אצלנו גדר בין חצר לחצר", אומרים לי כאן. „היחסים בין החברים מצויינים. מצאנו גם פתרונות מקוריים משלנו כדי לשמור על עקרונות המושב, על העזרה ההדדית". אנשי שיחי מציינים שבמושב האנשים מאוד מאד ליבראליים, אבל יש להם אגודה חקלאית מאורגנת מאוד וחזקה מאוד. „אין כאן הברחות תוצרת. הכל עובר את האגודה, השולטת בריכוז התוצרת ובשיווקה המאורגן".

בית שערים הוא ביתם של 412 איש. כמעט כל היחידות החקלאיות, 68 מספרן כיום, מנוהלות עד עצם היום הזה בידי המשפחות „המקוריות". המשק החקלאי בכללותו הוא רב־גוני, אך המשקים כשלעצמם הם משקים „מתמחים". יש כ־15 יחידות חלב מבוססות היטב וכ־15 משקים המגדלים בקר לבשר, יש משקי צאן לחלב, מהגדולים בארץ, יש פטימים וירקות לייצוא, יש חממות ומשתלת ורדים, יש עצי פרי ופרדסים, יש אבוקדו ועצי פקן.

בית שערים הוא אחד המושבים היפים בארץ. תאווה לעיניים ממש. כל שיש בו הוא פרי עמל שקדני, עבודת שנים. חג החמישים של בית שערים הוא חגה של כל ההתיישבות העובדת, חגה של „ישראל היפה".

לחברי מושב
בית שערים
על פעלכם המבורך מזה יובל שנים
שאו ברכת ידידים נאמנה
להמשך הדרך
כה־לחיו
„צפונית העמק"
מפעלי בשר בע"מ

למושב בית שערים
שפע ברכות
ביובלכם
איחולינו להמשך בנין, התרחבות, שגשוג ופיתוח
נ. פלדמן ובנו בע"מ
המרכז למיכון חקלאי מתקדם
רח' יפו 137 א' חיפה טל. 04-520265

לחברינו
מושב בית שערים
בחגכם
שאו ברכת ידידים חמה
להמשך הפיתוח השגשוג וההצלחה
מפעלי העמק
על כל שלוחותיו

למושב בית שערים
במלאת יובל ליסודכם
שאו ברכתנו הנאמנה
להמשך דרככם הברוכה
איחולינו להמשך שיתוף פעולה פורה
עוף העמק
רמת־ישי

למושב בית שערים
לרגל יובלכם
שאו
ברכותינו
הלבביות
איחולינו להמשך שיתוף פעולה פורה בעתיד
חברת קופולק בע"מ
תוספות מזון ✡ ויטמינים ✡ כימיקלים
ת. ד. 1098 תל־אביב טל. 03-9229961

לשכנינו
מושב בית שערים
בחגכם – כה־לחיו
מושב נהלל

למושב בית שערים
החוגג יובל להיוסדו
ברכת
המועצה האזורית עמק יזרעאל
ישוביה ותושביה

לידידינו
חברי מושב בית שערים
בחג יובלכם
שאו ברכה נאמנה
להמשך דרככם הברוכה
חברי מושב תל עדשים

למושב בית שערים
ביובלכם
קבלו מיטב ברכותינו ואיחולינו להמשך דרך צלחה
תנובה אקספורט

למושב בית שערים
ליובלכם
שאו ברכה חמה
מרכז תנובה

למושב בית שערים
ולחברינו אנשי המושב
במלאת יובל שנים לעלייתכם על הקרקע
המשיכו בהצלחה
בדרככם — דרכנו
„תגמולים במושבים"
בע"מ

לבית שערים
החוגג יובל לעלייתו
על הקרקע
שלוחה ברכת חברים חמה
להמשך הדרך
מושב בית לחם הגלילית

למושב בית שערים
איחולינו להמשך הצלחה בדרככם הברוכה
שאו מיטב ברכותינו בחגכם
מושב היוגב

למושב בית שערים
החוגג יובל להיווסדו
איחולינו הלבבים להמשך
שגשוג ופריחה
המועצה לענף הלול

למושב בית שערים
ביובלכם
שאו ברכה נאמנה
ברכת שכנים
ממושב כפר יהושע

למושב בית שערים
שלוחה ברכת שכנים חמה
לרגל יובלכם
כה־לחי!
דוכן אלונים
וקיבוץ אלונים

למושב בית שערים
שאו מיטב ברכותינו ואיחולינו
ביובלכם
כה־לחי!
מושב בלפוריה

למושב בית שערים
איחולינו הלבביים ביובלכם ה־50
דרך צלחה בהמשך דרככם
כה־לחי!
קוטר
מובילי מגדל העמק
חברה להובלה (1981) בע"מ

סיגל גונן קפצה לרוחק 6.26 מ' בנעילת תחרות האתלטיקה

הישג טוב לשלמה אוזלאי 800 מ' (1:51.32 ד') דליה נבות נכשלה בנסיון לשפר השיא בקרב 7

מאת ניצן פרידמן

סיגל גונן ביצעה את קפיצתה השלישית לבור. זינוק ונחיתה טובים. הלוח האלקטרוני הורה 6.27 מ'. והקהל הנרגש כמעט נשים. גונן השוותה את השיא הישראלי של מאירה בן צור. אולם בבדיקה חוזרת נתגלה, כי גונן קפצה למרחק 6.26 מ' הכל בגבול סימון אחד.

"זה מתסכל", הודתה סיגל בת ה־23, חובקת את בנה אסף. "אבל אני בטוחה שבקיץ אשבור את השיא ואקפוץ מעל 6.30 מ'". זה היה הרגע המרגש ביותר ביום השני והאחרון של התחרות הבינ"לאומית לאתלטיקה, שנתמה אמש באיצטדיון הדר יוסף.

תוצאות היום השני: גברים – קפיצה לגובה – 1. פטר סאמוויי (בלגיה) 2.18 מ' 2. פלויד מנדרסון (צפון אירלנד) 2.06 מ' 3. צפריר מינצר 2.03 מ'; ריצת 800 מ' – 1. טודסקן הוסוף (גרמניה) 1.51.14 ד' 2. שלמה אוזלאי 1.51.32 ד' (הישג איכותי טוב) 3. אלכסנדר אדם (גרמניה) 1.51.62 ד'; 400 מ' משוכות – 1. צפריר גלקין 56.56 ש' 2. רוגל פוקס 58.65 ש'; ריצת 200 מ' – 1. רולף קיסטנר (גרמניה) 21.51 ש' 2. האנס פריטש (גרמניה) 21.81 ש' 3. אבי ניסנקורן 22.26 ש'; זריקת דיסקוס – 1. עופר גרשון 44.10 מ' (תוצאה מבטיחה לנער בן 17) 2. דני נגט 33.70 מ'; קפיצה משולשת – 1. סוזן וולד 15.06 מ' 2. גיל למל 14.76 מ' 3. נסים סרור 13.62 מ'; ריצת 5000 מ' – 1. עופר סקיטל 15.14.26 ד' 2. אריק דינגל 15.31.50 ד' 3. יורם שפירר 15.34.59 ד'.

נשים – קרב 7 – 1. רנטה ויל (גרמניה) 5586 נקודות 2. אנקה (גרמניה) 5339 נקודות 3. דליה נבות 5224 (תוצאה מאכזבת לישראלית לאחר שהיתה בכושר יותר אתמול); ריצת 200 מ' – 1. גבי ליפה (גרמניה) 24.41 ש' 2. נטלי ניסן (בלגיה) 25.06 ש' 3. אירים גלעד 25.77 ש'; הדיפת כדור־ברזל – 1. צביה דייספלד 11.94 מ' 2. צילה אשר 10.91 מ' 3. מיכל בראל 9.87 מ'; קפיצה לרוחק – 1. סיגל גונן 6.26 מ' 2. גבי ליפה (גרמניה) 6.22 מ' 3. קרן גרוסמן 5.47 מ'

ישראל תארח את בלגיה ביוני בגביע דייויס

טניסאי בלגיה הם יריבי ישראל ברבע־גמר גביע דייויס באיזור האירופי. אתמול הבטיחו לעצמם הבלגים את נצחונם, כשגברו במשחק הזוגות על הצמד האירי והם מובילים בתוצאה 0:3.

מאחר שגם בשני משחקי היחידים, ביום התחרויות הראשון, היתה ידם של הבלגים על העליונה, הבטיחו כאמור עלייתם לרבע־הגמר.

משחקי רבע הגמר יערכו בארץ ב־12 עד ה־14 ביוני (חג השבועות).

טניסאי ישראל הבכירים, העושים עתה בסיבוב טורנירים בחו"ל יצטרכו לחזור בימים הקרובים לארץ כדי לקיים מחנה אימון לקראת המפגש נגד הבלגים.

התקנון קובע כי אם נבחרת שיחקה פעם בעבר נגד נבחרת אחרת בביתה יהיה המשחק הכי קרוב בין השתיים בביתה של אותה נבחרת שהיתה קודם אורחת בביתה של העמיתה.

כזכור שיחקו שתי הנבחרות בשנה שעברה בבלגיה ואז ניצחה ישראל.

איגוד הטניס יצטרך לכנס במהירות את טובי הטניס הישראלי המשחקים בתחרויות מקצועניות בחוץ, למחנה אימון בארץ על מנת להרגיל את "התיירים" שלנו למגרש הביתי.

במשחקי גביע דייויס נוספים: יוון–סוריה 0:5; תורכיה–לוקסמבורג 2:3; ניגריה–נורווגיה 0:5; מצרים–מלטה 0:5; יפאן–טאיוואן 1:4; תאילנד–אינדונזיה 0:2.

ההולנדי בלוק מאמן הנבחרת

מאת אשר גולדשלגר

ההולנדי נאך בלוק יהיה מאמנה של נבחרת ישראל בכדורגל – זאת המליצה אמש הוועדה לקביעת המאמן הלאומי.

ההמלצה נתקבלה פה אחד על־ידי כל חמשת חברי הוועדה והיא מותנית עתה בסיכומים הכספיים וכעונה את אישור ההנהלה ההתאחדות לכדורגל, העומדת להתכנס היום.

בלום נוצח בחצי הגמר

הטניסאי הישראלי גלעד בלום נוצח בחצי־גמר בטורניר בבורנמות, אנגליה, על־ידי הדרום־אפריקאי דניס מאהורף – 6:3, 7:6.

התפטר גזבר איגוד הטניס

גזבר איגוד הטניס, מיכאל (מייק) שנער, התפטר מתפקידו בעקבות חילוקי דעות קשים שהתגלעו בינו לבין יו"ר האיגוד דוד הריק.

שנער הגיש את התפטרותו בישיבת נשיאות איגוד הטניס והיא תכנס לתוקף עם הגשתה להנהלת האיגוד בישיבתה הקרובה.

הקש ששבר את גבו של הגזבר היה עם שיגורו של קפטן נבחרת הדייויס יוסי שטבהולץ למסע ריגול של משחק הדייויס בין אירלנד ולבלגיה וזאת לאחר שקודם לכן נשלח בניגוד לדעתו ובלי אישור ועדת הכספים של האיגוד מאמן הכושר פיני שמעון עם הטניסאים גליקשטיין ומנסדורף, כאשר המאמן הזה מסרב אפילו לנסוע קטע מסויים ברכבת בין ערים באירופה, מהלך כמה שעות, כדי לחסוך 150 דולר.

לדעת גזבר האיגוד לא היה טעם בנסיעת הריגול של הקפטן שטבהולץ שכן טניסאי הדייויס שלנו מכירים את השחקנים של אירלנד ושל בלגיה ממיפגשים קודמים בעשרות מסגרות של המקצוענים וגם של הבלגים בגביע דייויס בעבר ואם היה טעם בריגול הוא צריך להיעשות על־ידי השחקנים עצמם ולא על־ידי הקפטן.

נפתח טורניר הטניס באשקלון

התחרות השניה במסגרת הסבב הבינלאומי לטניס נפתחה אתמול באשקלון. ודליה קודיאס גברה על פאולה אדלמן 0:6, 4:6; יעל סגל – מיכל יפלח 3:6, 6:4, 3:6; אסנת רצ'האן – קארין מאייר 6:2, 2:6, 2:6; אפרת אוחנה – ורוניקה ברוצקי 4:6, 2:6.

היום יימשכו המשחקים. יטלו בהם חלק גם המדורגות הראשונות וכן האורחות מחו"ל.

● ג'וסי מאר מקבוצת בוטפוגו זומן לסגל נבחרת בראזיל במקום ליאנדרו שפרש מאחר שמחאתו על ניפויו של חברו החלוץ רנאטו לא התקבלה.

מבקר המדינה – לכדורגל

ידעתי שזה יבוא. השאלה היתה רק מתי. עתה אפשר כבר להרגע. ישראל תהיה מיוצגת בנבחרות במשחקי גביע העולם במכסיקו.

ולמי שאינו מצוי בסוד הדברים נזכיר: נבחרת הכדורגל הלאומית שלנו, נשארה בבית אחרי כשלונה בשלב המוקדם בבית האוקיאני נגד נבחרות אוסטרליה וניו־זילנד. אבל העסקנים, קברניטי ההתאחדות, לא מוותרים. עליהם שום דבר לא משפיע. הם ייסעו בהרכב מלא של המישיה למקסיקו – חלקם, בכיסוי מלא של ההתאחדות וחלקם בכיסוי חלקי, כשעבור התענוג הזה משלמת כמובן הקופה הציבורית.

מסורת המצוחצחת של השלישיה המובילה, מתוך החמישיה, של ההתאחדות: היו"ר שאול סודרי, ממלא המקום עוזיקם מילצ'ן והמנכ"ל יעקב אראל, שאגב הספיק כבר לחדש בשנה האחרונה את כל אירופה, היא להשתתף בישיבת הקבוצה של איזור אוקיאניה לקביעת המועדים לשיבוצה של ישראל בטורניר הקדם־אולימפי ולנסות בקונגרס פיפ"א להכנס ליבשת אירופה.

מאחורי הרשת

אולי יכול מי מהשלישיה המובילה ומי מאלה שאישרו את הנסיעה בהנהלת ההתאחדות להסביר לציבור מדוע צריכים לנסוע שלושה. האם אנו משופעים במכון שאפשר לבלות על חשבוננו במקסיקו הרחוקה והיקרה שבועיים מלאים בשעה שלכל היותר מתקיימים המפגשים הרשמיים יום או יומיים לפני פתיחת המשחקים?

ומדוע צריכים להשתתף בנסיעתם של עוד שנים (אריה קרמר ודב שוהר) שבסך הכל נוסעים לראות כדורגל טוב. האם רק לעסקנים הקרובים לצלחת מותר לשאוב כך סתם מן הקופה הציבורית? למען האמת גם אנו היינו רוצים להשתתף בחויה הזאת, אז למה לא לערוך הגרלה?

בעידן של הידוק חגורה, כאשר בבחירת מאמן לאומי עושים חשבונות של חסכונות כספיים, חייבים קברניטי ההתאחדות לחשוב פעמיים ולכווץ את הייצוג המנופח הזה, שהוא יקר וחסר כל תועלת.

אך אם זקוקה ישראל לייצוג כלשהו במקסיקו־סיטי, אפשר להסתפק בנציג אחד בלבד. אנו בטוחים כי יו"ר ההתאחדות לכדורגל בכבודו ובעצמו יספיק ליצגנו בכבוד גדול באותם דיונים שימשכו יממה אחת בלבד. כל היתר, הרוצים להתחכך בצמרת הכדורגל העולמי, שיעשו את זה במחילה מכבודם על חשבונם הפרטי.

עדיין לא מאוחר לקבל החלטה שפויה כגון זו, אך אם לא תתגלה התבונה בעוד מועד, כדאי להפנות את תשומת ליבו של מבקר המדינה, שזה עתה הוציא מתחת ידיו דו"ח אביך על משרדי הממשלה. ההתאחדות לכדורגל מקבלת מימון ממלכתי באמצעות מועצת ההימורים ומשרד החינוך והתרבות וכן הדין שמבקר ישים פעם את ידיו על הידים הגריכות של מנהלי ההתאחדות לכדורגל.

שמואל מל

לשכת העתונות הממשלתית — יועצת ראש הממשלה למעמד האשה

מזמינים את הקהל הרחב ליום עיון בנושא:

נשים בתקשורת

אשר יתקיים ביום שלישי, י"א באייר תשמ"ו, 20 במאי 1986
בבית סוקולוב (אולם רון), רח' קפלן 4, תל־אביב

סדר יום

09.30 פתיחה: ד"ר ישראל פלג, מנהל לשכת העתונות הממשלתית
ד"ר נוצה שפירא־ליבאי, יועצת ראה"מ למעמד האשה

09.50 דיון: האשה העובדת בתחום התקשורת
בהשתתפות: תמר אבידר, מעריב
מיכל זמורה־כהן, קול־ישראל, טלוויזיה ישראלית
ג'ודי לוץ, טלוויזיה ישראלית
המנחה ד"ר דינה גורן, אוניברסיטת תל־אביב

11.00 הפסקת קפה

11.20 מחקר ודיון – דימויה של האשה בתקשורת
א. הצגת מחקרים: "דרכי הצגת נשים וגברים בתקשורת הישראלית"
מירה אריאל, החוג לבלשנות, עתונות וטלוויזיה, אונ' ת"א
"פורנוגרפיה בתקשורת הישראלית ההמונית"
חמדה וייס, המכון לחקר תקשורת ומשפחה, אונ' חיפה

ב. דיון בהשתתפות: צבי אל־גת, "לאשה"
משה ורדי, ידיעות אחרונות
חיים יבין, טלוויזיה ישראלית
המנחה: צביה כהן, נעמ"ת

הזמנות, במספר מוגבל ניתן לקבל אצל מאני, בלשכת העתונות הממשלתית, רח' איתמר בן־אבי 9, תל־אביב. טלפון: 03-216222

ההתחמצה מהנקודה הלבנה. מוטי איווניר המבקיע המצטיין של מכבי ת"א פיספס בשבת הזדמנות להעפיל לראש טבלת "מלך השערים" כשהחמיץ כדור עונשין מ־11 מ' מול יגאל מדר שוער הפועל באר־שבע

אקהויז: חזרנו בזמן אל עצמנו והכל עכשיו פתוח

48 שעות אחרי שבת

מאת ניצן פרידמן

הנצחון המשכנע ביותר בשבת שייך להפועל ת"א (1:5) על "ההולומים" הלא נוצצים של מכבי נתניה. חניכיו של דוביד שוויצר עדיין במקום השלישי עם נקודה אחת פחות משתי המובילות, מכבי חיפה ומכבי ת"א. יעקב אקהויז הפצוע יצא כבר בדקה ה־15 וצפה בהמשך במשחק.

● "יעקה", איך היה לראות מהצד הצגה של הפועל ת"א?

"מאה אחוז. היה שגעון. במחצית הראשונה היה משחק סוסה. הכדור רץ מרגל לרגל ועבר קשה מאד. היו שערים יפים. החבריה ניצלו את המצבים והמשחק עמד על רמה די גבוהה. במחצית השניה היתה ירידה טבעית בגלל התוצאה. זה לא צריך לקרות, אבל זה לא נורא".

● מה הסיבה לכך שחזרתם לכושר טוב באחרונה?

"משה סיני חזר לעצמו ומנווט היטב את הקבוצה. הוותיקים, שצריכים לסחוב את הקבוצה, חזרו לכושר טוב, כמו שבתאי לוי שמבקיע. הצעירים מוסיפים, כמו ליאור ברנס שהפיח רוח חיים בחולית הקישור. בכלל, יש חבורה של שחקנים רציניים וטובים ושילוב מוצלח של ותיקים וצעירים".

● לפי דבריך אתה אופטימי בקשר לסיכויי הזכיה באליפות?

"אני לא רוצה להיכנס לניחושים. לא מעוניין לנתח. נכון שאנחנו בכושר טוב עכשיו חזרנו לעצמנו בזמן, אך נותרו עוד שני משחקים ועלינו לנצח בהם".

● אתם בונים גם על תיקו בין מכבי חיפה למכבי ת"א?

"טוב שיהיה שם תיקו, אבל שם זה סיפור אחר. אותי מעניין מה נעשה בבאר־שבע. מצפה לנו קרב קשה מאד ונצטרך לעשות כל מאמץ כדי לנצח. אני סומך על החבריה".

● אתה תשחק בבאר־שבע?

"הכל תלוי בקצב ההחלמה. נפגעתי בקרסול במשחק נגד ארגנטינה. שלשום ניסיתי לשחק ולא הלך. בינתיים אני נח ועובר טיפולים בתקוה להחלים עד שבת. אך גם בלעדי יש לנו קבוצה טובה".

בן־חיים ניצח בפתיחת אליפות העולם באיגרוף

המתאגרף הישראלי יהודה בן־חיים גבר אור ליום אתמול בסיבוב הראשון של אליפות העולם על אלוף יפאן וסגן אלוף אסיה, קאמיקו אוטסוקי. בן־חיים, המופיע במשקל עד 48 ק"ג ניצח בנקודות (1:4).

האליפות נערכת ברנו, נבדה, שבארה"ב. לדעת מומחים הציג הישראלי יכולת מצויינת עם טכניקה גבוהה.

מחר יתמודד בן־חיים בסיבוב השני נגד אלוף בראזיל, הכילטון ג'וזה רודריגז, הנחשב למועמד לתואר העולמי. הבראזילאי ניצח במפתיע בסיבוב הראשון את אלוף ארה"ב, בראון לונג (2:3).

בן־חיים הוא נציגה היחיד של ישראל באליפות העולם. מאמנו, דיוויד מרקס מקיבוץ כפר גלעדי שוחח אמש ארוכות עם יו"ר ועדת האיגרוף, שמשון עמסלם והשניים תיכננו בשיחה את הטקטיקה של בן־חיים לקרב הקשה מול הבראזילאי.

1,194 ניחשו 13 בטוטו

1,194 משתתפים ניחשו את תוצאות כל 13 המשחקים במחזור 36 שהתקיים ב־10.5.86 על משחקי הליגה הלאומית והליגה הארצית, וכל אחד מהם יקבל 375 ש"ח.

18,565 משתתפים ניחשו 12 תוצאות נכונות, וכל אחד מהם יקבל כ־11 ש"ח.

119,812 משתתפים ניחשו 11 תוצאות נכונות, וכל אחד מהם יקבל כ־1.7 ש"ח.

למעלה מ־400,000 משתתפים ניחשו 10 תוצאות נכונות, והפרס הרביעי לא יחולק והוא מועבר לכלל הפרסים במחזור 37.

ההכנסה במחזור 36 היתה 2,489,993.40 ש"ח ולפרסים הופרשו 1,077,478.34 ש"ח. המינימום המובטח לפרס הראשון במחזור 37 הוא 550,000 ש"ח ולכלל הפרסים 1,200,000 ש"ח, כולל העברה.

נפתח קונגרס מכבי העולמי

קונגרס מכבי העולמי ה־20 נפתח במוצאי שבת בכפר המכביה במעמד ראש הממשלה, שמעון פרס.

בפתיחה העניקה סיבת פרס את מאות הצירים שהגיעו מכל קצוות תבל, למרות איומי הטרור. בן נאמו יו"ר ההנהלה הציונית, אריה דולצ'ין, נשיא מכבי העולמי, פרד וורמס, היו"ר ד"ר ישראל פלד ויו"ר מכבי ישראל עו"ד יצחק כספי.

בסך הוענקו עיטורים לפעילים. הדיונים יימשכו כל השבוע ובסיומם יתקיימו בחירות לתפקיד הנשיא והיו"ר העולמי. בתום הקונגרס יפתחו ישיבות הועד הבינ"לאומי, בהן תסוכם המכביה ה־12 ויחלו ההכנות למכביה ה־13 בעוד שלוש שנים.

הקונפרנסים ישראל־קונטיננט־ישראל (CLL) וישראל־בריטניה־ישראל (CCS)

מודיעים ללקוחותיהם כי עקב השיבושים המתמשכים בנמלי ישראל, נאלצה האניה "ורדי" (הפלגה מס' 74/420) להפליג מחיפה ב־9.5.86 ללא מטעני יצוא וכשעל סיפונה נותרו כ־100 מכולות שהיו מיועדות לישראל. מכולות אלה יפורקו בקפריסין ויגיעו ארצה במועד מאוחר יותר. כן נאלצו אניות נוספות להפליג מהארץ ללא מטעני־היצוא שהיו אמורות לטעון.

לאור המצב בנמלים – שוקלים הקונפרנסים לפסוח על נמלי ישראל, לפרוק את המטענים המיועדים לארץ בקפריסין, ולהטיל הטל־צפיכ־ית על המטענים הישראליים.

הקלעית זאדה שיפרה 3 שיאים ב"8 האומות"

גילה זאדה מהפועל בית שיפרה אתמול שלושה שיאים לנשים בתחרות "שמונה האומות" בקליעה הנערכת במערב־גרמניה.

בתחרות ברובה סטנדרטי 20 כדור בשלושה מצבים סיימה זאדה במקום השלישי, לאחר שצברה 569 נקודות ושיפרה בשלוש נקודות את שיאה של חני קסנסקי מהפועל חיפה שנקבע לפני 11 שנים.

בתרגיל העמידה שיפרה זאדה גם את שיאה של רחל שסיינר ב־1975 בשש נקודות והעמידה אותו על 187 נקודות.

זאדה סיימה גם במקום השלישי בתחרות ברובה אויר אולימפי כשצברה 568 נקודות ושיפרה בארבע נקודות את שיאה של קסנסקי מלפני שלוש שנים.

חיה קידשנר, אם לשניים מהפועל קרית־אתא, קבעה את השיא הרביעי כאשר צברה בתחרות באקדח אויר 561 נקודות – שיפור של שלוש נקודות לשיאה. קידשנר סיימה במקום השלישי מבין 27 מתחרות.

הצעירה אורלי אלון מהפועל חדרה זכתה אף היא במדלית ארד, כאשר קבעה 585 נקודות בתחרות ברובה סטנדרטי 60 כדור במצב שכיבה.

המועצה הדתית בגבולות אזור עמק הירדן

ב"ה כ"ז ניסן תשמ"ו
6.5.86
מספרנו תשמו/109

פרסום נשואין

1. אלון בן עודד מבהיימר (רווק) קבוץ גשר
ענבל רוזיק הגיורת (פנויה) קבוץ גשר.
2. אברהם יהלי בן שמואל (רווק) ניר דוד – קבוץ רביד
אמירה־דלצ'ס בת נפתלי נפתלי (רווקה) תל אביב – קבוץ רביד.
3. גיל הרי־זהל בן אליהו (רווק) קבוצת כנרת
הדס בת יוסף לרנר (רווקה) מושב כנרת.
4. ישראל בן מנדל פסטרנק (רווק) חדרה
נעמה בת יונה גרינזלט (רווקה) שער הגולן.
5. גיל פינברג בן שלמה (גרוש) קבוץ גשר
לינדה בת דניאל איידם (גרושה) קבוץ גשר.
6. אברהם שפירו בן שלמה (רווק) קבוץ האון
אורנה בהגגה בת חיים (רווקה) בת ים.
7. קרן בן אורי שגיא (רווק) חיפה – אשדות יעקב מאוחד
אורנה בת דוד הדר (רווקה) תל אביב.
8. אברהם בן שבתאי הכהן (רווק) טירת הכרמל – אשדות יעקב מאוחד
אורית בת מאיר כנריה (רווקה) תל אביב
9. הגינבן דב בן אבא (רווק) ארגנטינה – בסרה
סמלר בריי – אליהבגו (רווקה) ארה"ב – מסדה.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי – רוזנפלד ברשהם לאשר מתקן בריכה מערבית בחזר נרקיס שושנה מס' 6 חלקה 50, 99 בגוש 12254 הוד־הכרמל.
הבקשה כרוכה בשטח מוגדל למחסנים בגך 5.8 מ"ר כעל למקבל
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רח' ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה' בין השעות: 08.00 – 11.30.
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, יגיש אותה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.
איתמר יעבץ, מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי – כר' בגיד הדוך לאשר תוספת בניה בכלל במלפים ברחוב הל"ה מס' 16 חלקה 179 בגוש 11200 רמת־הדר.
הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:
א. בליטה של 30 ס"מ מקו בנין בחזית הצדית.
ב. תוספת קומה מעל למותר עקב ניצול קומת המסד.
ג. עודף קטן בניה מעל למותר.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה בימים א', ג', ה' בין השעות: 08.00 – 11.30.
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, יגיש אותה לפי הכתובת דלעיל תוך שבועיים מיום פרסום זה.
איתמר יעבץ, מהנדס העיר

מכבי ראשל"צ זכתה ב"דאבל" ניצחה בגמר הגביע את ר"ג 18:21

מאת יצחק פרי

שבוע, לאחר שזכתה באליפות המדינה בכדוריד, השלימה אמש מכבי ראשל"צ את ה"דאבל" הראשון בתולדותיה, לאחר שניצחה בגמר גביע המדינה את הפועל ר"ג 18:21 (9:14).

כדוריד

בניגוד לחמשת משחקי ה"פליי־אוף" הצליחה אמש ראשל"צ להכתיב את קצב המשחק והוליכה במרבית שלביו. קשטנר וחבריו מר"ג ולא סיכנו את עליונות יריביהם. ההגנה הראשונית היתה מוצקה, יואב דרוקר וחבריו היו בכושר מעולה ותקפו ללא רחם, בדקה ה־38 הורה לוח התוצאות על 11:17 והסיפור היה גמור.

שפטו גוטמן ותכצקי לעיני 1500 צופים באוניברסיטת ת"א.

● הבקיעו למכבי ראשל"צ: דרוקר 7, בנען ואוסלנדר 3 כ"א, טובשבייץ צרפתי וסיפוביץ 2 כ"א, בשן ופופקו 1 כ"א.

● הבקיעו להפועל ר"ג: סומך 6, גרא 4, קשטנר ורנן 3 כ"א, אריאלי וולינגר 1 כ"א.

איינדהובן זכתה באליפות הולנד

פ.ס.ו איינדהובן הוכתרה כאלופת הולנד בכדורגל, לאחר שניצחה במחזור ה־32 (נותרו עוד שניים לסיום העונה) את קבוצת איגלס רוזנטר בתוצאה הגבוהה 2:8.

איאקס אמסטרדם, שהבקיעה במהלך העונה עד כה 113 שערים, דורגה שניה, לאחר שסיימה בתיקו 0:0 נגד ניימיכן.

פיינורד רוטרדם, השלישית, נפרדה בתיקו (2:2) במשחק חוץ נגד אלקמאר.

יתר התוצאות: גרונינגן – רודה 2:3; אקסלסיור – הארלם 0:0; ספרטה רוטרדם – דן־בוש 0:3; טוונטה אנסחדה – פורטונה סיטארד 1:3; וונלו – הרקלאס 1:3; באסטריסט – אוטרכט 1:2.

נרישאטל לראש הליגה בשווייץ

קבוצת נרישאטל שגברה על סיון בשיעור 1:2 ניצלה את התיקו של יאנג־בויס (0:0) עם וטינגן כדי לעלות לראש הטבלה.

תוצאות נוספות: באזל – ציריך 3:3; גרסהופרס – סט. גלאן 0:0; גרנשן – בארן 1:1.

● קבוצת פולימידוס הבראזילאית מחצה את ורדר ברמן המערב־גרמנית 0:4 ונבחרת יפאן גברה על קבוצה אלג'ירית בשיעור 1:2 בטורניר גביע קירין הנערך בטוקיו.

● נבחרת בולגריה, המתכוננת למשחקי הגביע העולמי במקסיקו, סיימה אתמול את משחקי המבחן שלה בנצחון על קבוצת ויקטוריה אשפנבורג מהליגה הגרמנית השניה בתוצאה 1:2. מרקוף (67) וולינסקוב (74) הבקיעו לבולגרים.

הבולגרים יוצאים היום ברכבת למקסיקו.

שלושה מנהלים מחפשים מגן

מאת ש.בן־גבריאל

מנהלי המועדונים, מנצ'סטר־יונייטד, צ'לסי וליברפול, לוטשים עיניהם לעבר המגן הסקוטי ריצ'רד גאף בן ה־24 מקבוצת דנדי־יונייטד אותו ראו בפעולה במדי נבחרת סקוטלנד, שנוצחה בוומבלי על־ידי אנגליה 2:1.

הם לא היחידים החפצים ביקרו. הנהלת דנדי־יונייטד כבר דחתה את הצעת ריינג'רס גלאזגו, שרצתה לרכשו תמורת 550 אלף לי"ש, אבל המועדונים האנגלים יכפילו ככל הנראה את הסכום כדי לצרפו לשורותם.

דנדי־יונייטד, שהפסידה את המירוץ לתואר, כשנוצחה במחזור הלפני־אחרון בביתה על־ידי סנט מירן (2:1), עשויה "להיתפתות" ואף לדרוש סכומים גדולים עבורו שיתכן אפילו לשבירת שיא ההעברות בכדורגל הבריטי.

לגאף גבה הקומה (1.83) היתה זו התמודדות רביעית מול נבחרת אנגליה. הוא למד את תורת הכדורגל מאביו צ'רלי, שתיפקד בזמנו כרץ ימני אחר המלחמה בקבוצת צ'רלטון־אתלטיק הלונדונית. הוא בילה תקופת־מה בשוודיה ויצא עם חברו האיטלקי־אנגלי, אדי פירמאני, ששיחק אף הוא בצ'רלטון ואחר־כך בסמפדוריה גנואה ושלוש פעמים בנבחרת איטליה, לדרום־אפריקה, שם הוא מתגורר עד היום. הוא יבוא למקסיקו לעודד את סקוטלנד ובמיוחד את בנו.

גאף למד את הכדורגל באותה אוניברסיטה בה למד שוערה של מנצ'סטר־יונייטד, גרי ביילי. למרות שהוא מתפקד במערך העורפי, הוא הפך בקבוצתו ובנבחרת, כאחד המבקיעים המצויינים.

קנדה – וולס 0:2

נבחרת הכדורגל של קנדה ניצחה בטורונטו את נבחרת וולס, ללא איאן ראש – 0:2.

איגור ווראבליק', ממוצא צ'כי, הבקיע את השער הראשון בדקה ה־34 כעבור 11 דקות הבקיע המגן הוולשי ג'די ג'ונס שער עצמי, לאחר שניסה לעצור את בעיטתו של הקנדי ג'די גריי.

קנדה נכללת בבית אחד בגביע העולמי עם צרפת, ברה"מ והונגריה וב־1 ביוני תקיים את משחקה הראשון בעיר לאון.

משחק המבחן השני של הקנדים יהיה ב־19 במאי בוואנקובר, שוב נגד הוולשים, וב־24 בחודש בבורנמות' מול אנגליה.

נמשך הטיפול במציאת פתרון למתאזרחים

ראשי איגוד הכדורסל המשיכו אתמול בנסיון לפתור את בעיית שחקני נבחרת ישראל, שנולדו בארה"ב.

על־פי ההבהרות האחרונות, שהתקבלו מפיב"א, תאלץ ישראל לוותר על הופעת אחד מהמתאזרחים (מרסר, לאסוף, היליס).

כיוון שעל חיוניותו של מרסר לנבחרת אין עוררין, תיפול ההכרעה בין לאסוף להיליס. אתמול נכשלו הנסיונות לאתר את מזכ"ל פיב"א, בוכה סטאנקוביץ'. יו"ר מחלקת הכדורסל של מכבי ת"א, עו"ד שמעון מזרחי, לקח על עצמו את הטיפול בהסדרת הופעת כל המתאזרחים במדי הנבחרת, העומדת לצאת ביום ה' לאליפות אירופה דרגה ב'.

תוקם עמותה לקבוצת הכדורגל של הפועל חיפה

מאת סופר "דבר" חיפה

ועדת הפועל במזכירות מועצת פועלי חיפה החליטה בסוף השבוע שעבר להקים עמותה לקבוצת הכדורגל של הפועל חיפה. העמותה תוקם במתכונת עמותת קבוצת הכדורסל: תישא את השם הפועל; נציג מועצת פועלי חיפה יהיה חבר בהנהלתה, עם זכות "וטו" כמקובל.

מזכיר מועצת פועלי חיפה, משה ורמקן, קרא בישיבה לגייס תוך שבוע סכום של 100,000 שקל לכיסוי חובות כדי שקבוצת הכדורגל של "הפועל" חיפה לא תתפרק וכן לאפשר לה התארגנות לשנה הבאה.

יצחק מרד, מחזיק תיק הפועל במזכירות מועצת פועלי חיפה הודיע בשמו של מרכז הפועל, כי זה מוכן לוותר להפועל חיפה על סכום של 35,000 דולר שעיריית חיפה חייבת למרכז.

בהזדמנות זו קבל על כך שהקצבת עיריית חיפה לאגודות הספורט נמוכה בהרבה מזו של עיריות תל־אביב וירושלים ואף מזו של מועצות מקומיות הקטנות בהרבה מחיפה.

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	10 – 9	גשום
אמסטרדם	19 – 10	מעונן
בואנוס איירס	18 – 6	בהיר
הלסינקי	14 – 8	מעונן
הונג קונג	26 – 24	גשום
וינה	19 – 10	מעונן
ז'נבה	23 – 6	בהיר
טוקיו	19 – 13	בהיר
טורונטו	20 – 3	בהיר
יוהנסבורג	28 – 10	בהיר
לונדון	16 – 10	מעונן
ליסבון	28 – 15	בהיר
מאדריד	28 – 11	בהיר
מונטריאול	21 – 5	בהיר
ניו־יורק	21 – 7	בהיר
סאן פאולו	24 – 19	מעונן
פאריס	20 – 14	מעונן
פרנקפורט	18 – 14	בהיר
ציריך	18 – 10	מעונן
ריו דה ז'נרו	38 – 19	בהיר
שטוקהולם	15 – 10	מעונן
שיקאגו	24 – 7	בהיר

swissair

אדברג ניצח את בורג תוך 62 דקות

סטפן אדברג, הטניסאי השוודי המצטיין, זכה אתמול בטורניר אוסקה ביפאן, כשגבר על בן־ארצו הוותיק, ביורן בורג – 4:6, 3:6 תוך 62 דקות.

בין הנשים לא התקשתה מרטינה נברטילובה לזכות בבכורה, לאחר נצחון על בת־ארצה בוני גאדושק 0:6, 4:6.

● במינכן זכה הספרדי אמיליו סאנשז בטורניר הפרס הגדול, לאחר נצחון על המערב־גרמני ריקי אוסטרהן 3:6, 1:6.

● בברצלונה ניצחה האוסטרית פטרה הובר את האיטלקיה לאורה גארון 0:6, 6:7.

נואה ניצח את לנדל

הטניסאי הצרפתי יאניק נואה גבר במפתיע בחצי גמר "טורניר האלופים" על הצ'כי איוואן לנדל 5:7, 3:6.

בגמר ישחק נואה מול הארגנטיני בן ה־33, גיירמו וילאס, שהביס את בן־ארצו בן ה־21, מרטין חייטה, 3:6, 3:6.

הפתעה היתה בחצי גמר הזוגות, כשגילדמייסטר מצ'ילי וגומז מאקוודור ניצחו את פלאק וסגוסו מארה"ב.

בגמר הנשים ביוסטון, יתמודדו לויד וריינאלדי, לאחר שכריס לויד ניצחה את לאורה גילדמייסטר מפרו 0:6, 6:7.

אשפורד רצה 100 מ' ב־11.36 ש'

האצנית האמריקאית המצטיינת אוולין אשפורד בכושר מצויין. אתמול ניצחה אשפורד בתחרות בינלאומית בטוקיו בריצת 100 מ', כשעברה את המרחק בזמן טוב 11.36 ש'.

במירוץ המקביל לגברים ניצח הקנדי בן ג'ונסון, בעל מדלית ארד אולימפית, בזמן 10.47 ש' לפני הסיני זהב צ'אן (10.57).

הקובני חיימה ג'פרסון ניצח בקפיצה למרחק עם קפיצה של 8.13, לפני האמריקאי דני ג'קסון (7.80). שניצח אחר־כך ב־110 מ' משוכות – 14.32 שנ'.

בריצת 10000 ניצח היפאני שונסאקו (28:23.28 ד') לפני בן־ארצו באקיימה (28:23.38).

סילביה קוסטה ניצחה בקפיצה לגובה לנשים עם הישג של 1.99 מ'.

אלמקס לכל המשפחה

תל־אביב
בס – פרישמן 66 – 237326
צפון – יהודה המכבי 33 – 449995
ירושלים
רמת־אשכול – פארן 15 מרכז מסחרי – 810552
חיפה
חניתה – חניתה 22 ב"ש – 231905
פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
אסותא – ז'בוטינסקי 41 רמת־גן – 7511874
בת־ים – חולון
ארגמן – הפרייך 52 חולון – 889153
קופת חולים עין יהב – עין יהב 4 חולון – 884854
רחובות
כללית – בני משה, רחובות – 452381
מוקד טלפוני מלמדי
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על תרופות קופת חולים של ההסתדרות, בתי־חולים, עזרה ראשונה, תרופות התורנות בשבת וחג וכן אינפורמציה על המוקדים והרופאים בישראל.
בתל־אביב
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב. ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ – טלפונים 03-633300, 03-433500
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב:
רחוב ברנדייס 49 תל־אביב – 03-284649 בימים א'–ה' בין 21.00 עד 23.00, בימי ו' וערב חג בין 18.00 עד 24.00, שבתות וחגים – בין 15.00 עד 21.00
חיפה
רחוב הגפן 26, קומה ג' – 04-523566 יום יום כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

هكذا عن الاحتلال

שר המסחר התעשיה והקולנוע

מדוע הודח גד סואן מניהול „מרכז הסרט", ומדוע יעבור ניהולו לידיו של יהושע פורר, מנכ"ל משרדו של השר שרון?

מאת יגאל משיח

לא מכבר סיפר לי יודע דבר, המקורב לענייני הקולנוע במשרד המסחר והתעשיה, כי ירדה הוראה נחרצת מלשכת השר אל מרכז הסרט לדווח ללא דיחוי על הרכביהן של ועדות הקולנוע מעניקות המלגות והפרסים.

מה היו תוצאותיה של אותה חקירה ואם אכן רווח ללשכת השר מי ומי בוועדות לא ידע האיש לומר. לא היה לו ספק כי החיטוט בהרכבי הוועדות ביטא את סלידתו של השר אריאל שרון מהקולנוע שנעשה בעידודו של מרכז הסרט והוא ניבא את הדחתו של גד סואן. „במאסו על אריק שרון הסרטים שאותם מעודד המשרד, בעיקר הסרטים התבוסתניים", אמר לי אותו מקור. את הסאה הגדיש כנראה „חיוך הגדי", סרט רודף שלום שהציג את הדוגמטיות של המימסד הצבאי באור מגוחך. שר המסחר והתעשיה ישב בטקס החגיגי שאירגן מרכז הסרט, האזין לשבחי „חיוך הגדי" שזכה בשישה פרסים ובמענק כספי גדול והגרזן הונחת. לגד סואן ואנשיו התברר כבר אז כי מרכז הסרט מועבר לידיים אחרות, אבל איך שהוא העמידו כולם פני תם עד ההודעה הרשמית מקץ כמה שבועות.

„העניין כולו מגוחך מאוד", אמרו לי מקורות המעוניינים בעילום שם. „מתי קרה במשרד התעשיה והמסחר שהמנכ"ל לקח על עצמו את ניהולו של אחד האגפים? מדוע דווקא נושא הסרטים, מה חשיבותו הגדולה לכלכלה וכיצד ימלא יהושע פורר, איש עסוק מאוד, את כל הפונקציות שמילא גד סואן? הקולנוע כל כך חשוב עד כדי העברת מרכז הסרט לידי המנכ"ל, מדוע זלזלו בו כל כך בעבר? מה פשר היקיצה הפתאומית האקט תמוה גם לאור העובדה שבעבר, לאחר שעבר המשרד ריהאורגניזציה, שובץ הקולנוע בחטיבת המזון, שאינה בדיוק מתאימה לו רק בגלל בקיאותו המנהלית של גד סואן בעידוד הסרט הישראלי. אמת, אמרו לי אותם מקורות, לגד סואן יש מתנגדים בעלי השפעה הטוענים שהמרכז התנוון בשנות ניהולו, אבל אם זו הסיבה מדוע נעשה העניין

השר באתר הצילומים

כהרהזה בסתר לפני שנמצא לו יורש מנוסה. איש הרי לא מעלה על הדעת כי המנכ"ל יתפנה לסרט הישראלי.

הכוונה, אומרים במשרד, אינה לפתוח את התעשיה, כפי שנאמר רשמית ביום חמישי האחרון, אלא להעביר את עידוד הסרטים לפיקוחו של המנכ"ל. „שוקי פורר מסתדר עם שרון כפי שהסתדר עם פת, ומעתה יעודד המשרד סרטים ברוח אחרת", אומרים במשרד. לעומד בראש מרכז הסרט אכן סמכויות רבות: החשובה שבהן סמכות מינוי השופטים. הכוונה על פי מה שנאמר לי היא לשנות בהדרגה וללא רעש צוותי ועדות ולמנות שופטים קרובים יותר להשקפת עולמו של השר. „אני חותם לך", אמר לי אותו מקור, „שתראה את מאיר עוזיאל או את נתן ברון חוגגים בראש צוות השופטים". תוקף מינויה של מועצת הסרט הישראלי פג לא מזמן ואת הצוות החדש ימנה המנכ"ל החדש. נחיה ונראה מי יהיו המועמדים. נראה גם מי יישב בוועדת הסרט הקצר.

הדחתו של גד סואן עוררה שאלות גם בקרב חוגי הקולנוע. בעבר לא היתה התערבות בהכני הסרטים. ועדות המשרד נבחרו מקרב התעשיה והביקורת, ללא העדפות פוליטיות, השיקולים היו קולנועיים. העתיד בכפיפתם של המנכ"ל והשר נראה לרבים בלתי בטוח. קולנוענים ששוחחתי עמם חוששים, כי מעתה יוענקו פרסים, הטבות מס ומענקים לסרטים צייתניים יותר. רוב העזרה שנותן מרכז הסרט בהנחיית מנהליו ושופטיו היא סלקטיבית על פי שיקול דעת.

קולנוען בצוות ההפקה של הסרט „סקופ", שאיתו שוחחתי בעניין אחר, גילה לי לתומו, כי משרד התעשיה והמסחר עוצר פתאום את העזרה לסרט. „סקופ", בבימויו של תני גוטמן, הוא סיפורו של עיתונאי זר במלחמת לבנון. התסריט מבקר את המלחמה והבלותה ומציג את קרביניסטיה הצבאיים באור מגוחך.

אגב, גד סואן סירב להתראיין, ודובר המשרד לא התפנה לתגובה.

הכנרת הישראלית בת ה־17 **שירה רבין** תנגן כסולנית עם התזמורת הסימפונית ירושלים, בניצוח גארי ברתיני, את הקונצרטו לכינור של מנדלסון, בקונצרט ערב יום העצמאות בנוכחות ראש הממשלה בתיאטרון ירושלים.

שני הזוכים שחילקו ביניהם השנה את הפרס הראשון בתחרות האמן הצעיר מטעם „קול ישראל", עיריית ירושלים וקרן ירושלים שהתקיימה ביום חמישי שעבר, הצ'לן אלכסנדר קגנובסקי והפסנתרן אסף זוהר לא ינגנו בקונצרט, כפי שתוכנן מראש. אין אפשרות לכלול שני קונצ'רטים בהשתתפותם בערב אחד.

כ־200 בני נוער, נגנים וזמרים, בהרכבים שונים: כלי קשת, כלי נשיפה, כלי פריטה ומקהלות, מכל רחבי הארץ, ישתתפו ב„הפנינג" המסורתי „נוער עושה מוסיקה", ביום העצמאות, באכסדרה במוזיאון ת"א בשעה 17.00. הכניסה חופשית.

פסטיבל ישראל

פסטיבל ישראל מארח השנה את תיאטרון **„ויזדום ברידג'"** משיקאגו שיציג במסגרת הפסטיבל את **„קבוקי מדיאה"**, עיבוד קבוקי למחזהו העתיק של יוריפדס שיוצג באנגלית בבימויו ובעיבודו של **שוזו סאטו**, אמן הקבוקי היפאני. **ברברה רוברטסון**, המגלמת את מדיאה, זכתה לפרסים רבים על גילום תפקיד זה.

לקראת שידור

היום הארוך ביותר

מאת אמיר רותם

מבחר משידורי יום העצמאות בטלוויזיה

כמידי שנה מגדילה הטלוויזיה הישראלית את כמות שידוריה לכבוד חג עצמאותנו, כמידי שנה נשאלת השאלה האם התוספת המאסיבית של שעות שידור (כמעט כמו באמריקה), מצביעה על כך שיש יותר מה לראות בטלוויזיה. כמיטב המסורת יפתח את ערב השידורים הארוך של ערב החג בשידור ישיר מהר־הרצל ובו הדלקת המשואות לתפארת מדינת ישראל. בחירת מדליקי המשואות נעשתה כך שייצגו את נושא הבחירה של החג השנה: הדמוקרטיה. אפשר לשבת מול המרקע כשעיתוני החג, עם המידע על כל מדליק, על הברכיים. לאחר דבר הנשיא, קונצרט פתוח תחת כיפת השמיים ממש כמו בפארק הירקה, רק בהייד־פארק אשר בלונדון. ממש כמו פה: הנדיל והרבה זיקוקין דינור ו־100 אלף נוכחים.

לאחר דבר ראש הממשלה, חוזרת הטלוויזיה להפיק את במת הבידור שלה. ממש כמו כל מועצה מקומית המכבדת את עצמה, יוצאת הטלוויזיה לתור אחר אמנים. הבמה השתא הוקמה בשדרות ולשם שוגרו עפרה חזה, יהורם גאון, יזהר כהן, להקת הנח"ל, „שלום 86" ואלה ילווו בכשרונות מקומיים.

הרעיונות המקוריים לא מפסיקים לבוא: התכנית הבאה בתיכנון היא תכנית ארוח המשלבת משוחחים ובדרנים. במשוחחים יצחק בן אהרון, אנטולי שצ'ראנסקי ואדם ברוך. בבדרנים שלמה בראבא, אריק לביא, רבקה מיכאלי, טוביה צפיר ויהודית רביץ. ינחה מוטי קירשנבאום. אנחנו מגיעים כבר לחצות (!) וזה עוד לא הכל. את תכניות ערב החג יחתום סרטו של אלפרד היצ'קוק „לתפוס את הגנב" משנת 1955. שניים מהאלגנטים שבשחקני הוליווד נפגשים כאן. קרי גראנט הוא גנב בדימוס החי בנוחות בריביירה הצרפתית. פורץ צעיר המחקה את שיטותיו מחשיד את גראנט בפני המשטרה והוא נדרש להוכיח את חפותו. הוא עושה זאת באמצעות גרייס קלי, שזה לה סרטה השלישי עם היצ' הגדול. ההיסטוריה האמיתית התרחשה מחוץ לאתר הצילומים. קלי, הנסיכה ההוליוודית פגשה בנסיך אמיתי ריינייה השלישי, שליט מונקו. בתוך שנה הם נישאו. הנסיכה גרייס לא שבה להופיע עוד על המסכים עד יום מותה הנמהר לפני שנתיים.

את יום רביעי, הלא הוא יום העצמאות תפתח הטלוויזיה בשעה בה יגיעו הביתה מאחרי נשפיות האתמול. בשעה עשר יוקרן סרט שהופק בידי יחידת ההסרטה של צה"ל ובו לבטים, קשיים ואכזבות של חיילים מבצעיים, אלא שלא מדובר ב„שתי אצבעות מצידון" הנודע, כי אם הפקה מלפני שלוש שנים, שביימה על ידי שמואל אימברמן. החיילים המבצעיים הם טייסים. הסרט עוקב אחר הפיכתם מפרחי טיס נרגשים ועד לוותיקי קרבות. בסרט משולבים צילומי קרבות אמיתיים שטרם נחשפו לציבור. הסרט טרם נרכש להפצה בבתי הקולנוע.

אל ראגה, גם חידון התנ"ך נותר במשבצת הקבועה שלו ולאחריו סרט ישראלי: „הם היו עשרה" מ־1960 (ראה מסגרת), סרט בשחור לבן.

במרכז תכניות הערב עומדת התכנית „חיים שבאלהי עם יפה ירקוני". השאלה הנשאלת היא איך זה עבד תכנית כה רבות לפני שירקוני זמנה לשם. שני חלקי התכנית יביאו רק תקציר של 60 השנים הראשונות של הזמרת שהיתה למונומנט — ולא הסתפקה בכך. היא ממשיכה לעבוד בקצב עד היום. מטבע הדברים שזורה התכנית במיטב אמנינו בכל הדורות, קולות מוכרים ואחרים מפתיעים. חלקה השני של התכנית יוקרן ביום חמישי ה־22 במאי.

את תכניות החג יחתום פרק מיוחד בסדרה „כן אדוני השר" (שהיתה ל„כן אדוני ראש הממשלה" במהלך השנים). הפרק הזה נמשך שעה וסיומו מפתיע. בחירה מעניינת של תכנית סיום לשידורי החג.

אפילו לדייוויד לין הגדול לקח 14 שנה להתאושש ממכתה. דוד גרינברג ביים את סרטו הארוך הראשון, שהיה לסרטו האחרון בגללה. גם **ברוך דינר**, שסרטו **„הם היו עשרה"** יוקרן ביום העצמאות בצהריים בטלוויזיה, מצהיר שפסק לעשות סרטים לאחר שנפגע מעקיצתה. הביקורת, כמובן.

דינר יצר ב־1960 סרט שביסס הרבה סטנדרטים בקולנוע הישראלי. חלקם תקף עד היום. מימונו של הסרט כולו זר. דינר דאג להפצתו בעולם הגדול והביא לכך שיוקרן ב־24 מדינות בהן אלג'יריה (שם הוא הוקרן דובר עברית). לצד המנהל האמנותי של הסרט **אביגדור פוסק** (היום ראש החוג לאמנות באוניברסיטה) פיקח על העיצוב מי שהיה אחראי על הניהול האמנותי ב„אקסודוס" שצולם בארץ באותה תקופה. הצלם היה **ליונל ביינס**, עוזרו **דזמונד דייוויס**.

על מה מדבר הסרט עצמו: מעין מערבון ובו 10 חלוצים בהם אשה אחת, המגיעים מרוסיה לשלוח שורשים באדמה הטרשית של ארץ הקודש. השלטונות התורכיים והכפריים הערבים בסביבה לא מקלים על חייהם, ממש כמו שהיה בחיים.

את המוסיקה לסרט כתב **גארי ברתיני**, ערכה אותו **הלגה קלר**, היום מורה לקולנוע ותיאורטיקנית, לצידה עבד **דני שיק**, מבכירי העורכים כאן היום ומפיק בעצמו. את התסריט כתב דינר עם **מנחם שובל וגבריאל דגן**. בין השחקנים: **עודד תאומי** (בתמונה, עם **נינט דינר**), **ניסים עזיקרי, בומבה צור, גבריאל דגן ודודיק סמדר.**

יוצאים לאור

אישה החומקת מתור־הנשיות

מאת מירי פז

קולט: „הולדת יום". מצרפתית: אביבה ברק. הספריה. 152 עמ'.

חייה של קולט, ילידת בורגונדי, שחקנית, רקדנית, סופרת, מחזאית, מרובת מאהבים ואהובות היו מרתקים לא פחות מספריה הם, וודאי, יצירה בפני עצמה. לפני כשנה וחצי כתבה הסופרת הצרפתיה ז'נבייב דורמן את הביוגראפיה המאלפת של בעלת „שרי". מנויי „הספריה" יוכלו להנות מקצת מן הביוגראפיה של קולט בשני סיפורים מפרי עטה המכונסים בקובץ זה — „הולדת יום" ו„סידו".

היה זה בעלה וילי, יותר תעשיין־ספרות מאשר סופר בזכות עצמו, שעמד על כישרונה, נעל אותה יום־יום בחדרה ולא שיחררה עד שסיפקה לו את ליטרת הספרות היומית שקידמה את עסקיו כמו"ל. נסיון זה עיצב לא מעט מן התודעה של קולט על אהבה, שיחרור ויצר הרכושנות ושריהות־הלב המשבשים אותם. כל אלה באו לידי ביטוי בעיצוב גיבורות ספריה. על פי תפיסתה של קולט מתממשות באהבה שתי חרויות המתקיימות זו בצד זו, מבלי לפגום או לכרסם זו בזו ויש שראו בה משום כך — וגם בשל חיי ההוללות הפרועים שלה — כאחת ממבשרות השיחרור הנשי). הד לתפישה זו מצוי גם ב„הולדת יום", סיפור על התבגרותה של אישה שקץ נעוריה הוא לגבי דידה התחלה חדשה: השלווה שבאי־התלות וניצחון העצמאות. „אישה החומקת מתור־הנשיות", מגדירה קולט את עצמה. „רחבת גרם היא למדי, כמוך, בעלת־כוח, חן גופה הולך ונעלם, ותקיפותה מעידה בה, שלא יעלה עוד בידך להביאה לכלל יאוש, וולת יאוש נטול עוקץ רגשי".

ההשלמה כרוכה בהודאה בדבר תפלותה של האהבה הרומנטית ובכפירה במיתוס המקודש של אינסטינקט האימהות. „אחת המטבעות השחוקות של קיומנו — האהבה — פורשת לה מחיי. האינסטינקט האימהי, אף הוא מטבע שחוקה מאין כמוה. אך נחלצנו מהם, וראה זה פלא: הכל עולז, רבגוני ונתון לנו בשפע".

החן בכתיבתה של קולט הוא ב'מינוריות' שלה. היא חפה מיומרות גדולות ומתייחסת אל המצוי והמיידי. לא שאלות גדולות מעסיקות אותה, אלא זוטות שבחולין: בכושר התבוננותה הער גם הן הופכות לחג.

פסטיבל בברגן (לא אירוויזיון)

מאת ישראל דליות

תחרות הפזמונים ה־31 של האירוויזיון, שריתקה בשבוע שעבר מיליונים רבים אל מקלטי הטלוויזיה, אינה מסוגלת להעמיד בצל את הפסטיבל האמנותי התרבותי השנתי הנערך בברגן. הפסטיבל הנורווגי מתקיים מדי שנה מאז 1953 ונמשך 12 יום. „בירת ארץ הפיורדים", במערב נורווגיה, לובשת חג ומתקשטת בפרחים ובדגלים. המוני תיירים ומבקרים ממלאים את הרחובות ועולים לרגל לביתו של המלחין הלאומי ארוואר גריג בטרולהאוגן (גבעת הטרול) הניצב על צוק סלע המשקיף על הפיורד הקטן. גריג מת ב־1907, אך ביתו משמש עד היום כאתר לאומי ומקום משיכה למטיילים. הבית, השוכן כ־10 ק"מ ממרכז ברגן (שבה נולד גריג ב־1843), נשאר כפי שהיה. עם אותם הרהיטים, התמונות, הפסנתר, המעיל והכובע ומזוודת המסעות. מסביב, גן מטופח שבקרבתו הבקתה הצנועה שבה התבודד גריג כדי להלחין. בבית, בפארק ובאולם הקונצרטים החדש „טרולהאלן" מתקיימים, בימי הפסטיבל, רסיטלים וקונצרטים מיצירות גריג ומלחינים אחרים. (בעיקר של קטעים לפסנתר, שירים, מוסיקה קאמרית ונגינות עממיות — מסורתיות בכינור הלאומי ה„הארדינגפלה", בעל שמונת המיתרים).

מוקדים אחרים למופעים חשובים הם אולם הקונצרטים המפואר „גריגהאלן", האולם ע"ש המלך הוקון, משנת 1261 (שבו נערכים גם טקסים), הווילה הרומנטית „ליסיין", בקרבת ברגן, ביתו של הכנר הנורבגי אולה בול, „פגאניני של הצפון", שמת ב־1886. נערכים קונצרטים גם בכנסיות עם אקוסטיקה טובה.

מובן שיצירות מאת גריג נכללות תמיד בתכניות הפסטיבל. בשנים האחרונות מעמיד הפסטיבל במרכזו שני מלחינים נוספים: האחד נורווגי בן זמננו והשני בינלאומי (מחוץ לנורווגיה). מלחיני השנה, לצד גריג, הם פרנץ ליסט (לציון שנת־ליסט) במלאות 100 שנה למותו והמלחין, יליד ברגן, בן ה־88, הארלד סבריד, הנחשב לאחד מגדולי המלחינים הסקנדינביים. מיצירות ליסט תבוצענה האוראטוריה „כריסטוס" (עם סולנים, מקהלה והתזמורת הסימפונית של ברגן בניצוח אלדו צ'קאטו), יצירות לפסנתר, שירים והקונצ'רטות לפסנתר. משל סבריד אפשר יהיה לשמוע יצירות מעניינות ומקוריות לתזמורת, להרכבים קאמריים, קטעים לפסנתר ויצירה חדשה, בביצוע בכורה, למקהלה ולתזמורת, למילים מאת איבסן. המנהל האמנותי של הפסטיבל, דניאל בור, איש תיאטרון ותיק מדנמרק, הצליח לארגן השנה 150 מופעים שונים בתחום המוסיקה (עתיקה, קלאסית, קאמרית, מודרנית, עממית, ג'אז ולכלי נשיפה), אופרה ותיאטרון — עם כמה ביצועי בכורה, מבחר אירועים מיוחדים: כיתות אמן, תערוכות ופסטיבל לילדים.

מרבית המופעים המיובאים נועדו לביצוע בלעדי בפסטיבל.

מחירי הכרטיסים לפסטיבל ברגן אינם גבוהים במיוחד בהשוואה, למשל, למחירים למופעים בפסטיבל ישראל. דומני, שהפסטיבל הנורבגי יכול גם לשמש כדוגמא בחלק המוסיקלי שלה: העזה והנכונות להשמיע בפומבי יצירות רבות, בלתי ידועות, מאת מלחינים מקומיים. כמה מלחינים ישראליים מיוצגים בפסטיבל ישראל השנה? בדקתי בתכנית. אפשר למנות אותם על אצבעות כף היד.

במרכז אירועי במות הבידור בתל־אביב, יעמוד השנה קונצרט זיקוקין דינור שיובא במיוחד מפאריס. שיטת הצגת הזיקוקין נקראת פירו־מלודי והיא בוצעה עד כה רק בפאריס, מונטה קרלו ולונדון. בקונצרט יועפו לשמיים במשך 25 דקות זיקוקין דינור מרהיבים לצלילי מוסיקה מתוך סרטים, כאשר המוסיקה והזיקוקין מותאמים על־ידי מחשב.

במיוחד לקונצרט יגיע מפעיל מיוחד מפאריס שיעבוד בשיתוף פעולה עם הממונה הארצי לזיקוקין דינור — הנרי פירון.

הקונצרט יתקיים בערב יום העצמאות בבמת הבידור של כיכר מלכי ישראל מייד לאחר הופעתה של עופרה חזה בליווי תזמורת הטייסת.

בולים

בול רביעי לבן־גוריון

מאת אריה לינדנבאום

שלושה בולי זיכרון הופיעו אצלנו לזכרו של דוד בן־גוריון, ראש ממשלת ישראל הראשון במדינת ישראל. שני הבולים הראשונים פרי מכחולו של הצייר אוסואלד אדלר מתל־אביב. הופיעו בתום השנה הראשונה למותו של בן־גוריון. הבול השלישי, שצוייר על־ידי צ. נרקיס הופיע מאוחר יותר, בסידרה של בולי דיוקן רבים לכבוד אישים ומפקדים. עתה צפוי הבול הרביעי, בנובמבר 1986 ביום הולדתו ה־100 של בן־גוריון. לבול לא נקבע עדיין הערך הנקוב ולא פורסם שמו של האמן שיעצבו. אם לא מאוחר עדיין, יורשה לנו להעיר כאן, שאישיות כבן־גוריון, חשוב שתעוצב על־ידי אמן מומחה לעיצוב דיוקנאות בבולים. שני הבולים הראשונים עם דיוקן בן־גוריון הצליחו ביותר והם אולי המרשימים ביותר בבולי דיוקן שלנו, לא כן הבול השלישי. בבול זה בן־גוריון מופיע דל, וללא החזות המשכנעת בעלת חזון שהשתקפה בפני בן־גוריון.

בהכנת הבולים הראשונים לזכרו של בן־גוריון, עבר הצייר על פני מאות צילומים והכין עשרות סקיצות והתוצאה אכן היתה מרשימה. נקווה שהבול החדש לא יאכזב את אלה מן הוותיקים שפני בן־גוריון עדיין חרותים בזיכרונם.

שור צייר בולי או"ם

שישה בולי או"ם חדשים צפויים ב־20 ביוני השנה לרגל שנת השלום העולמית. ששת הבולים עוצבו על־ידי שישה ציירים שונים: אקירה איריגוצ'י מיפאן; הנריך רבלינסקי מפולין; רנטו פריני מאיטליה; ס. קנדין מארה"ב; מוחמד סארדר מפקיסטן ומילה שור מישראל.

ששת הבולים מתארים כמובן, סמלים לשלום העולמי, לרבות המלה „שלום" בשפות שונות וכמובן יונת השלום הידועה. הבולים נועדו לשלושת משרדי הדואר של או"ם: ניו־יורק (בולים של היפני והפולני), ז'נווה (של האמריקאי והאיטלקי) ווינה (של הישראלי והפקיסטני).

במקביל תופיע בדואר או"ם גלויית־זיכרון עם תדפיסי בולי „שלום 1986". גלויה בלתי חתומה תעלה 1.25 דולר. כשהיא חתומה בדואר או"ם בניו־יורק בבול השלום בן 22 סנט — 1.73 דולר. עם חותמת וינה ובול השלום — 1.68 דולר; הגלוייה החתומה בז'נבה תעלה 1.52 דולר.

מעטפת־זיכרון למשפחות השכולות

המחלקה להנצחת החייל שליד משרד הביטחון הנפיקה מעטפת־זיכרון חדשה שתוענק כשי למשפחות השכולות שאיבדו את יקיריהן על תקומת המדינה והגנתה.

המעטפה עוצבה על־ידי הגרפיקאי רוני יעקב ונבחרה מתוך 59 הצעות שהוגשו בתחרות פומבית. בפרס הראשון זכה רוני יעקב; בפרס השני — אריק מייזלר ובפרס השלישי — בוריס ארבל, שתרם את הפרס למחלקה להנצחת החייל.

המעטפה מתארת בצורה גראפית מעניינת מאד פרח הממשיך לפרוח על־אף שחלק מעליו נשרו על אדמת המולדת. על־פני האדמה — מגדרור עשוי חול שעוצב בצורה מרשימה ומעניינת. צבעה של המעטפה הוא חום־אדמה.

בוועדת השופטים השתתפו: אריה פינק — ראש האגף לשיקום; מ. נצר — יו"ר „יד לבנים"; יצחק אבינועם — מנהל הייצור בהוצאה לאור של משרד הביטחון; י. קמפלר — מנהל היחידה להנצחת החייל; נעמן צוזיק ולאה זרמתי — מתאמת.

למעטפת הזיכרון צורפה איגרת שר הביטחון יצחק רבין ובנפרד יישלח לכל משפחה שכולה תדפיס של הצייר ראובן עם נוף ירושלים.

אופנת הקו־פרודוקציות

באחרונה באופנה הנפקות בולאיות משותפות, מעין קו־פרודוקציות של שתי מדינות. כך, למשל, הנפיקה ארה"ב בולים זהים עם ברית־המועצות לרגל מבצע החלל, אחר־כך בול זהה עם צרפת ליובל פסל החרות, בולים זהים עם שוודיה לרגל תערוכות בשתי המדינות וגלויות זיכרון מיוחדות לכבוד מדינות המארחות תערוכות בולים (הגלויות לא תמיד הדדיות).

עתה נמסר לנו על גלויה זהה בארה"ב ובאיטליה. הכוונה לגלויה לכבוד הפטריוט האיטלקי־אמריקאי פרנסיס ויגו (1747־1836), יליד איטליה שפעל רבות בפועל ובכסף לכיבוש מבצרים בריטיים בצפון־מערב ארה"ב. ב־24 במאי תופיע בארה"ב גלויה עם בול דיוקן מוטבע של פרנסיס ויגו בערך של 14 סנט ואותו בול בשינוי שם המדינה יופיע בערך נקוב של 450 לירטות ברומא. דואר ארה"ב יפיץ את הגלויה האיטלקית ואילו הדואר האיטלקי יפיץ הגלויה האמריקאית.